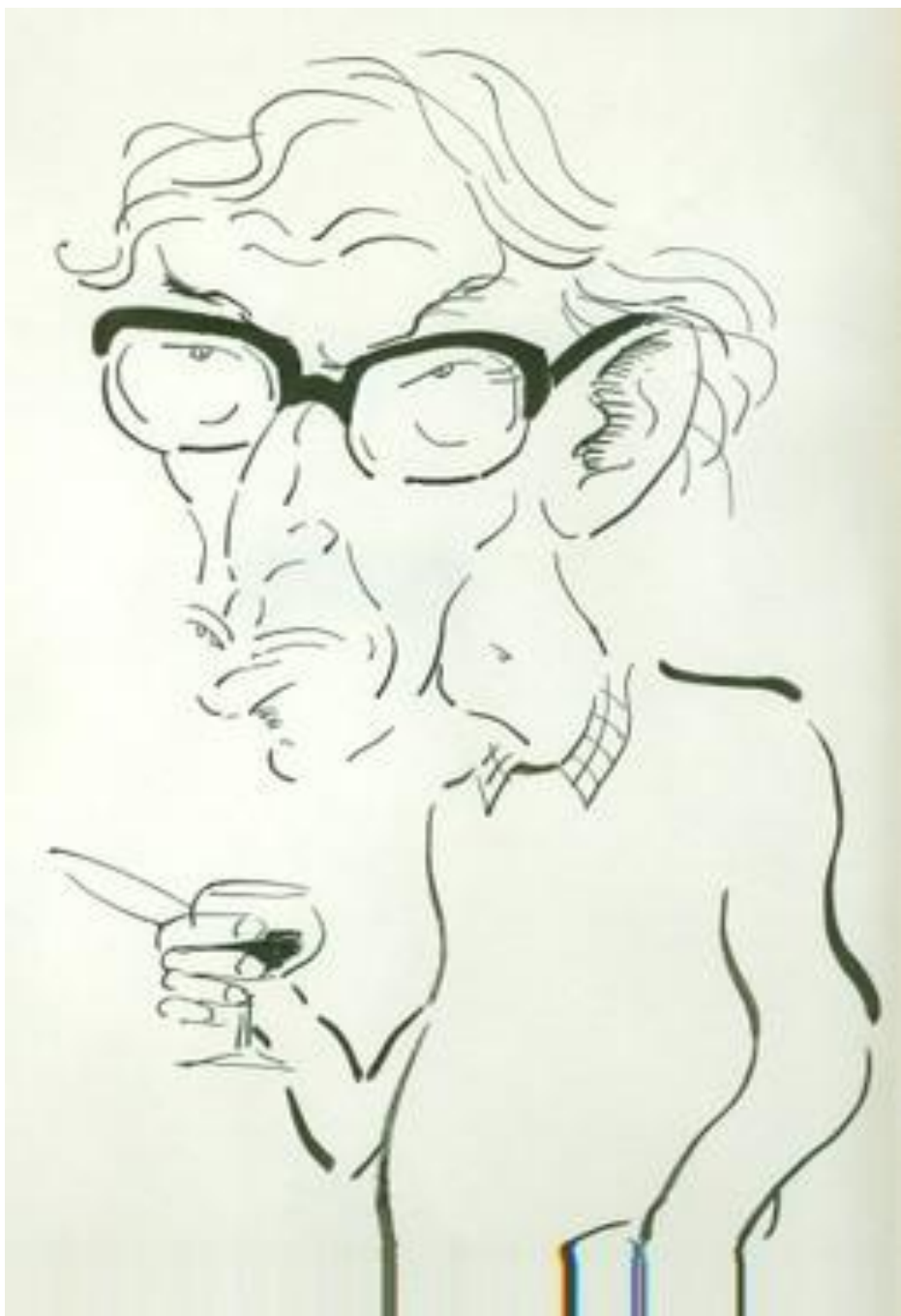

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2013 — 2014

Eric John Ernest, Hobsbawm [1917 – 2012]

ΑΘΗΝΑ 2013

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2013 — 2014

ΑΘΗΝΑ 2013

Honoré Daumier [1808-1879]

© ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Επιμέλεια Νίκος Θεοτοκάς – Στέφανος Παπαγεωργίου

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Λ. Συγγρού 136, Αθήνα 17671

Τηλ.: 210-9201043 & 210-9201044

e - mail: polhist.panteion@gmail.com

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΕ	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
ΥΕ	Μάθημα υποχρεωτικό Επιλογής
ΥΠ	Μάθημα Υποχρεωτικό
ΚΑ	Κατεύθυνση σπουδών
ΔΜ	Διδακτικές μονάδες
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation System
ΕΑΡ	Μάθημα Εαρινού Εξαμήνου
ΧΕΙΜ	Μάθημα Χειμερινού Εξαμήνου
ΚΠΘ	Κατεύθυνση Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας
ΝΙ	Κατεύθυνση Νεότερης Ιστορίας
ΣΠΑ	Κατεύθυνση Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης
ΚΜ	Κωδικός Μαθήματος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.....	7
Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ	9
Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	10
 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	
Διατελέσαντες Πρόεδροι του Τμήματος.....	14
Διοίκηση και Συλλογικά Όργανα	15
Οι Τομείς του Τμήματος	17
Τομέας Νεότερης Ιστορίας	17
Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης.....	17
Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας.....	18
Διδάσκοντες από άλλα Τμήματα του Ιδρύματος	18
 ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΡΙΜΝΑ	19
Η ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ	
Εγγραφή φοιτητών	19
Ακαδημαϊκό έτος και εξάμηνα σπουδών	20
Δήλωση Επιλογής Μαθημάτων	20
Φοιτητές Ειδικών Κατηγοριών.....	20
Φιλοξενούμενοι Φοιτητές	20
Ελεύθεροι Ακροατές.....	20
Διδακτικά Βιβλία	21
Ξένες Γλώσσες	21
Εξετάσεις - Βαθμολόγηση.....	22
Διπλωματική Εργασία	22
Λήψη Πτυχίου	22
Βαθμός Πτυχίου	23
Βιβλιοθήκη	23
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.....	23
 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	
Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ)	24
Μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής (ΥΕ).....	24
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΠ)	25
Τα Μαθήματα Εκτός Τμήματος (ΜΕΤ)	25
Οφειλόμενα Μαθήματα – Οφειλόμενες Διδακτικές Μονάδες	25
Διπλωματική Εργασία	26
 Β. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
Γενικό διάγραμμα Προγράμματος Σπουδών	28
Κατηγορίες μαθημάτων ανά έτος σπουδών	29
 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013-2014:	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
ΥΠ: Μαθήματα Υποχρεωτικά – χειμερινό εξάμηνο.....	38
ΥΠ: Μαθήματα Υποχρεωτικά – εαρινό εξάμηνο	44
ΥΕ: Μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής – χειμερινό εξάμηνο	49
ΥΕ: Μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής – εαρινό εξάμηνο.....	59
ΕΕ: Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής – χειμερινό εξάμηνο	70
ΕΕ: Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής – εαρινό εξάμηνο.....	90
 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS	119
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ERASMUS.....	123

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	
EUROPEAN POLITICAL SCIENCE NETWORK	124
EUROPEAN CONSORTIUM FOR POLITICAL RESEARCH (E.C.P.R.)	124
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	
ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (Κ.Π.Ε.).....	126
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (Κ.Ε.Ν.Ι.)	127
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.....	130
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	132

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

- **1911** Ο Ελευθέριος Βενιζέλος συντάσσει νομοσχέδιο «περί Ιδρύσεως Σχολής Πολιτικών Επιστημών». Η προσπάθεια δεν θα ευδοκιμήσει.
- **1924** Ο Γεώργιος Φραγκούδης ιδρύει το Σωματείο *Εκπαιδευτική Αναγέννηση*, με σκοπό την ίδρυση «Σχολής σκοπούσης εις την μόρφωσιν πολιτικών στελεχών», κατά το πρότυπο της *Ελευθέρας Σχολής Πολιτικών Επιστημών* των Παρισίων.
- **1927** Με πόρους που συλλέγονται από τον Γ. Φραγκούδη θεμελιώνεται το κεντρικό κτήριο της Σχολής Πολιτικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών.
- **1930** Εγκαθίσταται το πρώτο Συμβούλιο Σπουδών της Σχολής με Πρόεδρο τον καθηγητή Σ. Σεφεριάδη και Διευθυντή τον Γ. Φραγκούδη.
- **1930** Δημοσιεύεται η διαθήκη του Αλέξανδρου Πάντου. Ο Ελ. Βενιζέλος, ως διαχειριστής, προσφέρει το κληροδότημα στη νεοϊδρυμένη Σχολή, η οποία μετονομάζεται σε **ΠΑΝΤΕΙΟ ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**. Η Σχολή λειτουργεί ως Ν.Π.Ι.Δ. και διοικείται από εξαμελές Δ.Σ., πρόεδρος του οποίου είναι ο εκάστοτε Υπουργός Παιδείας και διευθυντής ο Γ. Φραγκούδης.
- **1933** Ψηφίζεται ο πρώτος κανονισμός της Σχολής, με τον οποίο δημιουργούνται το Πολιτικό-Ιστορικό Τμήμα και το Κοινωνικό-Οικονομικό Τμήμα. Η διάρκεια σπουδών προβλέπεται τριετής.
- **1937** Η σχολή γίνεται Ν.Π.Δ.Δ. και ονομάζεται **ΠΑΝΤΕΙΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**.
- **1951** Εισάγεται η Ακαδημαϊκή Οργάνωση του Ιδρύματος, το οποίο έκτοτε διοικείται από Σύγκλητο και Πρύτανη. Πρώτος Πρύτανης εκλέγεται ο καθηγητής Μιχαήλ Στασινόπουλος. Από το ίδιο έτος η Πάντειος ΑΣΠΕ απονέμει διδακτορικά διπλώματα.
- **1963** Από το ακαδ. έτος 1963-64, η φοίτηση γίνεται τετραετής και ιδρύονται τα Τμήματα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης.
- **1982** Με τον Ν. 1268/1982 αναδιαρθρώνεται το σύστημα διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας των Α.Ε.Ι. Βασικές συνιστώσες του: η κατάργηση της καθηγητικής έδρας και η δημιουργία ενιαίου Φορέα Διδασκόντων με τέσσερις βαθμίδες (λέκτορα, επίκουρου καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή, και καθηγητή), η καθιέρωση των τμημάτων και τομέων, η συλλογικότητα στη διοίκηση με εκπροσώπηση σε αυτή όλων των βαθμίδων του ΔΕΠ, του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών,

καθώς και η συμμετοχή της πανεπιστημιακής κοινότητας στην εκλογή των Πρυτανικών αρχών, στη συγκρότηση της Συγκλήτου, των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων και των Τομέων και, τέλος, η κατάργηση του "ακαδημαϊκού έτους" με την εισαγωγή "εξαμήνων" ως βασικής χρονικής ενότητας για τη διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών. Η Πάντειος Α.Σ.Π.Ε. αναδιοργανώνεται πλήρως και, από το ακαδημαϊκό έτος 1983-84, αποκτά τέσσερα Τμήματα: Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Τμήμα Κοινωνιολογίας και Γενικό Τμήμα Δικαίου.

- 1989 Η Πάντειος Α.Σ.Π.Ε. μετονομάζεται σε **ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**.

Σήμερα, στο ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ λειτουργούν τέσσερις Σχολές και εννέα Τμήματα:

- **Σχολή Πολιτικών Επιστημών:**
 - Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας
 - Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής,
 - **Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και Ψυχολογίας:**
 - Τμήμα Κοινωνιολογίας,
 - Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
 - Τμήμα Ψυχολογίας,
 - **Σχολή Επιστημών της Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης:**
 - Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
 - Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης
 - **Σχολή Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού:**
 - Τμήμα Διεθνών Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών
 - Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων και Πολιτισμού

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο, όπως και όλα τα ΑΕΙ της χώρας, είναι αυτοδιοικούμενος θεσμός δημοσίου χαρακτήρα, σύμφωνα με το Άρθρο 16 του Συντάγματος. Ανώτατο συλλογικό όργανο διοίκησης του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος.

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- **Πρύτανης:** καθηγητής Γρηγόρης Τσάλας
- **Αναπληρώτρια Πρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων & Προσωπικού:** καθηγήτρια Ισμήνη Κριάρη-Κατράνη
- **Αναπληρωτής Πρύτανη Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:** καθηγητής Ευάγγελος Πρόντζας
- **Αναπληρωτής Πρύτανη Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων :** καθηγητής Στέλιος Περράκης

ΣΧΟΛΕΣ

- **Σχολή ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**
Κοσμήτωρ: καθηγήτρια Χριστίνα Κουλούρη
- **Σχολή ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ**
Κοσμήτωρ: καθηγητής Θεόδωρος Σακελλαρόπουλος
- **Σχολή ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**
Κοσμήτωρ: καθηγητής Αναστάσιος Τασόπουλος
- **Σχολή ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**
Κοσμήτωρ: καθηγητής Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών αποτελεί οργανική εξέλιξη του πρώτου στην ιστορία Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας στη χώρα. Με τη σημερινή του ονομασία προήλθε από το χωρισμό του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών και ιδρύθηκε το 1997 (ΠΔ 149/12-6-97, ΦΕΚ 128/12-6-1997). Από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999 λειτουργεί ανεξάρτητα. Σύμφωνα με το ιδρυτικό ΠΔ, αποστολή του Τμήματος είναι *«η μελέτη και έρευνα της Πολιτικής Επιστήμης και Πολιτικής Ιστορίας, με ιδιαίτερη έμφαση στους επιστημονικούς τομείς της Πολιτικής Θεωρίας, της Πολιτικής Φιλοσοφίας και Ψυχολογίας, της Θεωρίας του Κράτους και των Πολιτικών Πρακτικών, των Εμπειρικών Μεθόδων στις Κοινωνικές Επιστήμες, της Θεωρίας των Πολιτικών Συστημάτων, της Ευρωπαϊκής και Ελληνικής Πολιτικής Ιστορίας, της συγκρότησης και λειτουργίας Θεσμών και της Θεωρίας των Πολιτικών Κομμάτων»*.

Για την οργάνωση του πρώτου Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος πραγματοποιήθηκε, από κοινού με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, διεθνές συνέδριο με συμμετοχή δεκάδων ειδικών από την ελληνική και τη διεθνή επιστημονική κοινότητα με θέμα: *Κατασκευάζοντας ένα Πρόγραμμα Σπουδών στις Κοινωνικές Επιστήμες* (Αθήνα, 1998).

Το πρώτο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος τροποποιήθηκε μερικώς κατά το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003, διατηρώντας τη λογική και τους επιστημονικούς προσανατολισμούς υπό τους οποίους συγκροτήθηκε. Πέρα από την ενίσχυση του βασικού κορμού των Υποχρεωτικών μαθημάτων, το νέο πρόγραμμα σπουδών συνεχίζει να μην προσδιορίζεται ενιαία και αυστηρά από το Τμήμα, αλλά επιτρέπει σε κάθε φοιτητή να διαμορφώσει ένα ατομικό πρόγραμμα μαθήσεων που θα θεραπεύει τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, τις κλίσεις και τις στοχεύσεις του. Χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι το άνοιγμά του σε μεμονωμένα μαθήματα ή ομάδες μαθημάτων από άλλα Τμήματα του Παντείου ή άλλων δημοσίων ελληνικών και ευρωπαϊκών πανεπιστημίων -τα λεγόμενα Μαθήματα Εκτός Τμήματος (MET). Αυτή η δυνατότητα, που παρέχει ο νόμος, επιτρέπει να ξεφύγουμε από τον αναγκαστικά πεπερασμένο χαρακτήρα ενός Τμήματος και να επιτύχουμε την ευρύτερη δυνατή επικοινωνία των φοιτητών μας με τα τεκταινόμενα σε άλλα ιδρύματα όπου θεραπεύονται οι κοινωνικές επιστήμες. Με το άνοιγμα αυτό σε άλλα Τμήματα στοχεύουμε και στην έμπρακτη υπονόμηση ενός επιστημονικού αναγωγισμού [αναγωγή όλων των προβλημάτων στη μια και μοναδική επιστήμη ή ερμηνευτική σχολή που ο καθείς θεραπεύει και η υποτίμηση ή απόρριψη όλων των άλλων επιστημών ή ερμηνευτικών προσεγγίσεων] και του έμφυτου στην πράξη της διδασκαλίας δογματισμού, εφόσον θα επιτρέπεται στους κριτικά σκεπτόμενους φοιτητές να επιλέξουν ανάμεσα σε σχολές, ερμηνευτικές προσεγγίσεις ή και διδάσκοντες.

· Στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος, η Πολιτική Επιστήμη, η Ιστορία, η Κοινωνική και Πολιτική Θεωρία και Φιλοσοφία συνδέονται στενά με πειθαρχίες της Πολιτικής Οικονομίας, του Δικαίου, της Ιστορικής Δημογραφίας, της Κοινωνιολογίας, της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ή της Πολιτικής Ψυχολογίας. Η Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία αντιμετωπίζονται ως κρίσιμες ψηφίδες σε ένα συνεχές αλληλοεπικαλυπτομένων γειτνιάσεων στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών. Δεν επιδιώκεται φυσικά η εγκατάλειψη της εξειδικευμένης γνώσης ούτε η κατάργηση των διαφορών και των διακρίσεων ανάμεσα στις επιστήμες της κοινωνίας και του ανθρώπου. Το Πρόγραμμα Σπουδών, αντίθετα, εκκινώντας από ρητές επιστημονικές πειθαρχίες και ενισχύοντας τα εργαλεία της Πολιτικής Επιστήμης, της Ιστορίας, ή της θεώρησης των κοινωνικών φαινομένων που θα επιτρέπουν τη μετέπειτα διδακτική στόχευση των φοιτητών, επιδιώκει συνθέσεις σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες [Ελληνικές Σπουδές, Βαλκανικές Σπουδές, Ευρωπαϊκές Σπουδές]. Η διεπιστημονική προσέγγιση εκτός από την οργάνωσή της γύρω από γεωγραφικές ενότητες, επιτρέπει την εις βάθος εξέταση μεγάλων σύγχρονων προβλημάτων που εκδηλώνονται στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο: τα περιβαλλοντικά - οικολογικά προβλήματα, αλλά και όλο το φάσμα των προβλημάτων μαζικής επικοινωνίας που είναι διασυννοριακά και παγκοσμιοποιημένα. Στο επίπεδο της Ιδεολογίας μας απασχολούν ιδιαίτερα μεγάλα προβλήματα -αινίγματα, που επανακάμπουν, όπως το πρόβλημα του Ρατσισμού, του Εθνικισμού, του θρησκευτικού φονταμενταλισμού και όλων των διαφόρων παραλλαγών συλλογικού φθόνου. Η διεπιστημονική προσέγγιση επιτρέπει την ανίχνευση ζητημάτων ταυτότητας. Στα θέματα αυτά η ιστορία μπορεί να εντοπίζει κανονικότητες και ιδιαιτερότητες στο παρελθόν της ελληνικής, βαλκανικής και ευρωπαϊκής ιστορίας, όπως άλλωστε η κοινωνική ανθρωπολογία τις επιζητεί κυρίαρχα στο παρόν.

Βασική διαπίστωση και μέριμνα του προγράμματος είναι η συστηματική αμφισβήτηση των βεβαιοτήτων που διέπνεαν τις κοινωνικές επιστήμες και τις επιστήμες, γενικότερα, και τις επιπτώσεις τους για τη διδασκαλία και την εκπόνηση ενός προγράμματος σπουδών. Είναι πλέον συλλογικό κεκτημένο η αδυναμία να μιλάμε για αποκλειστικές απολυτότητες της αλήθειας, για ακλόνητες αντικειμενικότητες και μονοσήμαντες ορθολογικότητες. Κι είναι εξίσου αδιέξοδο να υποκύπτουμε στον ανορθολογισμό και τον σχετικισμό που υπονομεύουν την κριτική σκέψη.

Παρά τις δυσκολίες που υπαγορεύουν οι καιροί μας, το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος δεν αδιαφορεί για τις μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές των φοιτητών. Στη σημερινή πραγματικότητα, διεθνή, ευρωπαϊκή και ελληνική, κανένα πτυχίο δεν εγγυάται την απασχόληση. Μελέτες συγκριτικές από διεθνείς οργανισμούς έχουν δείξει ότι μονοεπιστημονικά ή αυστηρά εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών στις κοινωνικές επιστήμες τείνουν να αποτύχουν στη διασύνδεση τους με την αγορά εργασίας. Αντίθετα, διεπιστημονικά προγράμματα σπουδών, που θέτουν στο επίκεντρό τους είτε ευρύτερες περιοχές σπουδών [area studies], είτε μεγάλα σύγχρονα προβλήματα -ερωτήματα, -όταν μάλιστα συμβαδίζουν με μια "παιδαγωγική" που εστιάζεται στην μετά γνώσεως αυτενέργεια των φοιτητών/φοιτητριών, ενισχύουν την ίδια την αποτελεσματικότητα στην εύρεση ικανοποιητικής απασχόλησης. Η άσκηση στην ανάγνωση και τη γραφή, η μαθητεία στην αποδελτίωση, την οργάνωση, την ταξινόμηση και την ερμηνεία των πληροφοριών

και της γνώσης γενικότερα, είναι που βαραίνουν αποφασιστικά και όχι εάν ο/η πτυχιούχος αισθάνεται «αληθινός» πολιτικός επιστήμων ή «καθαρός» ιστορικός, εκτός βέβαια, εάν πρόκειται να αναπαράγει ως δάσκαλος το αντικείμενο της πολιτικής επιστήμης ή της ιστορίας όπου, όμως, και εκεί θα πρέπει να μάθει πως να προετοιμάζει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να χειραφετούνται όλο και περισσότερο στην ανίχνευση της γνώσης. Από τη σκοπιά λοιπόν της απασχόλησης τα μόνα που μπορούμε ίσως να πούμε είναι: α] η αυτονόητη δυνατότητα –ενδεχομένως με μια πρόσθετη παιδαγωγικού περιεχομένου μαθητεία μετά το πτυχίο- συμμετοχής των πτυχιούχων στη δευτεροβάθμια εκπαιδευτική διαδικασία σε μαθήματα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, β] Σε κρατικές υπηρεσίες, γ] σε δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις που ζητούν νοήμονες και μελετημένους πτυχιούχους γύρω από ευρύτερες γεωγραφικές, ιστορικές και πολιτισμικές ενότητες [Ελληνικές, Βαλκανικές και Ευρωπαϊκές σπουδές], όπου βέβαια συμπληρωματικά στοιχεία όπως ο εις βάθος έλεγχος μίας τουλάχιστον γλώσσας ευρύτατης χρήσης, αλλά και μιας ολιγότερο διαδεδομένης, γίνεται πολύ βασικός όρος, δ] σε Ευρωπαϊκούς θεσμούς με δεδομένο, φυσικά, τον πεπερασμένο αριθμό θέσεων που διεκδικούνται εντόνως ανταγωνιστικά, ε] Με πρόσθετη επαγγελματική μαθητεία και, ενδεχομένως, με έμφαση γύρω από θεματικές περιοχές [Ευρώπη, Βαλκάνια, Τουρκία, Ελλάδα, περιβάλλον, Πολιτισμική ή Εκπαιδευτική πολιτική], μπορεί να δημιουργηθεί προοπτική εργασίας στα ποικίλα μέσα επικοινωνίας [σελίδες συναφείς και εξειδικευμένες θεματικά στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, τηλεοπτικές, ραδιοφωνικές εκπομπές, καθώς και σε εκδοτικούς οίκους, και στ] Η πειθαρχημένη άσκηση στη συλλογή, επεξεργασία δεδομένων και η σύνθεση εργασιών ή αναφορών μπορεί να καταστεί αξιοποιήσιμη σε ένα ευρύ φάσμα εργασιών γραφείου [πάντοτε συνδυαστικά με ξένες γλώσσες και χρήση αποτελεσματική ορισμένων υπολογιστικών προγραμμάτων]. Όμως, οι παραπάνω σκέψεις δεν υποκαθιστούν τη βασική αλήθεια ότι καμιά εγγύηση δεν μπορεί να υπάρχει δεδομένη για τη μετέπειτα επαγγελματική προοπτική των πτυχιούχων του Τμήματος.

- **ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΝΟΝΤΑΣ:** Η λογική του προγράμματος σπουδών στοχεύει προγραμματικά στην "πειθαρχημένη" σύγκρουση με τις προλήψεις, τις συλλογικές ιδεοληψίες, τα στερεότυπα του αυτοθαυμασμού και της μισαλλοδοξίας προς τον άλλο, τον είτε εθνοτικο-θηρσκευτικά μειονοτικό εντός της επικράτειας, είτε συννοριακό ξένο και εχθρό, όπως καλλιεργούνται σε όλα τα επίπεδα και τα πεδία της κοινωνίας μας [Πολιτικό, Δημοσιογραφικό, ΜΜΕ, Εκπαιδευτικό, Σχολεία, Πανεπιστήμια]. Παράλληλα πρόθεση μας είναι να διδάξουμε την Ανοχή [διδασκόμενοι κι εμείς οι ίδιοι] απέναντι στις άλλες, τις διαφορετικές θεωρίες, ιδεολογίες, και αντιλήψεις. Διεπιστημονική σύγκλιση, θεωρητικός στοχασμός, συγκριτική θεώρηση, συγκριτική πλαισίωση στους διαφορετικούς ιστορικούς χρόνους και γεωγραφικούς τόπους. Πολιτικό – ιδεολογική ανάλυση και ιστορική σύνθεση είναι το μίγμα των εργαλείων και των ορθολογικών πειθαρχιών που προτείνουμε. Διεκδικούμε μία παιδευτική διαδικασία που θα αφυπνίζει πνεύμα και συνειδήσεις [και πρώτιστα τις δικές μας], και θα ερεθίζει τις περιέργειες γύρω από τα θεμελιώδη κοινωνικοπολιτικά προβλήματα, οικονομικούς και κοινωνικούς σχηματισμούς, κυρίαρχες θεωρητικές

διαμάχες και τις προεκτάσεις από τη χρήση ανταγωνιστικών εννοιών. Ο έλεγχος της ερμηνευτικής ισχύος των τελευταίων, εννοιών και θεωριών, γίνεται μέσα από τη χρήση τους στην κατανόηση του πολιτικού και κοινωνικού πεδίου. Η πειθαρχημένη διεπιστημονικότητα ως διαρκές μέλημα μας στην κατεύθυνση σύγκλισης των κοινωνικο-πολιτικών επιστημών μεταξύ τους, αλλά και συνολικά με τις επιστήμες του Ανθρώπου [πρώτιστα για το τμήμα μας την Ιστορία αλλά και την Πολιτική Φιλοσοφία] ως δύναμη "ενιαιοποιητική" στην ανακατασκευή του κοινωνικού όλου και αποτροπής της ομοσπονδιοποίησης. Να πείσουμε και να πειστούμε εμείς οι ίδιοι για τη ζώσα διεπιστημονικότητα της ίδιας της συλλογικής κοινωνικής ζωής και μάλιστα σε εποχή έντασης της [εξαρτημένης ή μη] παγκοσμιοποίησης σε κρίσιμους τομείς και, παραδόξως, ως όρο εκ των ουκ άνευ για την ανάπτυξη της κάθε πειθαρχίας ξεχωριστά. "Ανασυσπείρωση" της πολλαπλής εξειδικευμένης γνώσης, και όχι φυσικά εγκατάλειψή της. Οι επιμέρους διδασκόμενες επιστήμες, πειθαρχίες και θεσμοί -Τομείς και Τμήμα- επιδιώκουμε να λειτουργούν ως γέφυρες, διευκολύνοντας τις διατμηματικές και διαπανεπιστημιακές συνεργασίες [όπως επίσης και με ερευνητές σε ερευνητικά κέντρα] σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

- Το Πρόγραμμα Σπουδών δείχνει εμπράκτως ότι είναι αδιανόητη η πραγμάτευση των μεγάλων προβλημάτων της εποχής μας και η ερμηνεία σύνθετων κοινωνικών καταστάσεων με μονομερείς αποφάνσεις επιμέρους υποεπιστημών και με εθνοκεντρικές [πολλώ μάλλον εθνικιστικές-ιδεολογητικές] μυωπικές οπτικές που κατάκλύζουν σήμερα το πολιτικό και δημοσιογραφικό λόγο, αλλά παρατηρούνται -ως ένα βαθμό- και στον πανεπιστημιακό λόγο.

Αδαμάντιος Κοραΐς [Σμύρνη, 1748 – Παρίσι, 1833]
«Δάσκαλος του Γένους, υπέρμαχος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού»

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

1. ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1	Καθηγητής Στέφανος Παπαγεωργίου	1997 – 1999
2	Καθηγητής Στέφανος Παπαγεωργίου	1999 – 2001
3	Καθηγητής Άλκης Ρήγος	2001 – 2003
4	Καθηγητής Κλεομένης Κουτσούκης	2003 – 2004
5	Καθηγητής Νίκος Θεοτοκάς	2004 – 2006
6	Καθηγητής Στέφανος Πεσμαζόγλου	2006 – 2008
7	Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης	2008 – 2010
8	Καθηγητής Νίκος Θεοτοκάς	2010 – 2012
9	Καθηγήτρια Καίτη Αρώνη – Τσίχλη	2012 -

Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος
[Κωνσταντινούπολη, 1815 – Αθήνα, 1891]
Ιστορικός

2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης –μαζί με το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής– είναι ενταγμένο στη Σχολή Πολιτικών Επιστημών

Κοσμήτωρ: καθηγήτρια Χριστίνα Κουλούρη

Πρόεδρος Τμήματος:	Καίτη Αρώνη – Τσίχλη, καθηγήτρια
Προϊσταμένη Γραμματείας	Βάγια Δερμετζόγλου
Διοικητικό Προσωπικό :	Κατζουράκη Ευγενία
	Καρατζά Κυριακή
	Μπόλη Βασιλική

- [illegible]

Η ενημέρωση των φοιτητών γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος [2^{ος} όροφος Παλαιού Κτηρίου, τις αναρτημένες ανακοινώσεις έξω από την Γραμματεία, και στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις polhist.panteion@gmail.com & <http://194.177.220.110/>

Η Γραμματεία του Τμήματος υποδέχεται τους φοιτητές/τριες κάθε ΤΡΙΤΗ, ώρα 10.00 – 13.00

Για πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κ.λπ., οι φοιτητές/τριες μπορούν να εξυπηρετούνται από τον Κ.Ε.ΦΟΙ. [Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών] στο αίθριο του Νέου Κτηρίου, το οποίο λειτουργεί καθημερινά από 9.30 – 13.30

**Νεόφυτος Βάμβας [Χίος, 1776 – Αθήνα, 1855]
«Δάσκαλος του Γένους», υπέρμαχος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού**

3. ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

I. ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- Αρώνη Τσίχλη Καίτη, καθηγήτρια (διευθύντρια)
tsicaron@otenet.gr
- Αναγνωστοπούλου Σία, αναπληρώτρια καθηγήτρια
pgianna@otenet.gr
- Ανδριάκινα Ελένη, επίκουρη καθηγήτρια
eadriak@hotmail.com
- Θεοτοκάς Νίκος, καθηγητής
ntheotokas@gmail.com
- Κουλούρη Χριστίνα, καθηγήτρια
chkoulou@otenet.gr
- Λαγάνη Ειρήνη, καθηγήτρια
[υπό διορισμό]
- Λούβη Λίνα, αναπληρώτρια καθηγήτρια
llouvi@otenet.gr
- Παπαγεωργίου Στέφανος, καθηγητής
[εκπαιδευτική άδεια εαρινού εξαμήνου]
stpaggeo@yahoo.gr
- Παπαδημητρίου Δέσποινα, αναπληρώτρια καθηγήτρια
[εκπαιδευτική άδεια χειμερινού εξαμήνου]
depapadi@otenet.gr
- Τομαρά-Σιδέρη Ματούλα, καθηγήτρια
mat@siderman.gr

ΕΤΕΠ:

- δρ. Κωνσταντίνος Κατσάπης
katsapis@yahoo.com

II. ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- Γεωργιάδου Βασιλική, αναπληρώτρια καθηγήτρια (διευθύντρια)
vasi-geo@otenet.gr
- Βούλαρης Γιάννης, καθηγητής,
y-v@otenet.gr
- Ηρακλείδης Αλέξης, καθηγητής
aherac@gmail.com
- Ιορδάνογλου Χρυσάφης, επίκουρος καθηγητής
[εκπαιδευτική άδεια χειμερινού εξαμήνου]
chi@otenet.gr
- Κόλλιας Ανδρέας, λέκτορας
an_kollias@yahoo.gr
- Κοντογιώργης Γιώργος, καθηγητής
gdc14247@gmail.com
- Κουντούρη Φανή, επίκουρη καθηγήτρια
fankoun@hotmail.com
- Λαδή Στέλλα, λέκτορας
[ετήσια άδεια άνευ αποδοχών]

stellaladi@gmail.com

- Μοσχονάς Γεράσιμος, αναπληρωτής καθηγητής
ger.moschonas@gmail.com
- Σεφεριάδης Σεραφείμ, επίκουρος καθηγητής
ssefer@ath.forthnet.gr
- Φουντεδάκη Πηνελόπη, αναπληρώτρια καθηγήτρια
penelope.fundethakis@gmail.com
- Χριστόπουλος Δημήτρης., αναπληρωτής καθηγητής
dimitrischristopoulos@yahoo.gr

III. ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

- Ανανιάδης Γρηγόρης, αναπληρωτής καθηγητής (διευθυντής)
grian@otenet.gr
- Αγγελίδης Μανόλης, καθηγητής
[ετήσια εκπαιδευτική άδεια]
emangeli@otenet.gr
- Ιωαννίδης Σταύρος, καθηγητής
stavros.ioannides29@gmail.com
- Κωνσταντακόπουλος Σταύρος, επίκουρος καθηγητής
[εκπαιδευτική άδεια χειμερινού εξαμήνου]
scon@otenet.com
- Μπασάκος Παντελής, καθηγητής
panntelis@gmail.com
- Πεσμαζόγλου Στέφανος, καθηγητής
stpesm@gmail.com
- Στράγκας Ιωάννης, καθηγητής
- Φαράκλας-Ματορίκος Γιώργος, καθηγητής
gfaraklas@gmail.com
- Φουρτούνης Γιώργος, επίκουρος καθηγητής
g.m.fourtounis@gmail.com

IV. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ & ΣΧΟΛΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

- Αναγνώστου Διαμάντω, επίκουρη καθηγήτρια Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης
danagnos@eliamep.gr
- Δημήτρης Καλτσώνης, επίκουρος καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής
dkaltsionis@gmail.com
- Μαρία-Νέδα Κανελλοπούλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια Τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών & Περιφερειακών Σπουδών
mkanellop@hotmail.co.uk
- Ανάργυρος Πασσάς, αναπληρωτής καθηγητής Τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών & Περιφερειακών Σπουδών
apassas@panteion.gr

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή στο Τμήμα και παύει να ισχύει με τη λήψη του πτυχίου ή σε περίπτωση που ο φοιτητής ζητήσει τη διαγραφή του.

Όπως σε όλα τα Ελληνικά Α.Ε.Ι. έτσι και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, δεν προβλέπονται διδαστρα στα προπτυχιακά προγράμματα, για τους Έλληνες φοιτητές. Επίσης στο Πάντειο δεν προβλέπονται διδαστρα για τη φοίτηση στα μεταπτυχιακά προγράμματα.

Στους φοιτητές παρέχονται οι ακόλουθες παροχές:

- Δωρεάν πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρει η βιβλιοθήκη του Παντείου.
- Δωρεάν διδασκαλία ξένων γλωσσών από το αρμόδιο Τμήμα του Ιδρύματος.
- Δωρεάν διδακτικά βιβλία και/ή άλλα διδακτικά βοηθήματα. Δελτίο ειδικού εισιτηρίου Αστικών Συγκοινωνιών.
- Πλήρης ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
- Δωρεάν σίτιση.
- Στέγαση.
- Άθληση στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο.
- Υποτροφίες και Βραβεία.
- Δάνεια.

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, οι παροχές φοιτητικής μέριμνας διαρκούν για χρόνο ίσο προς τον χρόνο υποχρεωτικής φοίτησης (8 εξάμηνα από την αρχική εγγραφή στο Πανεπιστήμιο) και), εφόσον ο φοιτητής δεν έλαβε το πτυχίο του στο διάστημα αυτό, παρατείνονται για τέσσερα (4) ακόμη εξάμηνα. Στο ανωτέρω συνολικό διάστημα δεν προσμετράται ο χρόνος αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας. Για το δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης και σίτισης δεν προσμετράται ο χρόνος στράτευσης. Για το δικαίωμα σίτισης δεν προσμετράται ο χρόνος σοβαρής ασθένειας. Οι ρυθμίσεις αυτές ισχύουν και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία.

Η ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ:

Εγγραφή φοιτητών στο Τμήμα

Η φοίτηση στο Τμήμα ξεκινά με την αρχική εγγραφή του φοιτητή. Η εγγραφή των νεοεισαχθέντων φοιτητών γίνεται στην αρχή του ΧΕ, σε ημερομηνίες που ανακοινώνει το Υπουργείο Παιδείας για όλα τα Α.Ε.Ι. από τον ημερήσιο Τύπο. Η εγγραφή συνοδεύεται υποχρεωτικά από την κατάθεση όσων δικαιολογητικών ορίζουν ο Νόμος και το Πανεπιστήμιο. Οι εγγραφές φοιτητών που ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες (π.χ. πτυχιούχοι άλλων Α.Ε.Ι., πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., κατατάξεις με απόφαση του ΔΙ.ΚΑ.Τ.Σ.Α, Κύπριοι, αλλοδαποί κ.λ.π.) γίνονται σύμφωνα με σχετικές εγκυκλίους του ΥΠΕΠΘ και ανακοινώσεις του Τμήματος. Οι μετεγγραφές φοιτητών πραγματοποιούνται σύμφωνα με όσα εκάστοτε ορίζει η νομοθεσία.

Ακαδημαϊκό έτος και εξάμηνα σπουδών

Το Ακαδημαϊκό έτος ξεκινά την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το εκπαιδευτικό έργο που συντελείται σ' ένα ακαδημαϊκό έτος διαρθρώνεται χρονικά σε δυο διδακτικά εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό). Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει 13 πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας και 3 εβδομάδες για τις εξετάσεις. Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου.

Δήλωση Επιλογής (ΔΕ) μαθημάτων

Κατά την έναρξη του ΧΕ και του ΕΕ, έπειτα από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας, οι φοιτητές υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση επιλογής (ΔΕ) μαθημάτων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται κατωτέρω. Εκπρόθεσμη υποβολή ΔΕ δεν γίνεται δεκτή παρά μόνον έπειτα από έγκριση της Γ.Σ. του Τμήματος. Η κατάθεση της ΔΕ παρέχει στον φοιτητή δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου καθώς και στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε εξετάσεις μαθημάτων τα οποία δεν έχουν δηλωθεί. Η πιθανή βαθμολογία σε μαθήματα τα οποία δεν έχουν δηλωθεί ακυρώνονται.

Φοιτητές ειδικών κατηγοριών

Θεωρούνται φοιτητές ειδικών κατηγοριών όσοι εγγράφονται στο Τμήμα με διαδικασίες άλλες από τις ετήσιες πανελλαδικές εξετάσεις, αφού έχουν προηγουμένως πραγματοποιήσει σπουδές σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Στους φοιτητές αυτούς θα αναγνωρίζονται μαθήματα κατά περίπτωση, με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος.

Φιλοξενούμενοι φοιτητές

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.2083/92 και την από 28.5.93 απόφαση της Συγκλήτου, Έλληνες και αλλοδαποί φοιτητές άλλου Τμήματος ή Σχολής του Παντείου ή άλλου Πανεπιστημίου του εσωτερικού ή του εξωτερικού που παρακολουθούν μαθήματα ή κύκλους ή προγράμματα σπουδών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, εγγράφονται σε αυτό ως *Φιλοξενούμενοι Φοιτητές*. Οι φοιτητές αυτοί, για το διάστημα της φοίτησής τους, έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κανονικών φοιτητών. Φιλοξενούμενος φοιτητής που απέτυχε οριστικά σε μαθήματα που παρακολούθησε ή που δεν προσήλθε στις εξαμηνιαίες ή στις επαναληπτικές εξετάσεις δεν δικαιούται να επαναλάβει το μάθημα αυτό σε επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Η εγγραφή φιλοξενούμενων φοιτητών γίνεται μέσω του Γραφείου Ευρωπαϊκής Ένωσης (πληροφορίες στο τηλ. 210 9201511).

Μετά την περαίωση των σπουδών κάθε φιλοξενούμενου φοιτητή, η Γραμματεία του Τμήματος χορηγεί βεβαίωση στην οποία αναφέρεται (α) ο χρόνος σπουδών του στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, (β) το πρόγραμμα σπουδών που παρακολούθησε, (γ) η επίδοσή του κατά μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα και οι ΔΜ που αντιστοιχούν. Αντίγραφο της βεβαίωσης αυτής κατατίθεται στο γραφείο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Ιδρύματος.

Ελεύθεροι Ακροατές

Τα μαθήματα του Τμήματος μπορούν να παρακολουθήσουν ως ακροατές

άτομα που έχουν γίνει δεκτά από τη Γ.Σ. του Τμήματος με την ιδιότητα αυτή, ύστερα από σχετική αίτησή τους. Στους ακροατές μπορεί να χορηγηθεί βεβαίωση παρακολούθησης μαθήματος, εφόσον το ζητήσουν και εφόσον η παρακολούθηση πιστοποιείται από τις ανάλογες παρουσίες του ακροατή, οι οποίες βεβαιώνονται ενυπόγραφα από τον διδάσκοντα έπειτα από κάθε μάθημα ή σεμινάριο. Οι ακροατές δεν εξετάζονται και δεν βαθμολογούνται. Το πιστοποιητικό παρακολούθησης δεν αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο σπουδών ούτε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ακαδημαϊκούς σκοπούς.

Διδακτικά βιβλία

Οι φοιτητές υποχρεούνται να υποβάλλουν στην αρχή κάθε εξαμήνου **ΔΗΛΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**, στην οποία αναφέρονται τα μαθήματα εκείνα τα οποία προτίθενται να παρακολουθήσουν κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο και στα οποία *και μόνο* θα έχουν το δικαίωμα να εξεταστούν τόσο κατά την αντίστοιχη εξεταστική περίοδο του εξαμήνου, όσο και κατά την επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Δηλώσεις μαθημάτων υποβάλλονται υποχρεωτικά κάθε εξάμηνο σε συγκεκριμένες ημερομηνίες που ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Η επιλογή των συγγραμμάτων γίνεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτυακού τόπου <http://eudoxus.gr> (ΦΕΚ 957/30.5.2010).

Ξένες Γλώσσες

Η επαρκής γνώση μιας ξένης Γλώσσας από αυτές που διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο αποτελεί προϋπόθεση για την λήψη πτυχίου. Οι γλώσσες που διδάσκονται είναι η αγγλική, η γαλλική, η γερμανική και η ιταλική. Οι φοιτητές κατά την αρχική εγγραφή τους δηλώνουν την υποχρεωτική ξένη γλώσσα που επιλέγουν και έχουν τη δυνατότητα να αλλάξουν την επιλογή τους αυτή μόνο μία φορά. Όσοι από τους φοιτητές έχουν αναγνωρισμένο δίπλωμα μιας από τις παραπάνω ξένες γλώσσες, μπορούν να ζητήσουν ισοτιμία και να απαλλαγούν από την εκμάθηση της υποχρεωτικής γλώσσας. Σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος, οι αναγνωρισμένοι τίτλοι γλωσσικής επάρκειας στην Τουρκική καλύπτουν επίσης την τυπική προϋπόθεση γλωσσομάθειας για τη λήψη του πτυχίου. Εκτός από την υποχρεωτική, ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει, ως προαιρετική, και δεύτερη ξένη γλώσσα από αυτές που διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο. Τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών αναλαμβάνει το Ειδικό & Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ) του Τμήματος Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Μετά την εγγραφή σας, είναι απολύτως απαραίτητο να αποταθείτε στη Γραμματεία του Τμήματος Ξένων Γλωσσών για να εγγραφείτε και να εξεταστείτε σε μια ξένη γλώσσα ή να λάβετε την ισοτιμία σε περίπτωση που διαθέτετε σχετικό τίτλο σπουδών.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αναγνώριση ισοτιμίας διπλωμάτων ξένης γλώσσας γίνεται κατά τις εξεταστικές περιόδους Φεβρουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου. Πληροφορίες: Γραμματεία Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μαραθωνοδρόμων & Χατζοπούλου 1, τηλ. 210-9574842.

Εξετάσεις - Βαθμολόγηση

Οι εξαμηνιαίες εξετάσεις διεξάγονται γραπτά ή προφορικά στο τέλος κάθε εξαμήνου. Κάθε Σεπτέμβριο διεξάγονται επαναληπτικές εξετάσεις στο σύνολο των μαθημάτων στα οποία απέτυχαν ή δεν εξετάστηκαν οι φοιτητές. Ο τρόπος βαθμολόγησης των φοιτητών καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή προφορικές εξετάσεις και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών (π.χ. ασκήσεις, προόδους, κ.α.). Η βαθμολογία κατατίθεται σε ακέραιο αριθμό της κλίμακας 0-10 και με βάση επιτυχίας τον βαθμό πέντε (5).

Διπλωματική Εργασία

Με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος προβλέπεται η προαιρετική εκπόνηση Διπλωματική Εργασίας. Η Δ.Ε. συντάσσεται κατά το τέταρτο έτος σπουδών, επιβλέπεται από διδάσκοντα του Τμήματος που ορίζει η Γ.Σ. του καθ' ύλην αρμόδιου Τομέα, υποστηρίζεται δημόσια και η βαθμολογία της αντιστοιχεί σε δώδεκα (12) ΔΜ.

Λήψη Πτυχίου

Για την απονομή πτυχίου του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, απαιτείται:

- Η συμπλήρωση οκτώ τουλάχιστον εξαμήνων φοίτησης στο Τμήμα. Δεν αναγνωρίζονται εξάμηνα στα οποία ο φοιτητής δεν υπέβαλε δήλωση εγγραφής και επιλογής μαθημάτων. Ο φοιτητής ειδικών κατηγοριών που εντάσσεται στο Γ' ή Ε' εξάμηνο υποχρεούται να συμπληρώσει τον ελάχιστο προβλεπόμενο αριθμό εξαμήνων για την λήψη πτυχίου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος των 6 ή 4 εξαμήνων αντίστοιχα. Ακόμη και αν κάποιος συμπληρώσει τις απαιτούμενες ΔΜ για την λήψη πτυχίου δεν είναι δυνατή η ανακήρυξή του πριν τη συμπλήρωση των απαιτούμενων εξαμήνων φοίτησης.
- Η συμπλήρωση, ύστερα από επιτυχή εξέταση μαθημάτων ΥΠ, ΥΕ, ΕΠ ή αναγνώριση μαθημάτων ΜΕΤ τουλάχιστον 126 ΔΜ. Φοιτητής που, για οποιονδήποτε λόγο, συμπλήρωσε πριν από την λήξη του τελευταίου εξαμήνου της κανονικής του φοίτησης (οκτώ, έξι ή τεσσάρων εξαμήνων) τις ΔΜ που απαιτούνται για την λήψη του πτυχίου, δεν καθίσταται πτυχιούχος πριν από το τέλος της εξεταστικής περιόδου του κατά περίπτωση καταληκτικού εξαμήνου των κανονικών σπουδών του (ογδού, έκτου ή τετάρτου από την εγγραφή του).
- Η επιτυχής εξέταση στην ξένη γλώσσα που δηλώθηκε ως υποχρεωτική στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών ή η αναγνώριση από το Τμήμα αυτό ισότιμων τίτλων σπουδών ή πιστοποιητικών γλωσσικής επάρκειας.

Βαθμός πτυχίου

Ο βαθμός του πτυχίου του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, αποτελεί τον μέσο όρο του συνόλου των μαθημάτων ΥΠ, ΥΕ, ΕΠ και ΜΕΤ στα οποία εξετάστηκε με επιτυχία ο φοιτητής καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών του. Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου αθροίζονται οι επί μέρους βαθμοί και το άθροισμα που προκύπτει διαιρείται με το σύνολο των μαθημάτων στα οποία αντιστοιχούν οι βαθμοί αυτοί.

Στο σύνολο των μαθημάτων περιλαμβάνονται και μαθήματα τα οποία

αντιστοιχούν σε ΔΜ πέρα από τον ελάχιστο αριθμό που απαιτείται για την λήψη πτυχίου.

Μαθήματα που έχει διδαχθεί επιτυχώς ο φοιτητής σε άλλο ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή άλλο Τμήμα της Παντείου Πανεπιστημίου και τα οποία έχουν αναγνωρισθεί και κατοχυρωθεί από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, χωρίς όμως να κατοχυρωθεί και ο βαθμός που είχε λάβει ο φοιτητής στη Σχολή ή το Τμήμα προέλευσής του, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ΔΜ που απαιτούνται για την λήψη πτυχίου, δεν υπολογίζονται όμως στον βαθμό του πτυχίου του.

Βιβλιοθήκη

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο διαθέτει μια σύγχρονη, οργανωμένη και σχετικά πλούσια Βιβλιοθήκη που στεγάζεται στο παλαιό νεοκλασικό κτήριο του Πανεπιστημίου.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης είναι *ανοικτής πρόσβασης*, δηλ. οι χρήστες μπορούν να αναζητήσουν μόνοι τους το υλικό στα ράφια. Η κυρία συλλογή είναι ταξιθετημένη σύμφωνα με το δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey και απόκειται και στους τρεις ορόφους του κτηρίου. Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποταθούν στην υπηρεσίες της βιβλιοθήκης από Δευτέρα έως Παρασκευή, ώρες 08:00-20:00. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς διεξάγονται σεμινάρια για την καλύτερη χρήση των υπηρεσιών που προσφέρει η βιβλιοθήκη.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες συμμετέχουν στις διαδικασίες του Συλλόγου τους και, δι' αυτού, εκπροσωπούνται στα συλλογικά όργανα του Πανεπιστημίου και του Τμήματος. Οι εκπρόσωποι ορίζονται από τον Σύλλογο των Φοιτητών, κατ' αναλογία της δύναμης των παρατάξεων. Ωστόσο, κάθε φοιτητής ή ομάδα φοιτητών, ατομικά ή συλλογικά, μπορούν να απευθύνονται στα όργανα διοίκησης και να εκφράζουν απόψεις για τη λειτουργία του Τμήματος.

Η φοιτητική συμμετοχή σε όλες τις πανεπιστημιακές λειτουργίες είναι μια κατάκτηση του φοιτητικού κινήματος που δρομολογήθηκε από την πτώση της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967 – 1974) και θεσμοθετήθηκε, λίγα χρόνια μετά, με σχετικούς Νόμους

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΥΠ

12 ΜΑΘΗΜΑΤΑ (36 ΔΜ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΥΠ)

Τα Υποχρεωτικά (ΥΠ) μαθήματα συνιστούν βασικές και απαραίτητες εγκύκλιες μαθήσεις, οι οποίες υποστηρίζουν το σύνολο των γνωστικών περιοχών και κατευθύνσεων στις οποίες εκβάλλει το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας. Κάθε ΥΠ μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας και εξασφαλίζει τρεις (3) ΔΜ στους φοιτητές που έλαβαν προβιβάσιμο βαθμό (05-10). Για την λήψη πτυχίου οι φοιτητές υποχρεούνται να έχουν συγκεντρώσει το σύνολο των τριάντα έξι (36) ΔΜ που αντιστοιχούν στα δώδεκα (12) ΥΠ μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Φοιτητές οι οποίοι αποτυγχάνουν σε μάθημα ΥΠ, *οφείλουν να επανεγγράφονται σε αυτό μέχρι να λάβουν προβιβάσιμο βαθμό.*

ΥΕ

8 ΜΑΘΗΜΑΤΑ (24 ΔΜ)

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΥΕ)

Τα Υποχρεωτικά Επιλογής (ΥΕ) μαθήματα συμπληρώνουν τις βασικές εγκύκλιες γνώσεις που υποστηρίζουν το πτυχίο του Τμήματος και διακλαδώνονται στις κατευθύνσεις στις οποίες εκβάλλει το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας. Τα μαθήματα ΥΕ επιλέγονται από τους φοιτητές με τρόπο που να υπηρετεί τα ατομικά τους γνωστικά ενδιαφέροντα. Κάθε ΥΕ μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας και εξασφαλίζει τρεις (3) ΔΜ στους φοιτητές που έλαβαν προβιβάσιμο βαθμό (05-10). Για την λήψη πτυχίου οι φοιτητές υποχρεούνται να έχουν συγκεντρώσει είκοσι τέσσερις (24) ΔΜ που αντιστοιχούν σε οκτώ (8) από τα είκοσι ένα (21) μαθήματα ΥΕ που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Σπουδών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Φοιτητές που έχουν αποτύχει σε μάθημα ΥΕ μπορούν, στη θέση του, να επιλέξουν άλλο μάθημα ΥΕ.

ΕΕ 22 ΜΑΘΗΜΑΤΑ (66 ΔΜ)

ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΕ)

Κατά την εγγραφή στο τρίτο εξάμηνο, κάθε φοιτητής μπορεί να διαθέτει κατά τεκμήριο τις εγκύκλιες γνώσεις οι οποίες μπορούν να υποστηρίξουν την επιλογή μαθημάτων που να ανταποκρίνονται στις ατομικές του μέριμνες. Με τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ) κάθε φοιτητής χτίζει το Ατομικό του Πρόγραμμα Σπουδών, ανάλογα με τα γνωστικά του ενδιαφέροντα και τις μαθησιακές του ανάγκες. Κατά το τρίτο και το τέταρτο εξάμηνο υπάρχει δυνατότητα εγγραφής σε δύο μαθήματα ΕΕ. Από το πέμπτο εξάμηνο μέχρι τη λήψη πτυχίου, το ατομικό πρόγραμμα σπουδών των φοιτητών μπορεί να οργανώνεται αποκλειστικά με μαθήματα ΕΕ. Κάθε μάθημα ΕΕ που προσφέρεται στο Τμήμα αντιστοιχεί σε τρεις ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας και εξασφαλίζει τρεις διδακτικές μονάδες στους φοιτητές που έλαβαν προβιβάσιμο βαθμό (05- 10).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Φοιτητές που έχουν συγκεντρώσει είκοσι τέσσερις (24) ΔΜ μαθημάτων ΥΕ μπορούν να επιλέξουν περισσότερα μαθήματα αυτής της κατηγορίας ως μαθήματα ΕΕ.

ΜΕΤ ΑΠΟ 0 ΕΩΣ 6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ (0-18 ΔΜ)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ΜΕΤ)

MET μπορεί να είναι κάθε μάθημα που προσφέρεται σε ΑΕΙ της ημεδαπής ή σε αναγνωρισμένα δημόσια Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής. Προϋπόθεση κατοχύρωσης MET είναι η επικύρωση των αποτελεσμάτων του μαθήματος από τον τύπο που προβλέπεται από το αρμόδιο Τμήμα ή ΑΕΙ. Στο ατομικό πρόγραμμα σπουδών των φοιτητών μπορούν να περιληφθούν MET που αντιστοιχούν σε δέκα οκτώ (18) ΔΜ μαθημάτων ΕΕ. Είναι, ωστόσο, δυνατόν, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, μαθήματα MET να αντιστοιχηθούν κατά περίπτωση με μαθήματα ΥΠ ή ΥΕ. Ως MET αναγνωρίζονται και όσα μαθήματα του ERASMUS ή αντιστοιχών προγραμμάτων δεν αντιστοιχούν σε προσφερόμενα μαθήματα ΥΠ, ΥΕ ή ΕΕ του Τμήματος. Με απόφαση της Συγκλήτου του ιδρύματος δεν είναι δυνατή η επανεγγραφή σε μάθημα MET στο οποίο ο φοιτητής έχει αποτύχει.

ΟΦ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Οι φοιτητές, πέραν του ανά εξάμηνο προβλεπόμενου αριθμού μαθημάτων, έχουν τη δυνατότητα να εγγράφονται ή να επανεγγράφονται σε οφειλόμενα μαθήματα, τα οποία αντιστοιχούν σε οφειλόμενες από προηγούμενα εξάμηνα ή έτη διδακτικές μονάδες, ως

εξής: Από ένα (1) οφειλόμενο μάθημα, δηλ. τρεις (3) οφειλόμενες ΔΜ, στο τρίτο και τέταρτο εξάμηνο. Από πέντε (5) οφειλόμενα μαθήματα, δηλ. δέκα πέντε (15) οφειλόμενες ΔΜ, στο πέμπτο και έκτο εξάμηνο. Από το έβδομο εξάμηνο φοίτησης και μέχρι τη λήψη του πτυχίου, οι φοιτητές μπορούν να εγγράφονται ελεύθερα σε δέκα (10) μαθήματα, δηλ. τριάντα (30) ΔΜ ανά εξάμηνο σπουδών.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (9 ΔΜ)

Κατά το έβδομο και όγδοο εξάμηνο σπουδών δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Η Π.Ε. είναι προαιρετική και αντιστοιχεί σε εννέα (9) διδακτικές μονάδες. Δεν επιτρέπεται να εκπονήσουν μία Π.Ε. δύο οι περισσότεροι φοιτητές από κοινού.

Η Π.Ε. εποπτεύεται από έναν διδάσκοντα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Εφόσον το θέμα της εργασίας είναι διεπιστημονικό και κατόπιν εισηγήσεως του επόπτη προς την Γ.Σ. του Τομέα, η Γ.Σ. του Τμήματος έχει τη δυνατότητα να ορίσει και δεύτερο επόπτη, εξωτερικό προς το Τμήμα (μέλος Δ.Ε.Π. ή συμβασιούχο διδάσκοντα άλλου Τμήματος ή Α.Ε.Ι. ή μέλος Ερευνητικού Ινστιτούτου), το γνωστικό αντικείμενο του οποίου είναι συμβατό με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Π.Ε.&Ι. και υπό την αίρεση ότι θα συμφωνήσει ο εν λόγω εξωτερικός επόπτης.

Κάθε ενδιαφερόμενος φοιτητής καταθέτει στον αρμόδιο Τομέα σύντομη γραπτή πρόταση για την έγκριση του θέματος της πτυχιακής του εργασίας, όπου αναφέρει ποιον επιθυμεί να έχει ως επόπτη. Η ανάθεση εποπτείας μιας Π.Ε. εναπόκειται στην κρίση του επόπτη και στην τελική απόφαση του Τομέα, ο οποίος γραπτώς αποδέχεται ή απορρίπτει την πρόταση. Ο διδάσκων δικαιούται να λάβει υπόψη του τη γνώση ξένων γλωσσών, την επίδοση στα μαθήματα, ιδιαίτερα στα συναφή με το θέμα της εργασίας ή τα κατά τη γνώμη του προσαπαιτούμενα για την εκπόνησή της, τη διαθεσιμότητα συναφούς βιβλιογραφίας, τη συνάφεια του θέματος με τα δικά του επιστημονικά ενδιαφέροντα καθώς και τον διαθέσιμο χρόνο του.

Η εκπόνηση Π.Ε. γίνεται μόνο κατά το τέταρτο έτος φοίτησης. Η αίτηση για την εκπόνηση Π.Ε. γίνεται προς τον αρμόδιο Τομέα κάθε Σεπτέμβριο ή Ιανουάριο. Εφόσον η αίτηση γίνει δεκτή από την Γ.Σ. του Τομέα, η Π.Ε. αναλαμβάνεται κατά την περίοδο δήλωσης μαθημάτων που αντιστοιχεί στο έβδομο ή το όγδοο εξάμηνο φοίτησης ή αργότερα και η εξέταση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πριν την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου του τετάρτου έτους.

Η εξεταστική επιτροπή της Π.Ε. αποτελείται από τον επόπτη και ένα ακόμη μέλος Δ.Ε.Π. που ορίζει η Γ.Σ. του αρμόδιου Τομέα. Η εξέταση ανακοινώνεται μία εβδομάδα νωρίτερα και διενεργείται δημόσια.

Π.Ε. που έχει πάρει προβιβασίμο βαθμό προσμετράται υποχρεωτικά στο πτυχίο και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τέσσερα μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Το θέμα και ο βαθμός της Π.Ε. αναφέρονται ρητά στον τίτλο σπουδών. Ανάθεση Π.Ε. που δεν έχει περατωθεί, μπορεί να ακυρωθεί έπειτα από αίτηση του ενδιαφερομένου, με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος και τη σύμφωνη γραπτή γνώμη του επόπτη.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

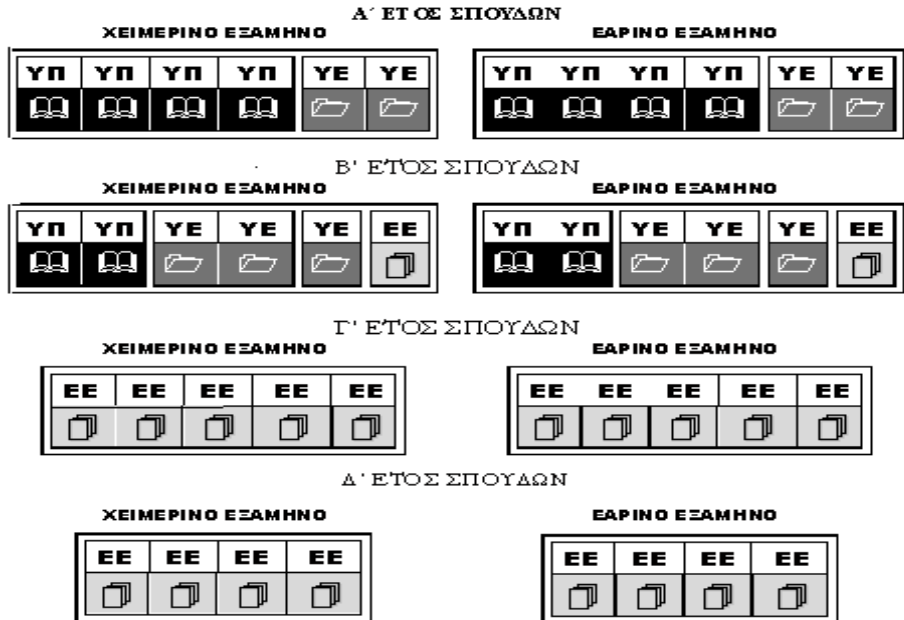

Antonio Gramsci [1891- 1937]
Ιταλός πολιτικός επιστήμονας, κοινωνιολόγος και φιλόσοφος

ΩΣ

Β. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΣΟΧΗ:

ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Φοιτητές οι οποίοι δεν διαθέτουν επάρκεια σε μία τουλάχιστον ξένη γλώσσα, *δεν μπορούν να ανακηρυχθούν πτυχιούχοι του Τμήματος.*

Marc Léopold Benjamin Bloch [1886 – 1944]

Γάλλος ιστορικός, συνιδρυτής του περιοδικού "Annales d'histoire économique et sociale"

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΕΤΟΣ

12 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 36 ΔΜ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ (Α') ΕΞΑΜΗΝΟ

6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 18 ΔΜ

ΥΠ	ΥΠ	ΥΠ	ΥΠ
			

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (12 ΔΜ):

Κατά το πρώτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να εγγραφούν και στα τέσσερα (4) προβλεπόμενα ΥΠ μαθήματα:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110021	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ
110005	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ -I-
110001	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ -I-
110403	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΥΕ	ΥΕ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (4 ΔΜ):

Κατά το πρώτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να επιλέξουν δύο (2) από τα κατωτέρω μαθήματα ΥΕ:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110222	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ -I-
110344	ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ -I- (ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ)
110360	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ -I-
110308	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ -I-

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

ΕΛΠΙΝΟ (Β') ΕΞΑΜΗΝΟ

6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 18 ΔΜ

ΥΠ	ΥΠ	ΥΠ	ΥΠ
			

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (12 ΔΜ)

Κατά το δεύτερο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να εγγραφούν και στα τέσσερα (4) προβλεπόμενα ΥΠ μαθήματα:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110415	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
110012	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ -II-
110008	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ -II-
110168	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (19^{ος} -20^{ος} αι.)

ΥΕ	ΥΕ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (6 ΔΜ):

Κατά το δεύτερο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να επιλέξουν δύο (2) από τα κατωτέρω μαθήματα ΥΕ:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110223	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ -II-
110376	ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΜΕ
110345	ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ -II- (ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ)
110275	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ -II-
110095	ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΤΟΣ
12 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 36 ΔΜ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ (Γ') ΕΞΑΜΗΝΟ
6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 18 ΔΜ

ΥΠ	ΥΠ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (6 ΔΜ)

Κατά το τρίτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να εγγραφούν και στα δύο (2) προβλεπόμενα ΥΠ μαθήματα:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110300	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ –Ι– (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ)
110029	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ –III– ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΡΕΥΜΑΤΑ

ΥΕ	ΥΕ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (6 ΔΜ):

Κατά το τρίτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να επιλέξουν δύο (2) από το σύνολο των μαθημάτων ΥΕ χειμερινού εξαμήνου:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110312	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20 ^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ: Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1940 – 1950
110004	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ –Ι–
110355	ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ –Ι–
110421	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ
110436	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ –Ι– ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ, 1950 – 2009.
110343	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕ	ΕΕ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (6 ΔΜ):

Κατά το τρίτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εγγραφούν σε δύο (2) μαθήματα ΕΕ.

ΟΦ

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές που οφείλουν ΥΠ μαθήματα δευτέρου εξαμήνου ή δεν έχουν κατοχυρώσει 18 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ, μπορούν να εγγραφούν σε ένα οφειλόμενο μάθημα ΥΠ ή ένα μάθημα ΥΕ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

Maximilian Karl Emil "Max" Weber, 1864 -1920
Γερμανός κοινωνιολόγος και πολιτικός φιλόσοφος

ΕΑΡΙΝΟ (Δ') ΕΞΑΜΗΝΟ

6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 18 ΔΜ

ΥΠ	ΥΠ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (6 ΔΜ):

Κατά το τέταρτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να εγγραφούν και στα δύο (2) προβλεπόμενα ΥΠ μαθήματα:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110429	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
110430	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΥΕ	ΥΕ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (6 ΔΜ):

Κατά το τέταρτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος υποχρεούνται να επιλέξουν δύο (2) από τα κατωτέρω μαθήματα ΥΕ:

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
110011	<u>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΙΙ-</u> <u>ΜΑΚΡΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ</u> <u>POLITICAL ECONOMICS</u> <u>MACRO-ECONOMIC THEORY AND POLICY</u> <u>[το μάθημα προσφέρεται και στην αγγλική γλώσσα]</u>
110356	<u>ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ</u> <u>-ΙΙ-</u>
110322	<u>ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ -ΙΙ-</u> <u>(ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ)</u>
110457	<u>ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ -ΙΙ-</u> <u>Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΗΣ</u> <u>ΕΛΛΑΔΑΣ</u>
110445	<u>ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ</u>
110464	<u>ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</u>

ΕΕ	ΕΕ
	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:

Κατά το τέταρτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εγγραφούν σε δύο (2) μαθήματα ΕΕ.

ΟΦ

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές που οφείλουν ΥΠ μαθήματα δευτέρου εξαμήνου ή δεν έχουν κατοχυρώσει 18 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ, μπορούν να εγγραφούν σε ένα οφειλόμενο μάθημα ΥΠ ή ένα μάθημα ΥΕ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

ΤΡΙΤΟ ΕΤΟΣ

10 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 30 ΔΜ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ (Ε') ΕΞΑΜΗΝΟ

5 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 15 ΔΜ

ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ
				

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:

Κατά το πέμπτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εγγραφούν σε πέντε (5) μαθήματα ΕΕ.

ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ
				

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Πέραν των μαθημάτων που δηλώνονται για πρώτη φορά, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν μέχρι και σε πέντε οφειλόμενα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

ΕΑΡΙΝΟ (ΣΤ') ΕΞΑΜΗΝΟ

5 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 15 ΔΜ

ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ
				

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:

Κατά το πέμπτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εγγραφούν σε πέντε (5) μαθήματα ΕΕ.

ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ
				

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Πέραν των μαθημάτων που δηλώνονται για πρώτη φορά, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν μέχρι και σε πέντε οφειλόμενα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

Edward Hallett Carr [1892 – 1982]

Άγγλος ιστορικός και θεωρητικός των Διεθνών Σχέσεων

ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΤΟΣ

8 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 24 ΔΜ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ (Ζ') ΕΞΑΜΗΝΟ

4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 12 ΔΜ

ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:

Κατά το πέμπτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εγγραφούν σε τέσσερα (4) μαθήματα ΕΕ ή να εκπονήσουν Διπλωματική Εργασία

ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ
*	*	*	*	*	*

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Πέραν των μαθημάτων που δηλώνονται για πρώτη φορά, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν σε μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ) που αντιστοιχούν σε δέκα οκτώ (18) Δ.Μ..

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

ΕΑΡΙΝΟ (Η') ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΧΡΙ 9 ΜΑΘΗΜΑΤΑ - 27 ΔΜ

ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ
			

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:

Κατά το πέμπτο εξάμηνο οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εγγραφούν σε τέσσερα (4) μαθήματα ΕΕ ή να εκπονήσουν Διπλωματική Εργασία

ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ
					

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Πέραν των μαθημάτων που δηλώνονται για πρώτη φορά, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν σε μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ) που αντιστοιχούν σε δέκα οκτώ (18) Δ.Μ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ:

Μετά την ολοκλήρωση του ογδόου εξαμήνου οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν να επιλέγουν μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ) που αντιστοιχούν σε 30 Δ.Μ. ανά εξάμηνο σπουδών

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

Johanna "Hannah" Arendt [1906 – 1975]
Γερμανοαμερικανίδα θεωρητικός της Πολιτικής Φιλοσοφίας

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ	ΕΕ
ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ	ΟΦ

Οι φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τα τέσσερα έτη φοίτησης (δηλαδή μετά το πέρας του Η' εξαμήνου) και έχουν οφειλόμενες ΔΜ, έχουν δικαίωμα να επιλέγουν για το τρέχον, κάθε φορά, εξάμηνο μαθήματα που αναλογούν σε 30 ΔΜ, ώσπου να καλύψουν τις απαιτούμενες για τη λήψη πτυχίου 126 Δ.Μ. εκ των οποίων 36 ΔΜ μαθημάτων ΥΠ και 24 ΔΜ μαθημάτων ΥΕ.

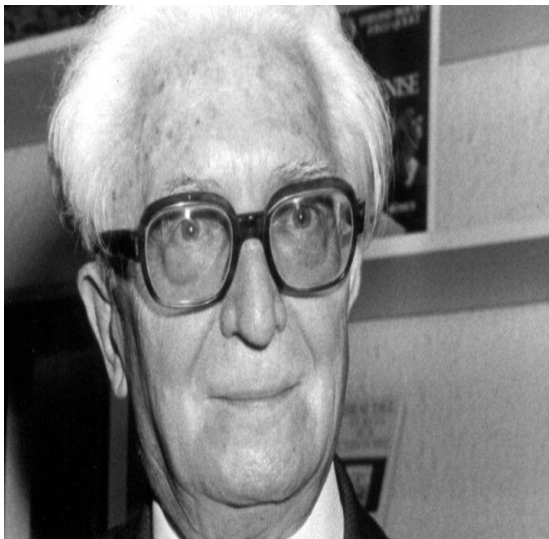

ΠΡΟΣΟΧΗ:

**ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Φοιτητές οι οποίοι δεν διαθέτουν επάρκεια σε μία τουλάχιστον ξένη γλώσσα, δεν μπορούν να ανακηρυχθούν πτυχιούχοι του Τμήματος.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013 - 2014

Fernand Braudel [1902 – 1985]
Γάλλος Ιστορικός

I. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

1. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

110300	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ -Ι- (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ) Καθηγήτρια ΚΑΙΤΗ ΑΡΩΝΗ - ΤΣΙΧΛΗ Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΑΚΑΙΝΑ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΠ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστοριογραφία. Σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την περιπέτεια της ιστορικής σκέψης από την αρχαιότητα έως τους νεότερους χρόνους.

- Η γέννηση και η ανάπτυξη της Ιστορίας στην Αρχαιότητα
- Χριστιανισμός και Ιστορία
- Ιστορικοί και χρονογράφοι στο Βυζάντιο
- Οι Νεότεροι Χρόνοι – Αναγέννηση
- Φιλοσοφία της Ιστορίας – Διαφωτισμός
- Η αντικειμενικότητα στην Ιστορία
- Μαρξισμός και Ιστοριογραφία
- Σχολή των Annales
- Νεοελληνική ιστοριογραφία

Διδακτικό Σύγγραμμα: Καίτη Αρώνη-Τσίχλη, *Ιστορικές σχολές και μέθοδοι. Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία*, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Λιάκος Αντώνης, *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία*, Πόλις, Αθήνα 2007.
- Lowith Karl, *Το νόημα της ιστορίας*, Γνώση, Αθήνα 1985.

110430	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ Καθηγητής ΑΛΕΞΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΠ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι η διεθνής κοινωνία και οι θεσμοί και λειτουργίες του. Στην αρχή εξετάζεται η έννοια της διεθνούς κοινωνίας. Στη συνέχεια εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, με ορόσημο το καθεστώς που δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη της Βεσφαλίας (1648). Κατόπιν γίνεται λεπτομερής εξέταση των τριών βασικών θεσμών και λειτουργιών της διεθνούς κοινωνίας: της διπλωματίας και της εξέλιξης της από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα· του διεθνούς δικαίου και της εξέλιξης του από τον 16^ο αιώνα μέχρι σήμερα· και της διεθνούς οργάνωσης και των διεθνών οργανισμών, από τις αρχικές ιδέες περί διεθνούς οργάνωσης μέχρι τις μέρες μας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Arend, Anthony Clark & Beck, Robert J., *International Law and the Use of Force* (Λονδίνο: Routledge, 1993).
- Bull, Hedley, *The Anarchical Society: A Study of Order in World Politics* (Νέα Υόρκη: Columbia University Press, 1977).
- Hamilton, K. & Langhorne, R., *The Practice of Diplomacy* (Λονδίνο: Routledge, 1995).
- Shaw, Malcolm N., *International Law* (Κέιμπριτζ: Cambridge University Press, 1997).
- Smouts, Marie-Claude, *Les organizations internationales* (Παρίσι: Armand Colin, 1995).
- Stern, Geoffrey, *The Structure of International Society* (Λονδίνο: Pinter, 1995).
- Taylor, Paul & Groom, A.J.R. (επιμ.), *The United Nations at the Millennium* (Λονδίνο: Continuum, 2000).
- Wallace, Rebecca, *International Law* (Λονδίνο: Sweet & Maxwell, 2002).
- Watson, Adam, *The Evolution of International Society* (Λονδίνο: Routledge, 1992).

- Θεοδωρόπουλος, Βύρων, *Εξωτερική πολιτική, διπλωματία, διπλωμάτες* (Αθήνα: Φυτράκης/Ο Τύπος, 1990).Στεφανίδης Γ. *Ο τελευταίος Ευρωπαϊκός αιώνας: Διπλωματία και πολιτική των Δυνάμεων (1871-1945)*.
- Watson Adam, *The Evolution of International Society*, Routledge, Λονδίνο 1992.

110403	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ Καθηγητής ΣΤΑΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ [Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας]	ΥΠ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η ανάλυση και η εξήγηση της οικονομικής πλευράς κάθε ιστορικής μορφής κοινωνίας, των τρόπων δηλαδή με τους οποίους παράγει και διανέμει τα υλικά αγαθά ανάμεσα στα μέλη της, αποτελεί βασικό στοιχείο για την κατανόηση της μορφής και της λειτουργίας της. Για παλαιότερες κοινωνίες, η οικονομική σφαίρα μπορεί να προσεγγιστεί και να αναλυθεί σχετικά εύκολα, δεδομένου ότι βασιζόταν εναλλακτικά σε μία από δύο εύκολα διακριτές και αναγνωρίσιμες αρχές οργάνωσης και λειτουργίας: την διαταγή ή την παράδοση. Κατά τους τελευταίους πέντε αιώνες αρχίζει όμως βαθμιαία να κάνει την εμφάνισή του ένα νέο θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας: το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς. Το νέο και επαναστατικό χαρακτηριστικό του είναι ότι, καθώς πλησιάζουμε τη σύγχρονη εποχή, αυτονομείται όλο και περισσότερο από τις σφαίρες της πολιτικής και της ιδεολογίας (από τους μηχανισμούς της διαταγής και της παράδοσης δηλαδή). Το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς εμφανίζεται λοιπόν να έχει τη δυνατότητα τόσο της αυτορρύθμισης, όσο και του επηρεασμού της πολιτικής και της ιδεολογίας. Είναι ακριβώς η αυτονόμηση των οικονομικών διεργασιών από τις υπόλοιπες κοινωνικές διεργασίες που δημιουργεί την ανάγκη για μια νέα κοινωνική επιστήμη αφιερωμένη ειδικά σε αυτήν: την Πολιτική Οικονομία.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση των ιδεών των μεγάλων διανοητών της Πολιτικής Οικονομίας των δύο τελευταίων αιώνων, από τον Adam Smith μέχρι τον John Maynard Keynes, σχετικά με τη φύση της σύγχρονης κοινωνίας και ιδιαίτερα γύρω από τη σχέση της σφαίρας της οικονομίας με τη σφαίρα της πολιτικής.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Heilbroner L. Robert, *Οι Φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου*, Κριτική, Αθήνα 2000.
- Keynes John Maynard, *Η Γενική Θεωρία της Απασχόλησης, του Τόκου και του Χρήματος*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001.
- Ricardo David, *Αρχές Πολιτικής Οικονομίας και Φορολογίας*, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Alois Joseph, *Καπιταλισμός, Σοσιαλισμός και Δημοκρατία*, ΚΕΠΕ, Αθήνα 1972.
- Schumpeter Adam Smith, *Έρευνα για τη Φύση και τις Αιτίες του Πλούτου των Εθνών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000.
- Trigillia Carlo, *Οικονομική Κοινωνιολογία: Κράτος, Αγορά και Κοινωνία*

110021	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΟΥΒΗ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΠ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η διαμόρφωση της Ευρώπης μετά τη Γαλλική και τη Βιομηχανική Επανάσταση. Η νέα τάξη πραγμάτων μετά την ήττα του Ναπολέοντα και τα πρώτα φιλελεύθερα κινήματα. Οι επαναστάσεις του 1848 στην Ευρώπη. Η δημιουργία των εθνών κρατών. Η ενοποίηση της Ιταλίας και της Γερμανίας. Οι συγκρούσεις των ευρωπαϊκών εθνικισμών και η πορεία προς τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η διαμόρφωση της οικονομίας και της κοινωνίας και η μετάβασή τους από την παράδοση στη νεωτερικότητα. Ο βιομηχανικός καπιταλισμός, οι κοινωνικές ανακατατάξεις, η μετανάστευση, ο συνδικαλισμός και ο σοσιαλισμός, οι αστοί και τα νέα στρώματα. Η ανάδυση της νέας Ευρώπης μετά τον Μεγάλο Πόλεμο. Η ασταθής ισορροπία, η οικονομική ύφεση και οι επιπτώσεις της στα ευρωπαϊκά καθεστώτα. Η άνοδος και η πτώση του φασισμού.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αρβελέρ Ε. - Aymard M., Οι Ευρωπαίοι. Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή. Τόμος Β, Σαββάλας, Αθήνα
- Burns E.M., *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός πολιτισμός: Νεότεροι χρόνοι*, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2006
- Hobsbawm E.J., *Η εποχή των επαναστάσεων. 1789-1848*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1992
- Hobsbawm E.J., *Η εποχή του κεφαλαίου. 1848-1875*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1994
- Hobsbawm E.J., *Η εποχή των αυτοκρατοριών. 1875-1914*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2000
- Hobsbawm E.J., *Η εποχή των άκρων. Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας: 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα 1995
- Joll James, *Η Ευρώπη 1870-1970*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2006
- Milza P.- Berstein S., *Ιστορία της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών. 1815-1919*, τ.2, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997
- Milza P.- Berstein S., *Ιστορία της Ευρώπης. Διάσπαση και ανοικοδόμηση της Ευρώπης. 1919 έως σήμερα*, τ.3, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997

110001	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ -Ι- Επίκουρος Καθηγητής ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΠ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Συστατικός κλάδος των κοινωνικών επιστημών, η πολιτική επιστήμη αποσκοπεί στην ιδιαίτερη μελέτη και διερεύνηση του πολιτικού φαινομένου, τόσο των πηγών όσο και -κυρίως- των συνεπειών του. Όμως η ακριβής «φύση του πολιτικού» και οι διάφορες σημασίες που αποδίδονται στον όρο, αποτελούν αντικείμενο διαρκούς συζήτησης και, όχι σπάνια, αντιπαράθεσης μεταξύ των πολιτικών επιστημόνων. Κατά τη μεταπολεμική περίοδο, όταν ο κλάδος έτεινε να αυτονομηθεί από τους άμεσους επιστημονικούς προπάτορές του, τη γερμανική -νομική- Επιστήμη του Κράτους και τη γαλλική θετικιστική κοινωνιολογία, τα γνωστικά ενδιαφέροντα της πολιτικής επιστήμης διευρύνθηκαν πολύ πέρα από την αρχική τους εστία, τη μελέτη των κρατικών θεσμών και της διαδικασίας της διακυβέρνησης.

Επιδιώκοντας τη συστηματική παρατήρηση, ερμηνεία, και επεξήγηση κανονικοτήτων στο πλαίσιο γενικευτικών προτάσεων, η πολιτική επιστήμη διερευνά στις μέρες μας κάθε τι που επιτελεί πολιτική λειτουργία, εμπεριέχει σχέσεις εξουσίας (επιρροής ή επιβολής), και ενέχει πολιτική διάσταση: κάθε τι, δηλαδή, που αφορά τη διαδικασία παραγωγής λόγου και έργου δεσμευτικού για τις διάφορες ανθρώπινες συλλογικότητες, καθώς και τις θεσμικές αποτυπώσεις του -είτε αυτές αφορούν τη διαδικασία επιμερισμού αγαθών, είτε τον προσδιορισμό συμμάχων/ αντιπάλων. Ενδιαφέρεται έτσι, π.χ., τόσο για τη λειτουργία κρατικών και δια-κρατικών θεσμών δημόσιας διοίκησης όσο και για τις βάσεις, τη δυναμική, και τα αποτελέσματα κινήσεων αμφισβήτησης· τόσο για τα κόμματα, τους συνταγματικούς και εκλογικούς θεσμούς και την εκλογική συμπεριφορά, όσο και για τους μηχανισμούς και τις διάφορες πηγές σύμπτυξης συλλογικών υποκειμένων· τόσο για την ανάδυση παγκόσμιων οικονομικών και γεωπολιτικών συστημάτων όσο και για τις αιτίες και τα χαρακτηριστικά της εθνικής βίας, των εμφυλίων συγκρούσεων, και των καθεστωτικών καταρρεύσεων· τόσο για τις μορφές, τα προβλήματα, και τις προοπτικές των σύγχρονων δημοκρατιών όσο και για τις μεταβαλλόμενες διεθνοπολιτικές ισορροπίες και τις πολλαπλές μορφές κρίσης που αντιμετωπίζουν -και βέβαια η απarıθμηση δεν είναι εξαντλητική.

Στο πλαίσιο της πολιτικής φιλοσοφίας και θεωρίας, οι πολιτικοί επιστήμονες μελετούν επίσης την ιστορία των πολιτικών ιδεών που συνέχουν και σηματοδοτούν το πολιτικό φαινόμενο, ενώ στους βασικούς στόχους του κλάδου συγκαταλέγεται ακόμη η συστηματική διερεύνηση των ιστορικών πηγών της τρέχουσας κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας: οι πηγές του καπιταλισμού, η διαδικασία ανάδυσης του σύγχρονου κράτους, η κατάρρευση των μεσοπολεμικών δημοκρατιών και η έλευση του ολοκληρωτισμού, η μετάβαση στον μετα-αποικιακό κόσμο -όλα είναι ζητήματα που έχουν απασχολήσει και απασχολούν τους πολιτικούς επιστήμονες.

Το εισαγωγικό αυτό μάθημα αποσκοπεί στη γενική παρουσίαση βασικών εννοιών και προβλημάτων που ανακύπτουν στη σύγχρονη πολιτική ανάλυση.

110005	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ -I- Επίκουρος Καθηγητής ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΟΥΡΤΟΥΝΗΣ [Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας]	ΥΠ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει και να εξοικειώσει του φοιτητές με μερικούς κλασικούς στοχαστές της κοινωνικής και πολιτικής σκέψης, εξοικειώνοντας τους με την κοινωνική θεωρία.

Στο πλαίσιο μιας τέτοιας προσπάθειας εξετάζονται διαδοχικά οι:

- Μοντεσκιέ. Με ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια του νόμου, στους τύπους διακυβέρνησης και ιδιαίτερα στη διάκριση των εξουσιών.
- Τοκβίλ. Στον στοχαστή αυτόν αναλύεται η έννοια της δημοκρατίας και του ατομικισμού και εξετάζονται τα μέσα αποτροπής του δεσποτισμού: θρησκεία, ενώσεις και ελευθερία.
- Παρέτο. Η αποτίμηση της κοινωνίας ως ενός πεδίου όπου κυριαρχούν ανορθολογικές δυνάμεις καθώς και ο νόμος περί παντοτινής κυριαρχίας των ελίτ αλλά και εναλλαγής τους, είναι τα στοιχεία της σκέψης του τα οποία εξετάζονται στο μάθημα αυτό, και
- Ντυρκέμ. Εδώ το βάρος ρίχνεται στη διάκριση ανάμεσα σε μηχανική και οργανική αλληλεγγύη και στη γέννηση του καταμερισμού της εργασίας καθώς και στην προβληματική του γύρω από τη θρησκεία.

Τέλος, βασική μέριμνα του μαθήματος αποτελεί η ανάλυση της μεθοδολογίας τους.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αντωνοπούλου, Μαρία. *Οι κλασσικοί της κοινωνιολογίας. Κοινωνική θεωρία και νεότερη κοινωνία*. Αθήνα: Σαββάλας, 2008.
- Aron, Raymond. *Η εξέλιξη της κοινωνιολογικής σκέψης*. Μετφ. Μ. Λυκούδης. Γνώση, Αθήνα, 1984, τόμ. 1 & 2.
- Hervieu-Léger, Danièle & Willaime, Jean-Paul. *Κοινωνικές Θεωρίες και Θρησκεία*. Προλ. Ν.Η. Παπαγεωργίου. Μετφ. Κ. Τσικερδάνος. Κριτική, Αθήνα, 2005.
- Lallement, Michel. *Ιστορία των κοινωνιολογικών ιδεών*. Μετφ. Μ. Λυκούδης. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2004.
- Timasheff, N.S. – Theodorson, G.A. *Ιστορία των κοινωνιολογικών θεωριών*. Μετφ. Δ. Γ. Τσαούσης. : Gutenberg, Αθήνα, 1980.
- I. Craib, *Κλασική κοινωνική θεωρία*, Κατάρτι, Αθήνα 2009

2. ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

110029	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ -III- ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΡΕΥΜΑΤΑ Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΝΑΝΙΑΔΗΣ [Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας]	ΥΠ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα έχει εισαγωγικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με βασικές έννοιες της σύγχρονης κοινωνικής θεωρίας και την κατανόηση των διαμαχών που την διαπερνούν. Υπό το πρίσμα του εννοιολογικού δίπολου δράση-δομή εξετάζονται ορισμένες από τις βασικές «σχολές» της κοινωνικής θεωρίας που διαμορφώθηκαν κατά την τελευταία πεντηκονταετία: δομολειτουργισμός, θεωρίες της ορθολογικής επιλογής, θεωρίες της συμβολικής διάδρασης, κριτική θεωρία, δομισμός, μεταδομισμός.

Αναλυτικός Οδηγός και βιβλιογραφία του μαθήματος διανέμονται στην αρχή του εξαμήνου)

110168	ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (19ος- 20ος ΑΙΩΝΑΣ) Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΟΥΒΗ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΠ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Οι διαδικασίες μέσα από τις οποίες συγκροτήθηκε το ελληνικό κράτος και οι σπουδαιότερες πολιτικές εξελίξεις που σημειώθηκαν τον 19^ο αιώνα και τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου}. Τα πολιτικά κόμματα την περίοδο της απόλυτης και της συνταγματικής μοναρχίας. Η Μεγάλη Ιδέα και η αλυτρωτική πολιτική. Το νέο πολιτικό τοπίο που διαμορφώνεται την περίοδο της βασιλείας του Γεωργίου Α΄ η ανάπτυξη των νέων κομματικών σχηματισμών στο πλαίσιο του Συντάγματος του 1864, οι παρεμβάσεις του στέμματος, οι πολιτικές κρίσεις και οι κομματικές διενέξεις έως την επικράτηση του δικομματισμού. Οι δικομματικές αντιπαραθέσεις και ο ρόλος των μικρών κομμάτων. Ο αντίκτυπος της χρεοκοπίας και της ήττας του 1897 στην πολιτική και την κοινωνία. Η μεγάλη τομή της επανάστασης του 1909 και η είσοδος του Ελ. Βενιζέλου στην πολιτική ζωή της χώρας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Dakin, D., *Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1984.
- Hering, G., *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2004.

- Βερέμης, Θ. - Κολιόπουλος, Γ. (επιμ.), *Ελλάς η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 έως σήμερα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2006.
- Δερτιλής, Γ.Β. – Κωστής, Κ. (επιμ.), *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας (18ος – 20ος αιώνας)*, Σάκκουλας, Αθήνα – Κομοτηνή 1991.
- Λιάκος, Αντ. - Γαζή, Έφη (επιμ.), *Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους. Διεθνές πλαίσιο, εξουσία και πολιτική τον 19ο αιώνα*, Νεφέλη, Αθήνα 2008.
- Μωυσίδης, Αντ. - Σακελλαρόπουλος, Σπ. (επιμ.), *Η Ελλάδα στον 19ο και 20ο αιώνα. Εισαγωγή στην Ελληνική Κοινωνία*, Τόπος, Αθήνα 2010.
- Παναγιωτόπουλος, Βασ. (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τ. 4, 5, 6, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003.
- Παπαγεωργίου, Στ., *Από το Γένος στο Έθνος. Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους. 1821-1862*, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Πετρόπουλος, Ι.-Α. - Κουμαριανού Αικατερίνη, *Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους. Οθωνική περίοδος, 1833-1843*, Παπαζήσης, Αθήνα 1982.
- Χατζηιωσήφ, Χρ. (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα*, τ. Α¹, Α², Β¹, Β², Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999-2002.
- *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, τ. ΙΓ', ΙΔ'.

ΩΣΘ

110429	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Επίκουρος Καθηγητής ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΠ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Έχει πρόσφατα υποστηριχθεί πως η συγκριτική πολιτική αποτελεί «απόσταγμα και κληρονομιά του πανθέου της δυτικής κοινωνικο-επιστημονικής σκέψης» (Lichbach-Zuckerman 1977). Ακόμα κι αν η εκτίμηση θεωρηθεί αυτάρεσκη και υπερβολική (ειδικά υπό το φως των υφιστάμενων προβλημάτων του κλάδου) το γεγονός παραμένει πως η συγκριτική πολιτική, τόσο ως ερευνητική θεματολογία όσο και ως μέθοδος επικύρωσης γενικεύσεων και θεωρητικών προτάσεων, αποτελεί κεντρική περιοχή, αν όχι απόλυτη προϋπόθεση, της πολιτικής επιστήμης. Το μάθημα αυτό επιδιώκει οικείωση των φοιτητών σε αμφότερα: πρώτον στη συγκριτική μέθοδο (τη σφαιρική κατανόηση των κρίσιμων ερωτημάτων: γιατί και πώς συγκρίνουμε;) και δεύτερον στις πλέον κομβικές ερευνητικές θεματικές που οι συγκριτολόγοι αναδεικνύουν και ερευνούν. Ενδεικτικά: οικονομική ανάπτυξη, καπιταλισμός και δημοκρατία· κράτος και πολιτικό σύστημα· δημόσιες πολιτικές και διακυβέρνηση· συλλογικές δράσεις και κοινωνικά κινήματα. Δίνονται ακόμη πρώτα στοιχεία αναφορικά με την ταυτότητα, τις γνωστικές προτεραιότητες/επιδιώξεις, και τα προβλήματα των βασικών θεωρητικών ρευμάτων: του ορθολογισμού, του δομισμού, και των -μεταμοντέρνων- πολιτισμικών προσεγγίσεων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Λυριτζής Χ., *Σύγκριση και ερμηνεία: η πορεία και οι προοπτικές στη σύγχρονη πολιτική ανάλυση*, Νήσος, Αθήνα 2001.
- Sartori G., *Σηματολογία, έννοιες, συγκριτική μέθοδος* (επιλογή, επιμέλεια, εισαγωγή, Σ. Ι. Σεφεριάδη), Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Dahl, R., *Περί δημοκρατίας*, Ψυχογιός, Αθήνα 2001.
- Διανέμεται «Φάκελος Κειμένων» με συναφή άρθρα.

110012	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ -II- Επίκουρος Καθηγητής ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΠ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το Μάθημα συνδέεται οργανικά και συνεχίζει το αντίστοιχο του χειμερινού εξαμήνου στο οποίο εξετάστηκαν βασικά θέματα που αφορούν στο περιεχόμενο της Πολιτικής Επιστήμης / Κοινωνιολογίας, στις κύριες πολιτικές θεωρητικές παραδόσεις, στη Δημοκρατία, στα κόμματα και τα κομματικά συστήματα, στους θεσμούς και στις δομές διακυβέρνησης. Το Μάθημα Πολιτική Επιστήμη II θα επικεντρωθεί στις σύγχρονες τάσεις παγκοσμιοποίησης της πολιτικής, και στις επιπτώσεις που αυτή έχει στο εθνικό κράτος, στην πολιτική δράση και τις πολιτισμικές ταυτότητες. Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει το πλαίσιο συζήτησης του πλέον επίμαχου πολιτικού φαινομένου της εποχής μας, αλλά και να καταδείξει την ιστορικότητα των θεμελιακών «αντικειμένων» της Πολιτικής. Με αυτό το πνεύμα εξετάζονται: (1) Οι θεωρίες και τα αντιθετικά επιχειρήματα για την παγκοσμιοποίηση και το νέο παγκόσμιο σύστημα. (2) Οι ιστορικές διαδικασίες συγκρότησης του σύγχρονου κράτους – έθνους και οι συνθήκες επικράτησής του. (3) Οι μορφές και οι θεσμοί διακυβέρνησης της παγκοσμιοποίησης. (4) Οι ανισότητες στην εποχή της παγκοσμιοποίησης

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Held D., Η εξέλιξη του σύγχρονου κράτους, στο Hall St., Gieben B., (επιμ.) *Η διαμόρφωση της Νεωτερικότητας*, Σαββάλας, Αθήνα 2003
- Hall St., Το ζήτημα της πολιτισμικής ταυτότητας, στο Hall St., Hall St. McGrew A. (επιμ.), *Η Νεωτερικότητα σήμερα*, Σαββάλας, Αθήνα 2003
- Βαλλερεστάιν Ι., *Ιστορικός καπιταλισμός*, Θεμέλιο, Αθήνα 1987
- Μπεκ Ου., *Τι είναι παγκοσμιοποίηση*, Καστανιώτης, Αθήνα 2002
- Χάμπερμας Γ., *Ο μετα-εθνικός αστερισμός*, Πόλις, Αθήνα 2003

110012	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ -II- Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΚΛΑΣ [Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας]	ΥΠ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα έχει ως στόχο την εισαγωγή στην προβληματική του Καρλ Μαρξ (Κ. Marx, 1818-1883) και του Μαξ Βέμπερ (M. Weber, 1864-1920).

Ενότητες:

- Διαλεκτική/ιδεοτυπική μέθοδος·
- Κριτική του υπαρκτού·
- Κοινωνία/κράτος·
- Αλλοτρίωση, δημοκρατία·
- Βάση/εποικοδόμημα·
- Πάλη των τάξεων, ιστορία·
- Αξία, κεφάλαιο·
- Φετιχισμός, αυτοαξιοποίηση·
- Πολυθεϊσμός αξιών, αξιολογική ουδετερότητα·
- Ορθολογικότητα κατά τον σκοπό/κατά την αξία, ηθική του φρονήματος/της ευθύνης·
- Τύποι κυριαρχίας, γραφειοκρατία·
- Καλβινισμός και κεφαλαιοκρατία·
- Εξορθολογισμός και ιστορία.

Το μάθημα διαιρείται σε δώδεκα παράδοση και μια ώρα φροντιστηρίου, στην οποία σχολιάζονται τα έργα:

- Κ. Μαρξ, *Κριτική της εγγελιανής φιλοσοφίας του δικαίου*, Παπαζήσης, Αθήνα 1978, σ. 17-31·
- Μαρξ-Ενγκελς, *Γερμανική ιδεολογία*, Gutenberg, Αθήνα 1979, τ. Α', σ. 55-131·
- *Μανιφέστο κομμουνιστικού κόμματος*, ΣΕ, Αθήνα 1994 ή Θεμέλιο, Αθήνα 1994 ή Νεφέλη, Αθήνα 2002·
- Μ. Βέμπερ, *Οικονομία και κοινωνία*, τ. Α', Σαββάλας, Αθήνα 2005, σ. 3-59.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία (πέραν των κειμένων του φροντιστηρίου)

- Κ. Μαρξ, *Το κεφάλαιο*, ΣΕ, Αθήνα 1978 ή Σαββάλας, Αθήνα (υπό έκδ.)
- Κ. Μαρξ, *Εμπόρευμα και χρήμα*, Αθήνα 1991 (διανέμεται).
- Κ. Μαρξ, *Ο εμφύλιος πόλεμος στη Γαλλία, 1871*, Στοχαστής, Αθήνα 1976.
- Μ. Βέμπερ, *Η προτεσταντική ηθική και το πνεύμα του καπιταλισμού*, Κάλβος, Αθήνα 1978 ή Gutenberg, Αθήνα 1997.
- Μ. Βέμπερ, *Η πολιτική ως επάγγελμα*, Παπαζήσης, Αθήνα 1987.
- — *Οικονομία και κοινωνία*, Σαββάλας, Αθήνα 2005-2008 (διανέμεται ο Α' τόμος).
- Ρ. Αρόν, *Η εξέλιξη της κοινωνιολογικής σκέψης*, Γνώση, Αθήνα 1984.
- Ί. Κραιμπ, *Κλασική κοινωνική θεωρία*, Κατάρτι, Αθήνα 2009.

110415	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ Υ ΔΙΚΑΙΟΥ Αναπληρωτής Καθηγητής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΠ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

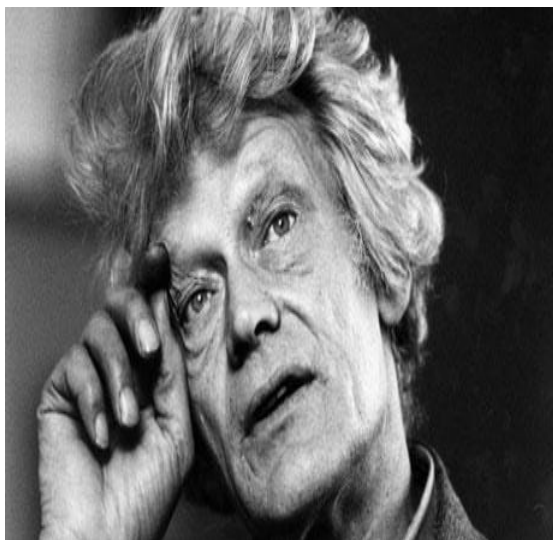
Το μάθημα αυτό επιχειρεί μια εισαγωγή στην ιστορική και θεωρητική διάρθρωση των θεμελιακών εννοιών πάνω στις οποίες τροχοδρομούνται οι σχέσεις εξουσίας της πολιτικής ευρωπαϊκής Νεωτερικότητας, από την εμφάνιση των σύγχρονων συνταγματικών κρατών έως τις σύγχρονες προσπάθειες συγκρότησης μιας υπερεθνικής ευρωπαϊκής πολιτείας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μάθημα προσπαθεί να δώσει μια εισαγωγική απάντηση στα ερωτήματα:

- Τι είναι (δημόσιο και ιδιωτικό) δίκαιο;
- Τι είναι σύνταγμα, φιλελεύθερος και δημοκρατικός συνταγματισμός;
- Τι είναι κράτος και κυριαρχία;
- Τι είναι τα δικαιώματα του ανθρώπου;
- Τι είναι λαός και έθνος;
- Τι είναι κράτος δικαίου;

Τέλος, με ποιόν τρόπο οι προηγούμενοι όροι εννοιολογούνται μέσα στο πλαίσιο των εθνικών συνταγματικών κρατών και με ποιόν σε αυτό της *Ευρωπαϊκής Ένωσης*, στους θεσμούς της οποίας εισάγονται οι φοιτητές.

Οι έννοιες που παρουσιάζονται και αναλύονται - πέραν του ότι συνθέτουν το πεδίο της νεωτερικής πολιτειακής τομής - αποτελούν τα θεμελιώδη αναλυτικά εργαλεία πρόσβασής των σύγχρονων ανθρώπων στην κατανόηση του πολιτικού γίνεσθαι. Σκοπός του μαθήματος είναι να παράσχει στους φοιτητές τη δυνατότητα μιας θεωρητικής και ιστορικής διάρθρωσης των όρων εκείνων πάνω στους οποίους δομείται η πολιτική επιστήμη και το δημόσιο δίκαιο από τις καταβολές τους έως τη συγκυρία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

II. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Edward Palmer “E. P.” Thompson [1924 – 1993]
Άγγλος ιστορικός, συνιδρυτής του περιοδικού “Past and Present”.

1. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

110421	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ Καθηγήτρια ΚΑΙΤΗ ΑΡΩΝΗ – ΤΣΙΧΛΗ Ομότιμος Καθηγητής ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΥΤΣΗΣ [συμμετοχή] [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αυτό αναφέρεται στην πολιτική ιστορία της Αιγύπτου, της Τουρκίας, του Ιράν, των κρατών της Γονίμου Ημισελήνου και της Αραβικής χερσονήσου από την κατάρρευση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας μέχρι σήμερα. Μετά από μια σύντομη ανασκόπηση της κατάστασης στις αραβόφωνες περιοχές κατά τα τέλη της οθωμανικής περιόδου, το μάθημα επικεντρώνεται στην πορεία των εξελίξεων που οδήγησαν στο σχηματισμό διάφορων εθνο-κρατών στη Μέση Ανατολή αμέσως μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στη συνέχεια αναλύει το ιστορικό και πολιτικό πλαίσιο που συνόδεψε την επιβολή της Ευρωπαϊκής κυριαρχίας σε αυτά τα κράτη υπό τη μορφή «Εντολών» της Κοινωνίας των Εθνών. Ακολουθεί αναφορά στη πολιτική ανάπτυξη των κρατών της περιοχής υπό τον αποικιοκρατικό ζυγό και στην άνοδο των εθνικιστικών κινημάτων που οδήγησαν στην ανεξαρτησία τους μετά από το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στη συνέχεια εξετάζονται οι πολιτικές εξελίξεις στην περιοχή κατά το δεύτερο ήμισυ του 20^ο αιώνα, με ειδική αναφορά στις σχετικές κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, πολιτιστικές και πνευματικές διαστάσεις τους. Το μάθημα ολοκληρώνεται με μια γενική συζήτηση των εξελίξεων που διαγράφονται γύρω από τα σημαντικότερα

γεγονότα της εποχής μας, όπως η αραβο-ισραηλινή διένεξη και η αμερικανική κατάληψη του Ιράκ.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Κούτσης Αλέξανδρος, *Μέση Ανατολή: Πολιτική Ανάπτυξη και Διεθνείς Σχέσεις*, Παπαζήσης, Αθήνα, τ. Α-Β.
- Hourani Albert, *Ιστορία των Αραβικών Λαών, Λιβάνης, Αθήνα*

1100312	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ: Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1940-1950 Καθηγήτρια ΚΑΙΤΗ ΑΡΩΝΗ – ΤΣΙΧΛΗ Ομότιμος Καθηγητής ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΗΣ [συμμετοχή] [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η δεκαετία 1940-1950 χαρακτηρίζεται από πυκνή αλληλουχία γεγονότων και εξελίξεων με βασικό χαρακτηριστικό ότι το ελληνικό κράτος λειτουργεί κάτω από εξαιρετικές συνθήκες δικτατορίας, πολέμου, τριπλής κατοχής και εμφυλίου πολέμου.

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει την απρόκλητη επίθεση της Ιταλίας, τον Οκτώβριο 1940, και της Γερμανίας τον Απρίλιο 1941 κάτω από καθεστώς δικτατορίας που έχει επιβάλλει ο Ι.Μεταξάς με τη σύμφωνη γνώμη του βασιλιά Γεωργίου Β'.

Στο μάθημα εξετάζεται:

- Η διαδικασία συγκρότησης της Κυβέρνησης, μετά την κατάρρευση του μετώπου και την αυτοκτονία του πρωθυπουργού Αλ.Κορυζή, και την εγκατάσταση της στη Μέση Ανατολή και στο Λονδίνο για να συνεχίσει τον πόλεμο.
- Ο ρόλος και η λειτουργία της ελληνικής κυβέρνησης εξορίας και η αντικατάσταση της από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας μετά το Συνέδριο του Λιβάνου το Μάιο του 1944.
- Η ανασυγκρότηση των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων στη Μ. Ανατολή, η συμμετοχή τους στα πολεμικές επιχειρήσεις και η παρέμβαση τους στις ελληνικές πολιτικές εξελίξεις.
- Η κατάσταση στην κατεχόμενη Ελλάδα: οι κυβερνήσεις συνεργασίας, ο καταστρεπτικός λιμός και οι συνέπειες του, η ανάπτυξη του αντιστασιακού κινήματος στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο και η εξέλιξη του, η πολιτική και τα σκληρά αντίποινα των δυνάμεων κατοχής και των ελληνικών ενόπλων τμημάτων που συνεργάζονται μαζί τους.
- Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα όταν απελευθερώνεται.

- Η εμφύλια σύγκρουση του Δεκέμβρη 1944, η Συμφωνία της Βάρκιζας που ακολούθησε και οι συνέπειες της αποτυχίας εφαρμογής της.
- Οι εκλογές του 1946 και οι πολιτικές συνέπειες τους.
- Οι λόγοι για τους οποίους οξύνεται η κατάσταση με αποτέλεσμα την εμπλοκή στον εμφύλιο πόλεμο και οι μακροχρόνιες συνέπειες των δεινών που φέρνει στην ελληνική κοινωνία αυτός ο πόλεμος.
- Ένα βασικό χαρακτηριστικό της δεκαετίας 1940-1950 είναι ο καθοριστικός ρόλος που έχει ο ξένος παράγοντας στις εξελίξεις με σειρά απροκάλυπτων επεμβάσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αθανασιάδης Γ. *Η Πρώτη Πράξη της Ελληνικής Τραγωδίας. Τα γεγονότα στη Μέση Ανατολή.* (Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2004 και Ελεύθερη Ελλάδα, Ρώμη 1971)
- Baerentzen L., Ιατρίδης Ι., Smith L.O. (επιμ). *Μελέτες για τον Εμφύλιο Πόλεμο 1945-1949.* (Ολκός, Αθήνα 1992)
- Ζέπου Ι.Δ., *Η Λαϊκή Δικαιοσύνη εις τας ελευθέρας περιοχάς της υπό κατοχήν Ελλάδος.* (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας. Αθήνα 1986 . και Αθήνα 1945).
- Λυμπεράτος Μ. *Στα Πρόθυρα του Εμφυλίου Πολέμου. Από τα Δεκεμβριανά στις Εκλογές του 1946.* (Βιβλιόραμα, Αθήνα 2006)
- Mazower M. *Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η Εμπειρία της Κατοχής.* (Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1994).
- Papastratis P., *British Policy towards Greece, 1941-1944.* (Cambridge University Press, 1984.)
- Richter H. *British Intervention in Greece. From Varkiza to Civil War, February 1945 to August 1946.* (Merlin Press, London 1985)
- Σφήκας Θ. *Οι Άγγλοι Εργατικοί και ο Εμφύλιος Πόλεμος στην Ελλάδα.* (Φιλίστωρ, Αθήνα 1997)
- Fleischer H. *Στέμμα και Σβάστικα. Η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης.* 2 τόμοι , (Παπαζήσης, Αθήνα 1995)
- Χατζήϊωσηφ Χ. (επιμ) *Η Ιστορία της Ελλάδας στον 20^ο Αιώνα,* τόμοι Δ1 και Δ2. (Βιβλιόραμα, Αθήνα 2009)
- Hondros L.J., *Occupation and Resistance: The Greek Agony 1941-1944.* (Pella , New York, 1983)

©380

110436	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ -I- ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ 1950-2009 Καθηγητής ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Θα εξετασθούν οι πολιτικές εξελίξεις της μετεμφυλιακής περιόδου 1950-1967, της δικτατορίας 1967-1974 και της μεταπολιτευτικής Ελλάδας 1974-2009.

Για την μετεμφυλιακή περίοδο θα εξεταστούν τα ακόλουθα θέματα: Το μετεμφυλιακό πολιτικό σύστημα, τα θεσμικά και εξωθεσμικά κέντρα εξουσίας. Ο χαρακτήρας και οι αντιφάσεις της «ελεγχόμενης δημοκρατίας». Οι πολιτικές διαιρετικές τομές και ο πολιτικός ανταγωνισμός των τριών ιστορικών παρατάξεων της δεξιάς, του κέντρου και της αριστεράς. Ο ρόλος του κυπριακού. Η διολίσθηση στη δικτατορία.

Στη συνέχεια θα εξεταστεί ο χαρακτήρας της δικτατορίας στο πλαίσιο της τυπολογίας των αυταρχικών καθεστώτων. Θα αναλυθούν οι εξελίξεις και οι διαφορετικές φάσεις του καθεστώτος, οι αντιφάσεις του και η διαπλοκή του με το κυπριακό ζήτημα. Θα εξεταστούν επίσης οι αντιστασιακές προς το καθεστώς δυνάμεις και εκδηλώσεις.

Η διαπραγμάτευση της μεταπολιτευτικής περιόδου θα είναι εκτενέστερη και πιο λεπτομερειακή. Θα εξεταστούν: η μετάβαση από τη δικτατορία στη δημοκρατία και η νέα νομιμοποιητική βάση της Ελλάδας της Μεταπολίτευσης. Το νέο κομματικό σύστημα. Οι δυναμικές και η εξέλιξη του κομματικού ανταγωνισμού. Οι πολιτικές εξελίξεις θα περιοδολογηθούν με βάση τις κυβερνήσεις και τις βασικές πολιτικές που αυτές έκαναν.

110343	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
XEIM		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το γνωστικό ενδιαφέρον του μαθήματος επικεντρώνεται στην περιγραφή και στην ανάλυση της εκλογικής συμπεριφοράς: πώς διαμορφώνεται η εκλογική επιλογή των ψηφοφόρων, ποιοι παράγοντες επιδρούν στην αύξηση της εκλογικής αποχής, τότε και γιατί μεταβάλλονται οι κομματικές προτιμήσεις των εκλογέων, γιατί συχνά εκλογείς αδυνατούν να διαμορφώσουν γνώμη σχετικά με το ποιο κόμμα θα ψηφίσουν, είναι ορισμένα από τα κεντρικά ερωτήματα που τίθενται στο πλαίσιο της Εκλογικής Κοινωνιολογίας και πρόκειται να μας απασχολήσουν στο μάθημα.

Τι μελετά η Εκλογική Κοινωνιολογία, τότε συγκροτείται ως αντικείμενο και ποια η ανάπτυξη και η διαδρομή της μέχρι σήμερα; Αποτελεί η Εκλογική Κοινωνιολογία ένα επιμέρους πεδίο της Πολιτικής Κοινωνιολογίας και γιατί; Επίσης, ποιες απαντήσεις δίνονται στα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα από τη σκοπιά της Εκλογικής Κοινωνιολογίας;

Προκειμένου να δοθούν στοιχεία απάντησης στα ερωτήματα αυτά θα εξετάσουμε κατ' αρχάς την ανάπτυξη της εκλογικής έρευνας υπό το πρίσμα των θεωρητικών υποδειγμάτων ("σχολών"/"μοντέλων") της εκλογικής συμπεριφοράς στις ΗΠΑ και την Ευρώπη. Οι σχολές της εκλογικής συμπεριφοράς θέτουν στο επίκεντρο της ανάλυσης ζητήματα που

αναφέρονται στους παράγοντες της αποκρυστάλλωσης της εκλογικής προτίμησης, στις προϋποθέσεις της κομματικής ταύτισης, αλλά και στις αιτίες της εκλογικής μεταστροφής ή και της εκλογικής ρευστότητας των ψηφοφόρων.

Αναζητώντας απαντήσεις στο κεντρικό ερώτημα «Ποιος Ψηφίζει Τι (Ποιον) και Γιατί», έμφαση θα δοθεί στην παρουσίαση του μικροκοινωνιολογικού (σχολή Columbia) και του μακροκοινωνιολογικού υποδείγματος (θεωρία των διαιρετικών τομών), καθώς και του κοινωνικο-ψυχολογικού εξηγητικού μοντέλου (σχολή Michigan) της εκλογικής συμπεριφοράς. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στην προσέγγιση της ορθολογικής επιλογής (*rational choice theory*) και στην 'οικονομική θεωρία της δημοκρατίας' του A. Downs. Το γνωστικό ενδιαφέρον μας θα στραφεί, δευτερευόντως, σε νεότερες, συνθετικού τύπου προσεγγίσεις της εκλογικής έρευνας, οι οποίες μελετούν το περιεχόμενο και την κατεύθυνση των μεταβολών στην εκλογική συμπεριφορά κατά την ύστερη νεωτερικότητα.

Εξετάζοντας τα θεωρητικά υποδείγματα της εκλογικής έρευνας εντοπίζουμε, συγχρόνως, τους κυριότερους σταθμούς στη μεθοδολογία του αντικειμένου: τη συμβολή της εκλογικής γεωγραφίας στη διαμόρφωση του γνωστικού πεδίου της εκλογικής κοινωνιολογίας, τη σημασία συγκεντρωτικών και ατομικών δεδομένων στην ανάλυση της εκλογικής συμπεριφοράς, τα στάδια από τα οποία περνά η ανάπτυξη των πολιτικών δημοσκοπήσεων διεθνώς και ειδικώς στην Ελλάδα, αλλά και τις συνέπειες από τη χρήση των δημοσκοπήσεων από τα ΜΜΕ (ιδίως από την τηλεόραση).

Η διδασκαλία θα ολοκληρωθεί με τη διερεύνηση της επίδρασης εξειδικευμένων παραγόντων, όπως π.χ. είναι η πολιτική ηγεσία και ο προεκλογικός αγώνας, στην εκλογική συμπεριφορά και στην έκβαση της εκλογικής αντιπαράθεσης των κομμάτων.

Στο πλαίσιο του μαθήματος συγκροτούνται ομάδες εργασίας, στις οποίες φοιτητές και φοιτήτριες αναλύουν εκλογικά γεγονότα, κάνοντας χρήση εκλογικού υλικού και ερευνών κοινής γνώμης.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Τίτλοι βιβλίων. Agnus Campbell, Paul E. Converse, Warren E. Miller, Donald E. Stokes, *The American Voter*, New York-London-Sydney: Wiley 1960.
- Robert E. Goodin, Hans-Dieter Klingemann, *A New Handbook of Political Science*, Oxford-New York: Oxford University Press 1998.
- Martin Harrop, William L. Miller, *Elections and Voters*, London: MacMillan 1987.
- Paul F. Lazarsfeld, Bernard Berelson, Hazel Gaudet, *The People's Choice. How the voter makes up his mind in a presidential campaign*, New York-London: Columbia University Press 1965 (1944').
- Seymour Martin Lipset, Stein Rokkan, *Party Systems and Voter Alignments*, Cross-national perspectives, New York: The Free Press 1967.

- Μάρω Μαλούτα, *Πολιτική Συμπεριφορά*, Αθήνα: Σάκκουλας 1993.
- Ηλίας Νικολακόπουλος, *Η Καχεκτική Δημοκρατία. Κόμματα και εκλογές 1946-1967*, Αθήνα: Πατάκη 2001.
- Δ. Τσάτσος & Ξ. Ι. Κοντιάδης (επιμ.), *Το Μέλλον των Πολιτικών Κομμάτων*, Αθήνα: Παπαζήση 2003.
- *Επιστήμη και Κοινωνία*, τεύχος 25 (Φθινόπωρο 2010), Διαιρετικές Τομές στο Κομματικό Σύστημα – τεύχος 19 (Άνοιξη 2008), Φάκελος: Οι εκλογές της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 2007 (εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα).
- *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τεύχος 31 (Μάρτιος 2008), Βουλευτικές εκλογές 2007 (εκδ. Θεμέλιο).

110004	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ -I- Καθηγητής ΣΤΑΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ [Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας]	YE
XEIM		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη της νεοκλασικής μικρο-οικονομικής ανάλυσης. Η νεοκλασική θεωρία, ξεκινώντας από την αρχή του μεθοδολογικού ατομισμού, προσπαθεί να εξηγήσει τα φαινόμενα της οικονομίας με βάση την ατομική συμπεριφορά των συναλλασσομένων στις αγορές των αγαθών. Ο θεσμός της αγοράς αποτελεί, λοιπόν, τον χώρο στον οποίο εκδηλώνονται οι ατομικές συμπεριφορές, και στον οποίο διαμορφώνονται τα αποτελέσματα της συνισταμένης των ατομικών πράξεων. Ξεκινώντας από τα αξιώματα τα οποία η νεοκλασική θεωρία θέτει στην βάση της ανάλυσής της (ορθολογισμός, αριστοποίηση υπό περιορισμούς, υποκειμενισμός, κλπ.), το μάθημα αποσκοπεί να καλύψει τα τρία βασικά αντικείμενα της μικρο-οικονομικής προσέγγισης: τη θεωρία του καταναλωτή, τη θεωρία της παραγωγής και τη θεωρία της διανομής.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Begg D., Fischer S. & Dornbusch R., *Εισαγωγή στην Οικονομική*, Κριτική, Αθήνα 1998, τ. Α'.
- Heilbroner R.L. & Thurow L.C., *Για την κατανόηση της μικρο-οικονομικής*, Παπαζήσης, Αθήνα 1984.
- Henderson J.M. & Quandt R.E., *Microeconomic Theory: A Mathematical Approach*, McGraw-Hill, Νέα Υόρκη 1971.
- Lancaster JK., *Introduction to Modern Microeconomics*, Rand McNally, Σικάγο 1974.

110355	ΑΝΑΘΕΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ -I- Επίκουρος Καθηγητής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΤΣΩΝΗΣ	ΥΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα εξοικειώνει τους φοιτητές με τα Συντάγματα και την εξέλιξη των συνταγματικών θεσμών της Ελλάδας, από το σχέδιο Συντάγματος του Ρήγα Φεραίου και τα επαναστατικά Συντάγματα της περιόδου του 1821 μέχρι το 1940.

Εξετάζονται οι βασικοί πολιτειακοί θεσμοί, τα ατομικά δικαιώματα, τα κοινωνικά δικαιώματα στη διαλεκτική αλληλεπίδρασή τους με την κοινωνική, οικονομική και πολιτική πραγματικότητα.

Σύγγραμμα:

Δ. Καλτσώνης, *Ελληνική Συνταγματική Ιστορία, τ. Ι (1821-1940)*, Αθήνα, εκδ. Ξιφαράς, 2009

110360	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ -I- (ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ) Επίκουρος Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών σε μεθόδους και τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Η ανάπτυξη ηλεκτρονικών αρχείων δεδομένων διευρύνει τη βάση των πηγών τις οποίες μπορούμε να επικαλεστούμε, να μελετήσουμε και να αναλύσουμε. Είναι αυτονόητο ότι οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν στον ιστορικό και τον πολιτικό επιστήμονα τη δυνατότητα εφαρμογής μεθόδων και τεχνικών ανάλυσης δεδομένων οι οποίες θα ήταν εξαιρετικά χρονοβόρο ή και πρακτικά αδύνατο να εφαρμοστούν με παραδοσιακά μέσα (σύνθετες στατιστικές αναλύσεις μεγάλου όγκου ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων κλπ).

Βασικοί στόχοι του εισαγωγικού αυτού μαθήματος είναι, με βάση τη χρήση νέων τεχνολογιών, να μάθουν οι φοιτητές πώς να οργανώνουν δεδομένα σε πίνακες, να δημιουργούν αντίστοιχες γραφικές παραστάσεις και να ελέγχουν στατιστικά ερευνητικές υποθέσεις που αφορούν τη σχέση μεταξύ δύο «μεταβλητών». Στις παραδόσεις θα καλυφθούν βασικές έννοιες μεθοδολογίας έρευνας και στατιστικής, ώστε να αναδειχθεί η οργανική σχέση ανάμεσα στη θεωρία, τη μεθοδολογία και την ερευνητική πράξη.

Το μάθημα έχει εργαστηριακό χαρακτήρα και οι σημειώσεις προσφέρονται ηλεκτρονικά.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Green, Samuel B., Salind, Neil.J. και Akey, Theresa M. *Using SPSS for Windows, Analysing and Understanding Data*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice-Hall, 2000.
- Μακράκης Βασίλης Γ. *Ανάλυση Δεδομένων στην Επιστημονική Έρευνα με τη χρήση του SPSS, από τη θεωρία στην πράξη*, Gutenberg, Αθήνα 1997.
- Weitzman, Eben A. και Miles, Matthew B., *Computer Programs for Qualitative Data Analysis: a software sourcebook*, Thousands Oaks, CA: Sage, 1995.
- Pollock III, Philip H. *An SPSS Companion to Political Analysis*, CQ Press, Washington 2002.
- Richards, Tom J. and Richards, Lyn. Using Computers in Qualitative Research. In Norman K. Denzin and Yvonna S. Lincoln (επιμ.), *Collecting and Interpreting Qualitative Materials* (σσ.211-243). Thousands Oaks, CA: Sage, 1998.
- Weitzman, Eben A. and Miles, Matthew B. *Computer Programs for Qualitative Data Analysis: a software sourcebook*. Thousands Oaks, CA: Sage, 1995.

110308	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ -I- Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
XEIM		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Εξετάζονται οι κατά καιρούς απόπειρες συγκρότησης μιας αξιόπιστης τυπολογίας του πολιτικού φαινομένου. Διαπιστώνονται οι αδυναμίες της νεότερης πολιτικής επιστήμης στο μέτρο που επιχειρεί να αναγάγει δευτερεύουσες πολιτικές εκδηλώσεις της εποχής μας σε φαινόμενα καθολικής αναφοράς και διαχρονίας.

Η δομή του μαθήματος υπαγορεύεται από την παραδοχή ότι η αποκατάσταση μιας αξιόπιστης τυπολογίας των πολιτικών συστημάτων συνδέεται με την ιδιοσυστασία ενός εκάστου κοσμοσυστήματος και την εσωτερική του μετεξέλιξη. Το δεσποτικό κοσμοσύστημα παράγει πολιτικά συστήματα εξουσιαστικού τύπου, διαφορετικής όμως ιδιοσυστασίας από εκείνα του ανθρωποκεντρικού κοσμοσυστήματος. Η εμπειρική και θεωρητική θεμελίωση του επιχειρήματος αυτού θα επικεντρώσει το ενδιαφέρον μας, κατά προτεραιότητα, στις δύο μεγάλες στιγμές της ανθρωποκεντρικής εξέλιξης, που συνάδουν με την “κοινωνία πολιτών” και την “πολιτική κοινωνία”. Η “κοινωνία πολιτών”, καθώς εκφράζει μια πρώιμη φάση της ανθρωποκεντρικής εξέλιξης, αποδίδει συστήματα εξουσίας με μια σχετική κοινωνική νομιμοποίηση (π.χ. το αντιπροσωπευτικό σύστημα). Η ιστορικότητα των συστημάτων εξουσίας, η διερεύνηση της σχέσης τους με

την ελευθερία υπό προσωπική, κοινωνική και πολιτική έννοια, το περιβάλλον που συγκροτείται η ίδια η σχέση μεταξύ κοινωνίας και πολιτικής αποτελούν ορισμένες από τις παραμέτρους, η εξέταση των οποίων θα μας επιτρέψουν άλλωστε να παρακολουθήσουμε στο επόμενο εξάμηνο τη διαδικασία της μετάβασης στη δημοκρατία και την ιδιαίτερη φύση της.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Κοντογιώργης Γ., *Η Θεωρία των Επαναστάσεων στον Αριστοτέλη*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1982
- Κοντογιώργης Γ., “Η δημοκρατία στην τεχνολογική κοινωνία”, *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 18/1996
- Haarscher G., Tello Mario [επιμ.], *Μετά τον κομμουνισμό*, [ελλ. μτφ.] Παπαζήσης, Αθήνα 1997
- Contogeorgis G., “La politique locale entre la tendance centralisatrice de l’Etat grec et la dynamique communautaire”, στο *Pole Sud, Revue de Science Politique*, 3/1995
- Κοντογιώργης Γ., *Πολιτικό σύστημα και πολιτική*, Πολύτυπο, Αθήνα 1985
- Γ Κοντογιώργης., *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*, Σιδέρη, Αθήνα 1998
- Κοντογιώργης Γ., *Κοινωνική δυναμική και πολιτική αυτονομία. Οι ελληνικές κοινότητες της τουρκοκρατίας*, Σιδέρης, Αθήνα 1982

110222	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ -I- Καθηγήτρια ΜΑΤΟΥΛΑ ΤΟΜΑΡΑ-ΣΙΔΕΡΗ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Ορισμός του πεδίου Δημογραφία – Ιστορική Δημογραφία. Δημογραφικά συμβάντα, δυναμική του πληθυσμού. Ορισμός του αντικειμένου: οι πληθυσμοί του παρελθόντος και η ένταξη της δυναμικής των πληθυσμών αυτών στην ιστορική διαδικασία. Πληθυσμός “παλαιού” τύπου, πληθυσμός “σύγχρονου” τύπου, δημογραφική μετάβαση. Μεθοδολογία: μελέτη των δημογραφικών συμβάντων [γέννηση, γάμος, θάνατος, μετανάστευση].

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Ιστορική Δημογραφία. Από τις δημογραφικές διαδικασίες στις συλλογικές νοοτροπίες και συμπεριφορές*, Παπαζήσης, Αθήνα 1998
- Τομαρά-Σιδέρη Μ. – Σιδέρης Ν., *Συγκρότηση και διαδοχή των γενεών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα*, Αθήνα 1986
- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Αλεξανδρινές Οικογένειες. Χωρέμη-Μπενάκη-Σαλβάγου*, Κέρκυρα, Αθήνα 2004

- Saury A., *La population. Que sais-je?*, PUF, Παρίσι, No. 148
- Pressat R., *Κοινωνική Δημογραφία*, Ε.Κ.Κ.Ε., Αθήνα 1975
- Guillaume P. – Poussou S.P., *Démographie Historique*, Armand Colin, Παρίσι 1970
- Dupaquier J., *Introduction a la Démographie Historique*, Gamma, Παρίσι 1975
- Henry L., *Manuel de Démographie Historique*, Droz, Γενεύη 1967

110344	ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ -I- (ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ) Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΦΟΥΝΤΕΔΑΚΗ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
XEIM		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η διδασκαλία του μαθήματος έχει σκοπό να προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία που απαιτούνται για την κατανόηση της φύσης του δικαίου και του Συνταγματικού Δικαίου ειδικότερα. Το Συνταγματικό Δίκαιο, ως ο θεμελιώδης χάρτης ενός κράτους, λόγω του αντικειμένου του κινείται μεταξύ του νομικού κανόνα και της πολιτικής πράξης. Για τον λόγο αυτό αποτελεί πεδίο έντονων αντιπαραθέσεων, ιδεολογικών κατασκευών και αναθεωρήσεων αναλόγως της εξέλιξης των ανθρώπων, των κοινωνιών και των κρατών.

Συχνά το Σύνταγμα χρησιμοποιείται στρεβλωτικά σαν εργαλείο για να επιτευχθούν θεμιτοί και αθέμιτοι πολιτικοί στόχοι. Η κεντρική του αντίφαση βρίσκεται στο ίδιο το περιεχόμενό του: Από τη μία ορίζει *πώς* προστατεύεται το άτομο, ο πολίτης, οι κοινωνικές ομάδες, από ενδεχόμενη κρατική αυθαιρεσία, από την άλλη ρυθμίζει το κρατικό οικοδόμημα ορίζοντας τις σχέσεις των κρατικών οργάνων και τον συγκεκριμένο τρόπο άσκησης εξουσίας.

Για τον πολιτικό επιστήμονα, όλες αυτές οι ιδιότητες του δικαίου και του Συντάγματος είναι απολύτως απαραίτητες για να συλλάβει το εξουσιαστικό φαινόμενο, τα όρια δράσης όσων ασκούν εξουσία και την θέση των ατόμων και ομάδων απέναντι σε αυτά, τελικώς για να κατανοήσει την πολιτεία υπό την διττή, δικαιοπολιτική διάστασή της. Η προσέγγιση του συνταγματικού φαινομένου απαιτεί κριτική στάση απέναντι στις ρυθμίσεις, διάθεση απομυθοποίησης και συνεχή επανατοποθέτηση των εννοιών.

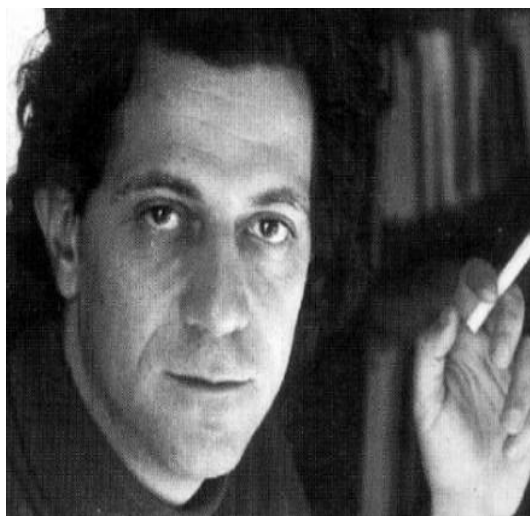
Οι θεματικές ενότητες αναφέρονται στο δίκαιο, το κράτος, το πολίτευμα, το Σύνταγμα και στις πηγές του Συνταγματικού δικαίου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Μανιτάκης Αντώνης, *Ελληνικό Συνταγματικό Δίκαιο: Θεμελιώδεις Έννοιες*, Σάκκουλας, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2004, τ. Ι.
- Μαυριάς Κώστας, *Συνταγματικό Δίκαιο Ι*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-

Κομοτηνή, ³2004.

- Χρυσόγονος Κώστας, *Συνταγματικό Δίκαιο*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2003.
- Δρόσος Γιάννης, *Δοκίμιο Ελληνικής Συνταγματικής Θεωρίας*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1996.
- Τσάτσος Δημήτρης, *Συνταγματικό Δίκαιο, Θεωρητικό Θεμέλιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή ⁴1994, τ. Α΄.
- Βενιζέλος Ευάγγελος, *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1991.
- Αριστόβουλος Μάνεσης, *Συνταγματικό Δίκαιο Ι*, Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη

Νίκος Πουλαντζάς, [1936, Αθήνα – 1979, Παρίσι]
Θεωρητικός της Πολιτικής Κοινωνιολογίας

2. ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

110322	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ -II- (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ) Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΑΚΑΙΝΑ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστορία της ιστοριογραφίας του 20ου αιώνα. Οι μετασχηματισμοί της ιστοριογραφικής πρακτικής, οι συνέχειες και οι ασυνέχειες της ιστορικής γραφής εξετάζονται σε συνάρτηση με ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές και πολιτισμικές αλλαγές. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη ζωή και το έργο ορισμένων στοχαστών των οποίων οι αναζητήσεις παραμένουν επίκαιρες καθώς προσδιορίζουν τις σύγχρονες συζητήσεις σχετικά με το παρόν και το

μέλλον της ιστορικής έρευνας.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σχολή των *Annales*: ιδρυτές, διάρκειες του ιστορικού χρόνου, νοοτροπίες
- Αγγλική Κοινωνική Ιστορία και *Νέα Αριστερά*
- *Ιστορία από τα κάτω*, Σιωπές της ιστορίας και Στροφή στην εμπειρία
- Μικρο-ιστορία, Ιστορίες ζωής και Βιογραφία
- Μεταμοντέρνα πρόκληση, Γλωσσική στροφή και Πολιτική Ταυτοτήτων
- Ιστορία γυναικών, Έμφυλη ιστορία και Ιδιωτική σφαίρα
- Πολιτισμικές σπουδές και Μετα-αποικιακή κριτική
- Ο ιστορικός και η *Γεύση του Αρχείου*
- Η Αναστοχαστική στροφή: ο ιστορικός *μπροστά στον καθρέπτη*

Διδακτικό Σύγγραμμα:

- Ίγκερς Γκεόργκ, *Η Ιστοριογραφία στον 20ο αιώνα*, Νεφέλη, Αθήνα 1999.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Burke Peter, *The French Historical Revolution*, Stanford Univ. Press, California 1990.
- Braudel Fernand, *Μελέτες για την Ιστορία*, ΕΜΝΕ Μνημών, Αθήνα 1986.
- Chartier Roger, LaCapra Dominique, White Hayden, *Διανοητική Ιστορία. Όψεις μιας σύγχρονης συζήτησης*, ΕΜΝΣ - Μνημών, Αθήνα 1996.
- Ginzburg Carlo, *Το τυρί και τα σκουλήκια*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1994
- Hobsbawm Eric, *Συναρπαστικά χρόνια*, Θεμέλιο, Αθήνα 2003.
- Κιτρομηλίδης Πασχάλης-Σκλαβενίτης Τριαντάφυλλος, *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*, τόμ. Α και Β, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2004.
- Κόκκινος Γιώργος, *Από την Ιστορία στις Ιστορίες*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.
- Tosh John, *Historians on History*, Pearson-Longman, Great Britain 2009.

110457	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΙΙ- Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΥΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		Καθηγητής ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]

Στο μάθημα Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική -I- μελετήθηκαν οι πολιτικές εξελίξεις της περιόδου 1949-2009. Το παρόν μάθημα ασχολείται με τους θεσμούς, την πολιτική και την πολιτική κουλτούρα της «μεταπολιτευτικής» Ελλάδας. Τα θέματα που θα εξεταστούν είναι: (1) *το θεσμικό σύστημα*, και ειδικότερα οι συνταγματικές εξελίξεις, τα θεσμικά προβλήματα που προέκυψαν και οι απαντήσεις που δόθηκαν ή επιχειρήθηκαν να δοθούν, τα ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα. (2) *η πολιτική, οι εκλογές και η συμμετοχή* στην μεταπολιτευτική Ελλάδα. (3) *ο κομματικός ανταγωνισμός*, και ειδικότερα ο σχηματισμός και η εξέλιξη του κομματικού συστήματος, οι διαιρετικές τομές και οι δυναμικές της κομματικής αντιπαράθεσης. (4) *τα κόμματα*, και ειδικότερα η ιδεολογική – πολιτική εξέλιξή τους. (5) *οι κοινωνικές οργανώσεις*, και το σύστημα διαμεσολάβησης των συμφερόντων, τα συνδικάτα και εργοδοτικές οργανώσεις, η κοινωνία των πολιτών. (6) *η πολιτική κουλτούρα και πολιτισμικές μεταβολές* της ελληνικής κοινωνίας στην εξεταζόμενη περίοδο. (7) το «μεταπολιτευτικό μοντέλο» και τα ερμηνευτικά σχήματα της «ελληνικής περίπτωσης», ιδωμένα υπό το πρίσμα της τρέχουσας κρίσης.

110445	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

I. Η έννοια της δημοκρατίας και οι διεργασίες του εκδημοκρατισμού θα αποτελέσουν τη θεωρητική αφετηρία του μαθήματος: Πώς ορίζεται η έννοια δημοκρατία, πού ανευρίσκονται οι απαρχές της, πώς εγκαθιδρύεται και εδραιώνεται, πού και πώς εξαπλώνεται από την εποχή του πρώτου μεγάλου κύματος εκδημοκρατισμού μέχρι σήμερα που -κατά ορισμένους (Cl. Leggewie)- βρισκόμαστε ήδη στο πέμπτο κύμα του εκδημοκρατισμού, είναι τα κεντρικά ερωτήματα που θα μας απασχολήσουν στο εισαγωγικό μέρος του μαθήματος.

II

- Στη συνέχεια στο επίκεντρο του γνωστικού μας ενδιαφέροντος θα βρεθούν τα εφαρμοσμένα δημοκρατικά συστήματα διακυβέρνησης (τα αντιπροσωπευτικά: κοινοβουλευτικά και προεδρικά, καθώς και τα αμεσοδημοκρατικά), τα οποία –σε παραλλαγές και αποκλίσεις από τον σχετικό ιδεότυπο– έχουν υιοθετηθεί από τις ευρωπαϊκές χώρες, τις ΗΠΑ και αλλού. Στο μάθημα θα παρουσιαστούν οι *κύριες* μορφές των συστημάτων διακυβέρνησης και θα αναζητηθούν οι ιστορικο-πολιτισμικές, καθώς και οι πολιτικο-θεσμικές προϋποθέσεις που συμβάλλουν στην καθιέρωση των διαφορετικών αυτών μορφών.
- Τα δημοκρατικά συστήματα διακυβέρνησης θα εξεταστούν, επίσης, από τη σκοπιά των αρχών που διέπουν τη διεύθυνση των

διαφορετικών κοινωνικο-οικονομικών συμφερόντων και την επίλυση των συγκρούσεων που αναδεικνύονται στο εσωτερικό τους. Διάκριση θα γίνει μεταξύ των συστημάτων διακυβέρνησης που διέπονται από την ανταγωνιστική αρχή (πρόκειται για το λεγόμενο «ουεστμινστεριανό μοντέλο» δημοκρατίας) και εκείνων που διέπονται από τη συναινετική αρχή (πρόκειται για το «διαπραγματευτικό μοντέλο» δημοκρατίας). Επιπλέον, θα εξεταστούν «ενδιάμεσα» συστήματα διακυβέρνησης, στα οποία τόσο το στοιχείο του ανταγωνισμού όσο και το στοιχείο της συναίνεσης είναι παρόντα στην οργάνωση των πολιτικών θεσμών και στη λήψη των πολιτικών αποφάσεων.

- Μελετώντας τα συστήματα διακυβέρνησης από τυπική-περιγραφική, αλλά και από εμπειρική-αναλυτική σκοπιά, θα εστιάσουμε την προσοχή μας στο θεσμικό περιβάλλον των διαφορετικών συστημάτων διακυβέρνησης, στην ποιότητα της δημοκρατίας και στα αποτελέσματα της πολιτικής που προκύπτουν από τη λειτουργία τους. Μάλιστα, καθώς η έννοια της συναίνεσης έχει εισέλθει στον δημόσιο διάλογο κατά τρόπο αδιαφοροποίητο, ενώ ο τύπος της «συναινετικής δημοκρατίας» συχνά εκλαμβάνεται ως πρότυπο προς το οποίο οφείλουν να προσαρμοστούν τα συστήματα διακυβέρνησης προκειμένου να υπερβούν τις αδυναμίες τους, θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στους υπάρχοντες επιμέρους τύπους συναινετικών (ορθότερο: διαπραγματευτικών) δημοκρατιών και στις συνθήκες που οδηγούν στην ανάδειξή τους.

III. Καθώς τα δημοκρατικά συστήματα διακυβέρνησης παρουσιάζουν εμφανείς δυσλειτουργίες και, συν τω χρόνω, περιορίζεται ο βαθμός αποδοχής τους από το εκλογικό σώμα των κοινωνιών της ύστερης νεωτερικότητας, στο μάθημα θα αναζητηθούν οι αιτίες αυτής της κατάστασης: Κατά πόσο η μείωση της εκλογικής συμμετοχής και οι διεργασίες «αποευθυγράμμισης» των ψηφοφόρων από τα κόμματα που παρατηρούνται στα ανταγωνιστικά μοντέλα δημοκρατίας, αλλά και η ενίσχυση του ακροδεξιού πόλου που λαμβάνει χώρα ιδίως στα συναινετικά μοντέλα (αν και πλέον όχι μόνο σε αυτά), καθώς και το διαρκές «μπλοκάρισμα» της πολιτικής που χαρακτηρίζει τα μικτά/ενδιάμεσα συστήματα διακυβέρνησης αποτελούν συνέπειες των λειτουργικών αρχών που διέπουν τα διαφορετικά αυτά μοντέλα δημοκρατίας;

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Alan R. Ball & B. Gay Peters, *Σύγχρονη πολιτική και διακυβέρνηση*, Αθήνα: Παπαζήση 2001.
- Βασιλική Γεωργιάδου, *Η Άκρα Δεξιά και οι συνέπειες της συναίνεσης*, Αθήνα: Καστανιώτης 2008.
- Robert Dahl, *Περί Δημοκρατίας*, Αθήνα: Ψυχογιός, 2001.
- David Held, *Μοντέλα Δημοκρατίας*, Αθήνα: Πολύτροπον, 2007.
- Andrew Heywood, *Εισαγωγή στην Πολιτική*, Αθήνα: Πόλις, 2006.
- Rod Haque & Martin Harrop, *Συγκριτική πολιτική και διακυβέρνηση*, Αθήνα: Κριτική 2005.

- Samuel P. Huntington, *The Third Wave. Democratization in the Late Twentieth Century*, Norman & London: University of Oklahoma Press 1991.
- H. D. Klingemann & D. Fuchs (eds), *Citizens and the State*, New York: Oxford University Press.
- Κόλιν Κράουτς, *Μεταδημοκρατία*, Αθήνα: Εκκρεμές 2006
- Arendt Lijphart, *Patterns of Democracy. Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*, New Haven & London: Yale University Press, 1999.
- Giovanni Sartori, *Συγκριτική Συνταγματική Μηχανική*, Αθήνα: Παπαζήση, 2007.
- Chantal Mouffe, *Το δημοκρατικό παράδοξο*, Αθήνα: Πόλις 2004.
- Pippa Norris (ed.), *Critical Citizens*. Oxford: Oxford University Press 1999.
- Manfred G. Schmidt, *Θεωρίες της Δημοκρατίας*, Αθήνα: Σαββάλας, 2004
- Tzvetan Todorof, *Οι εσωτερικοί εχθροί της Δημοκρατία*, Αθήνα: Πατάκης 2013.
- Τσεμπελής, Γιώργος, «Λήψη αποφάσεων στα πολιτικά συστήματα: αρνησικυριοί παίκτες», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* (ειδική έκδοση), Αθήνα 2003.
- **ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ**, τεύχος 24/2010, «Διακυβέρνηση».

©

110011	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ -II- ΜΑΚΡΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ POLITICAL ECONOMY – MACROECONOMIC THEORY AND POLICY Επίκουρος Καθηγητής ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ Assistant Professor Chrysaphis Iordanoglou [Το μάθημα προσφέρεται και στην αγγλική γλώσσα] [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

- Η Μακρο-οικονομική θεωρία και οι στόχοι της. Τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη: πώς ορίζονται και πώς μετρούνται. Τα κύρια στατιστικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας.
- Το εθνικό εισόδημα στη *μακροχρόνια* περίοδο. Η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών και πώς προσδιορίζεται. Τα συστατικά μέρη της ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες. Ο προσδιορισμός της μακροχρόνιας ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης.
- Το εθνικό εισόδημα στη *βραχυχρόνια* περίοδο και οι βραχυχρόνιες οικονομικές διακυμάνσεις. Συνολική ζήτηση στην κλειστή και στην μικρή ανοικτή οικονομία. Συνολική προσφορά της οικονομίας και η

ισορροπία στην αγορά εργασίας.

- Χρήμα και πληθωρισμός στη βραχεία και μακρά περίοδο. Ανεργία στη βραχεία και μακρά περίοδο.
- Μακροοικονομική πολιτική και οι διαφορετικές σχολές οικονομικής σκέψης.
- Οικονομική Μεγέθυνση. Παλιές και νέες προσεγγίσεις

The course is an introduction to Macroeconomics. The outline of the lectures is the following:

- Macroeconomic theory and its objectives.
- The fundamental macroeconomic magnitudes: Gross Domestic Product (GDP), inflation, unemployment. Their definition and measurement.
- The classical model: a) The determinants of the economy's aggregate supply of goods and services. b) The economy's aggregate demand and its basic components. c) How and why the aggregate demand and supply of a closed economy are equalized in the classical model.
- The macroeconomics of a small open economy.
- Economic growth. Old and new approaches.
- Money and inflation.
- Keynesian economics. The national product in the short period, the Keynesian explanations of the economic cycles and the role of macroeconomic policy.
- The determination of the economy's aggregate demand in the Keynesian model.
- The determinants of the economy's aggregate supply in the short-run. Unemployment in the short and the long run. The unemployment – inflation trade-off.

Textbooks.

- Mankiw G., Macroeconomics.
- Krugman P. and Wells R., Macroeconomics.

110345	ΑΝΑΘΕΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ -II- Επίκουρος Καθηγητής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΤΣΩΝΗΣ	ΥΕ
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των συνταγματικών θεσμών της Ελληνικής Πολιτείας, σε άμεση συνάρτηση με την πολιτική πραγματικότητα της εποχής τους από το 1941 ως σήμερα. Ειδικότερα

εξετάζονται η τριπλή μορφή κρατικής εξουσίας στη διάρκεια του πολέμου (κυβέρνηση κατοχής, εξωτερικού και αντίστασης), το προβληματικό θεσμικό πλαίσιο στη διάρκεια του Εμφυλίου, το Σύνταγμα του 1952, η περίοδος της δικτατορίας και το σύνταγμα του 1975 με τις αναθεωρήσεις του.

Οι φοιτητές μπορούν προαιρετικά να εκπονήσουν εργασία και να την παρουσιάσουν από κατάλογο θεμάτων συναφών με το μάθημα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Αλιβιζάτος Ν., *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση (1922-1974)*.
- Αναστασιάδης Γ., *Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας (1940-1986)*.
- Παντελή Α. κ.ά., *Κείμενα Συνταγματικής Ιστορίας*, τ. II.
- Καλτσόγια Ν., *Το Σύνταγμα του 1975/86/2001*.
- *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΣΤ'.

110275	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ -II- Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η μετάβαση από τα συστήματα εξουσίας στη δημοκρατία προϋποθέτει ευρύτερες αναδιατάξεις του συνόλου του κοινωνικού ιστού που οδηγούν τελικά από την κοινωνία πολιτών στην πολιτική κοινωνία. Η λογική του μαθήματος εκκινεί από ένα αδιαμφισβήτητο πραγματολογικό δεδομένο, που ωστόσο εμφανίζεται να αγνοεί η σύγχρονη πολιτική επιστήμη: ότι δηλαδή οι επιμέρους εκδηλώσεις του πολιτικού φαινομένου στο πλαίσιο των συστημάτων εξουσίας συγκροτούν απλώς τον έναν άξονα της πολιτικής τυπολογίας. Ο δεύτερος άξονας περιλαμβάνει τα πολιτικά συστήματα των οποίων η φιλοσοφία εδράζεται ακριβώς στην αναίρεση του εξουσιαστικού φαινομένου. Η θεωρία και η πράξη της δημοκρατίας τοποθετεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος το μείζον πρόβλημα της ανθρωποκεντρικής ολοκλήρωσης της κοινωνίας εξ επόψεως ελευθεριών. Η συγκριτική της προσέγγιση κάνει αναγκαία την εννοιολογική αποταύτιση της ίδιας της πολιτικής ως φαινομένου από την εξουσία και περαιτέρω την αναζήτηση των προϋποθέσεων κάτω από τις οποίες ο κοινωνικός άνθρωπος ενσωματώνει ως ολοκληρωμα την κοινωνική και πολιτική ελευθερία. Η προβληματική για τη δημοκρατία, ως ιστορική συνιστώσα και ως σύγχρονη αναζήτηση, εγείρει το καίριο ερώτημα της προοπτικής της ενόψει της διαφαινόμενης νέας τεχνολογικής εποχής και του ευφυούς περιβάλλοντος στο οποίο ο νέος άνθρωπος καλείται να λειτουργήσει.

110275	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Επίκουρη Καθηγήτρια ΦΑΝΗ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	ΥΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η παράλληλη διερεύνηση πολιτικών κομμάτων και ΜΜΕ στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης και ειδικά στη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας. Κατά την περίοδο αυτή, η μιντιακή κυριαρχία επέφερε αλλαγές στις κομματικές στρατηγικές και τροφοδότησε τη σύγχρονη κρίση νομιμοποίησης και εκπροσώπησης των πολιτικών κομμάτων. Η θεωρητική και εμπειρική ανατομία των σχέσεων ΜΜΕ και πολιτικών κομμάτων διαρθρώνεται σε τρεις άξονες. Ο πρώτος σχετίζεται με την εξέταση των θεωρητικών ζητημάτων που αφορούν στη σχέση ΜΜΕ και πολιτικών κομμάτων όπως οι επιδράσεις των ΜΜΕ στο πολιτικό πεδίο, η συνδιαμόρφωση της πολιτικής θεματολογίας και η υπαγωγή των πολιτικών στην επικοινωνιακή δυναμική. Ο δεύτερος αφορά στη διερεύνηση των μετασχηματισμών του πεδίου της πολιτικής δημοσιότητας στη διάρκεια των είκοσι τελευταίων ετών: οι μετασχηματισμοί του θεσμικού πλαισίου των ΜΜΕ, οι μεταβολές των ποσοστών αναγνωσιμότητας και τηλεθέασης, οι συγκρούσεις εκδοτών και πολιτικών και η διαμόρφωση της ελληνικής πολιτικής ατζέντας. Ο τρίτος άξονας αφορά στην εμπειρική διερεύνηση των επικοινωνιακών στρατηγικών των ελληνικών κυβερνήσεων της τελευταίας εικοσαετίας με αναφορά και στις κυβερνήσεις των προηγούμενων ετών. Πιο ειδικά θα διερευνηθούν οι κυβερνητικές και κομματικές επικοινωνιακές πρακτικές στη διάρκεια τόσο των προεκλογικών εκστρατειών όσο και των καθημερινών στιγμών.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Φ. Κουντούρη, *Πολιτική Δημοσιότητα και Εξουσία. Κόμματα και ΜΜΕ στην Ελλάδα τη δεκαετία του 2000*, εκδ. Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα: 2011.
- Β. Βαμβακάς, *Εκλογές και Επικοινωνία στη μεταπολίτευση. Πολιτικότητα και Θέαμα*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα: 2006.

110095	ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Επίκουρος Καθηγητής ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ [Τομέας Πολιτικής και Κοινωνικής Θεωρίας]	ΥΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού θα εξετασθούν από τις δημοκρατικές θεωρίες των Federalist Papers, Alexis de Tocqueville και John

Stuart Mill μέχρι τις σύγχρονες πλουραλιστικές θεωρίες, με ενδιάμεσο σταθμό τη δημοκρατία ως μέθοδο του Joseph Schumpeter και την οικονομική θεωρία της δημοκρατίας του Anthony Downs. Θα καταβληθεί προσπάθεια να αντιπαραβληθούν οι θεωρίες αυτές προς την ανταγωνιστική θεωρία του μαρξισμού και προς αυτή του ελιτισμού, ενώ βασικό άξονα του μαθήματος θα αποτελέσει η σχέση των παραπάνω θεωριών της δημοκρατίας προς τον φιλελευθερισμό.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Αγγελίδης, Μανόλης. *Φιλελευθερισμός: Κλασικός και νέος*. Αθήνα: Ιδρυμα Σάκη Καράγιωργα, 1993.
- Agnoli, Johannes. *Ο μετασχηματισμός της δημοκρατίας*. Μετφ. Γ. Βαμβαλής. Αθήνα: Επίκουρος, 1972.
- Bobbio, Norberto. *Το μέλλον της δημοκρατίας*. Προλ. Ε. Βενιζέλος. Μετφ. Π. Ράμος. Θεσσαλονίκη, 1993.
- Dahl, Robert A. *Περί Δημοκρατίας*. Προλ. Σ. Ροζάνης. Μετφ. Β. Κόρκας. Αθήνα: Ψυχογιός, 2001.
- Downs, Anthony. *Οικονομική θεωρία της δημοκρατίας*. Προλ. Η. Κατσούλης. Μετφ. Θ. Αθανασίου & Ν. Σταματάκης. Αθήνα: Παπαζήσης, 21997.
- Held, David. *Μοντέλα δημοκρατίας*. Μετφ. Μ. Τζιαντζή. Αθήνα: Στάχυ, 1995.
- Macpherson, C. B. *Η ιστορική πορεία της φιλελεύθερης δημοκρατίας*. Μετφ. Ε. Κασίμη. Αθήνα: Γνώση, 1986.
- Mill, John Stuart. *Περί ελευθερίας*. Μετφ. Ν. Μπαλής. Αθήνα: Επίκουρος, 1983.
- Riesman, David. *Το μοναχικό πλήθος*. Μετφ. Β. Τομανάς. Σκόπελος: Νησιδεις, 2001.
- Schmidt, Manfred G. *Θεωρίες της δημοκρατίας*. Επιμ. Γ. Πάσχος. Μετφ. Ε. Δεκαβάλλα. Αθήνα: Σαββάλας, 2004.
- Schumpeter, Joseph Alois. «Μια άλλη θεωρία της δημοκρατίας», μετφ. Γ. Ν. Μερτίκας, *Λεβιάθαν* 16, 1996, σ. 123-146.
- Tocqueville, Alexis de. *Η δημοκρατία στην Αμερική*. Εισ. Γ. Μανιάτης. Μετφ. Μ. Λυκούδης. Αθήνα: Στοχαστής, [1996-97], σ 727.

110223	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ -II- Καθηγήτρια ΜΑΤΟΥΛΑ ΤΟΜΑΡΑ-ΣΙΔΕΡΗ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	ΥΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Εφαρμογή των εννοιών και μεθόδων της Ιστορικής Δημογραφίας στο πεδίο της κοινωνικής, πολιτικής και ιστορικής πραγματικότητας. Δημογραφική διαδικασία και κοινωνική δυναμική. Συσχετίσεις και αλληλοεπιδράσεις. Ιστορική Δημογραφία και κατάσταση νοοτροπιών.

Αλληλοεπιδράσεις μεταξύ δημογραφικής δυναμικής και εξέλιξης των νοοτροπιών. Ποσοτικές τεχνικές στη μελέτη της γεννητικότητας, της γαμηλιότητας, της θνησιμότητας και των μεταναστευτικών κινήσεων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Ιστορική Δημογραφία. Από τις δημογραφικές διαδικασίες στις συλλογικές νοοτροπίες και συμπεριφορές*, Παπαζήσης, Αθήνα 1998
- Τομαρά-Σιδέρη Μ. – Σιδέρης Ν., *Συγκρότηση και διαδοχή των γενεών στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα*, Αθήνα 1986
- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Ανώτατη εκπαίδευση και κοινωνική επιλογή*, Παπαζήσης, Αθήνα 1991
- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Ευεργετισμός και Προσωπικότητα. Ευεργέτες Έλληνες του Καίρου*, 2 τόμοι, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Αλεξανδρινές Οικογένειες. Χωρέμη-Μπενάκη-Σαλβάγου*, Κέρκυρα, Αθήνα 2004
- Τζιαφέτας Γ., *Το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας. Η σημερινή κατάσταση και η προοπτική των εξελίξεων*, Ι.Α.ΔΗ.Π., Αθήνα 1990
- Ταπεινός Γ., *Στοιχεία δημογραφίας*, Παπαζήσης, Αθήνα 1993
- Πολύζος Ν., *Δημογραφική πρόκληση. Υπογεννητικότητα και γήρανση στην Ελλάδα*, Ι.Α.ΔΗ.Π., Αθήνα 1996

110376	ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Μ.Μ.Ε. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ [Τομέας Νεότερης Ιστορίας]	YE
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Εδώ η συζήτηση εστιάζεται στον τρόπο με τον οποίο αρθρώνεται ο ιδεολογικός λόγος στον πολιτικό τύπο, στην αποτύπωση της μαζικής ιδεολογικής σκέψης (mass ideological thought) σε ένα χώρο που έχει αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης πολιτισμικής διαδικασίας. Ο λόγος του άλλωστε συστηματοποιείται μέσα από την επίδραση διαφόρων παραγόντων, όπως οι πολιτικές ταυτίσεις, οι παραταξιακές προτεραιότητες και οι ιδεολογικές επιλογές, τα λανθάνοντα ή έκδηλα στοιχεία ενός μαζικού αισθήματος, οι κοινωνικές αναπαραστάσεις, η πολιτική και οι ευαισθησίες της εφημερίδας, τα πολιτικά και κοινωνικά αιτήματα της εποχής και η συγκυρία, τα όρια της ελευθερίας του Τύπου. Η ανάλυση των άρθρων γίνεται με άξονα τη λογική μιας νοηματικής ενότητας. Ως τέτοιες επιλέγονται ο φιλελεύθερος και αντιδραστικός αντικομμουνιστικός λόγος της ψυχροπολεμικής εποχής, ο λαϊκισμός στον Τύπο, ο εθνικισμός της άκρας δεξιάς πρωτίστως και της αριστεράς δευτερευόντως και τέλος ο συντηρητισμός σε αντιπαράθεση με εκσυγχρονιστικές θέσεις και με άξονα θέματα, όπως η παιδεία, ο ρόλος της

γυναίκας, η εργασία και η υποδοχή συγκεκριμένων νεωτερισμών στην κοινωνική ζωή σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές (όπως του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης) και της αλλαγής γενικότερα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Δοξιάδης Κύρκος, *Εθνικισμός, Ιδεολογία, Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*, Πλέθρον, Αθήνα 1995
- Jones Aled, *Powers of the Press. Newspapers, Power and the Public in Nineteenth-Century England*, Scolar Press, England 1996
- Κομνηνού Μαρία, *Από την αγορά στο Θέαμα*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001
- Παπαδημητρίου Δέσποινα, “Ο εθνικισμός των ‘εθνικοφρόνων’ και το Κυπριακό”, *Σύγχρονα Θέματα*, 68-69-70 (1998-1999) σ. 228-235
- Πεσμαζόγλου Στέφανος, *Τιτλομαχίες, Σύγχρονα Θέματα*, 13 (1981) σ. 20-60.

110345	ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ -II- (ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ) Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΦΟΥΝΤΕΔΑΚΗ [Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης]	YE
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

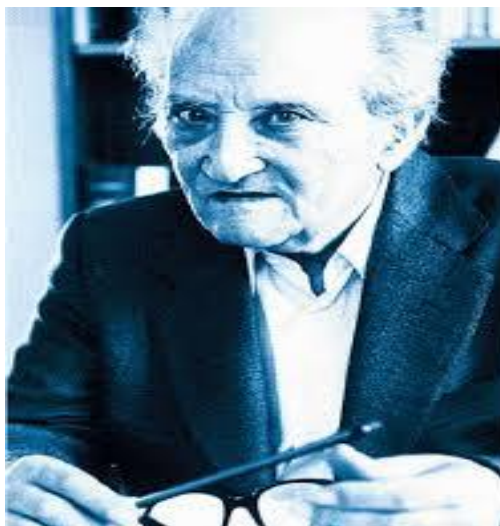
Η διδασκαλία του μαθήματος έχει σκοπό να προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία που απαιτούνται για την κατανόηση της φύσης του δικαίου και του Συνταγματικού Δικαίου ειδικότερα. Το Συνταγματικό Δίκαιο, ως ο θεμελιώδης χάρτης ενός κράτους, λόγω του αντικειμένου του κινείται μεταξύ του νομικού κανόνα και της πολιτικής πράξης. Για τον λόγο αυτό αποτελεί πεδίο έντονων αντιπαραθέσεων, ιδεολογικών κατασκευών και αναθεωρήσεων αναλόγως της εξέλιξης των ανθρώπων, των κοινωνιών και των κρατών. Συχνά το Σύνταγμα χρησιμοποιείται στρεβλωτικά σαν εργαλείο για να επιτευχθούν θεμιτοί και αθέμιτοι πολιτικοί στόχοι. Η κεντρική του αντίφαση βρίσκεται στο ίδιο το περιεχόμενό του: Από τη μία ορίζει *πώς* προστατεύεται το άτομο, ο πολίτης, οι κοινωνικές ομάδες, από ενδεχόμενη κρατική αυθαιρεσία, από την άλλη ρυθμίζει το κρατικό οικοδόμημα ορίζοντας τις σχέσεις των κρατικών οργάνων και τον συγκεκριμένο τρόπο άσκησης εξουσίας. Για τον πολιτικό επιστήμονα, όλες αυτές οι ιδιότητες του δικαίου και του Συντάγματος είναι απολύτως απαραίτητες για να συλλάβει το εξουσιαστικό φαινόμενο, τα όρια δράσης όσων ασκούν εξουσία και την θέση των ατόμων και ομάδων απέναντι σε αυτά, τελικώς για να κατανοήσει την πολιτεία υπό την διττή, δικαιοπολιτική διάστασή της. Η προσέγγιση του συνταγματικού φαινομένου απαιτεί κριτική στάση απέναντι στις ρυθμίσεις, διάθεση απομυθοποίησης και συνεχή επανατοποθέτηση των εννοιών. Οι θεματικές ενότητες αναφέρονται στο δίκαιο, το κράτος, το πολίτευμα, το Σύνταγμα και στις πηγές του Συνταγματικού δικαίου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Μανιτάκης Αντώνης, *Ελληνικό Συνταγματικό Δίκαιο: Θεμελιώδεις Έννοιες*, Σάκκουλας, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2004, τ. Ι.
- Μαυριάς Κώστας, *Συνταγματικό Δίκαιο Ι*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, ³2004.
- Χρυσόγονος Κώστας, *Συνταγματικό Δίκαιο*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2003.
- Δρόσος Γιάννης, *Δοκίμιο Ελληνικής Συνταγματικής Θεωρίας*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1996.
- Τσάτσος Δημήτρης, *Συνταγματικό Δίκαιο, Θεωρητικό Θεμέλιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή ⁴1994, τ. Α'.
- Βενιζέλος Ευάγγελος, *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1991.
- Αριστόβουλος Μάνεσης, *Συνταγματικό Δίκαιο Ι*, Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 1980.

III. ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Νίκος Σβορώνος [1911, Λευκάδα –1989, Αθήνα]
Ιστορικός

Α. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Τομέας Νεότερης Ιστορίας

110385	ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ -I- Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Καλύπτεται η περίοδος 1923-1950 και αφορά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας, την ανάδειξη του κεμαλικού, μονοκομματικού κράτους, τη μετάβαση στο πολυκομματικό κράτος. Πιο συγκεκριμένα, μελετώνται οι αρχές του κεμαλισμού, οι μεταρρυθμίσεις, το πολιτικό σύστημα του κεμαλικού κράτους, οι τάσεις ολοκληρωτισμού του ρεπουμπλικανικού κόμματος, οι εξωτερικές σχέσεις της Τουρκίας, η Τουρκία στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στη συνέχεια μελετώνται οι παράγοντες, εσωτερικοί και εξωτερικοί, πίεσης για πολυκομματισμό, η διαδικασία εκδημοκρατισμού, ο ρόλος του στρατού, οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα γίνει επίσης αναφορά στον κουρδικό εθνικισμό.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Σία Αναγνωστοπούλου, *Μικρά Ασία, Ελληνορθόδοξες κοινότητες, 19ος και 20ος αιώνας*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997.
- Bernard Lewis, *Η ανάδυση της σύγχρονης Τουρκίας*, Παπαζήσης, τ. Α-Β

110180	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στη Νεότερη Κυπριακή Ιστορία καλύπτεται η περίοδος από το 1878 μέχρι το 1974 και χωρίζεται σε τρεις περιόδους. Στην πρώτη περίοδο, 1878-1925, μελετάται η εγκαθίδρυση της βρετανικής διοίκησης, οι θεσμικές, κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές που αυτή επέφερε. Μελετάται επίσης η πολιτική συγκρότηση των δύο κοινοτήτων, τα κέντρα αναφοράς τους και οι νέες ή παλιές δυνάμεις εξουσίας που στο πλαίσιό τους αναδεικνύονται. Τέλος, μελετώνται οι αλλαγές που επιφέρει το οριστικό πέρασμα της Κύπρου στον βρετανικό, αποικιακό κόσμο.

Στη δεύτερη περίοδο, 1925-1959, μελετάται η ανασυγκρότηση του αποικιακού συστήματος, κυρίως στη δεκαετία του '30. Μελετώνται οι πολιτικές αλλαγές που επέρχονται στις δύο κοινότητες του νησιού λόγω της ίδρυσης πολιτικών κομμάτων, εργατικού κινήματος και εθνικιστικών οργανώσεων. Στη συνέχεια η έμφαση δίνεται στον Αγώνα της ΕΟΚΑ (1955-1959), στις εξελίξεις που αυτός δρομολόγησε και στις κοινωνικές και

δικοινοτικές ανακατατάξεις που επέφερε. Η περίοδος κλείνει με το πέρασμα από την Ένωση (ή τη Διχοτόμηση) στην ανεξάρτητη Κύπρο.

Στην τελευταία περίοδο, 1959-1960, αναλύονται οι θεσμοί συγκρότησης του κυπριακού κράτους και οι αντιφάσεις του: Δικοινοτικό κράτος με εθναρχικό πρόεδρο. Μελετώνται οι κοινωνικές αλλαγές που η Ανεξαρτησία επιφέρει (συγκρότηση μιας «κρατικής» αστικής τάξης). Μελετώνται επίσης οι κρίσιμες φάσεις της περιόδου, 1963, 1967, οι δικοινοτικές διαπραγματεύσεις (1968-1974), το ελληνικό πραξικόπημα και η τουρκική εισβολή το 1974.

110463	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Καθηγήτρια ΚΑΙΤΗ ΑΡΩΝΗ - ΤΣΙΧΛΗ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος της 17-7-2013, η Πρακτική Άσκηση από το Ακαδημαϊκό Έτος 2013-14 έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Μαθημάτων του Τμήματος και εμφανίζεται στον Οδηγό Σπουδών ως μάθημα ελεύθερης επιλογής (ΕΕ). Ο φοιτητής που πραγματοποιεί Πρακτική Άσκηση απαλλάσσεται από 1 μάθημα ΕΕ, στο οποίο δεν θα λαμβάνει βαθμό (99), ενώ θα λαμβάνει 3 Δ.Μ. και 5 ECTS. Ο φοιτητής που επιλέγεται για την πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης θα δηλώνεται στην Μηχ/ση πριν από την έναρξη των δηλώσεων μαθημάτων. Η Πρακτική Άσκηση εμφανίζεται ως μάθημα έτους και ο φοιτητής έχει δικαίωμα επιλογής μιας Πρακτικής Άσκησης (χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου).

Βασικός στόχος της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματός είναι η γνωριμία και η εξοικείωση των φοιτητών με τους όρους λειτουργίας ενός ερευνητικού κέντρου ή οργανισμού, υπουργείου, ενός αρχείου, μιας βιβλιοθήκης καθώς και η εκπαίδευση τους και η συμμετοχή τους στις επιστημονικές δραστηριότητες και στα ερευνητικά προγράμματα των φορέων υποδοχής, π.χ. αποδελτίωση και ευρετηρίαση αρχειακών εγγράφων, περιοδικών εκδόσεων και εφημερίδων, καταγραφή, ταξινόμηση αρχειοθέτηση, καθώς και αναπαραγωγή του αρχειοθετημένου υλικού σε ψηφιακό περιβάλλον. Εκτός από την εμπειρία που παρέχει η Πρακτική Άσκηση στους φοιτητές, θεωρείται ένα σημαντικό βήμα για την ομαλή τους ένταξη στην αγορά εργασίας, καθώς και για την επιλογή της κατάλληλης κατεύθυνσης στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

110426	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Καθηγητής ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα έχει σεμιναριακή μορφή και αποτελεί εισαγωγή σε προβλήματα της έρευνας. Η θεματολογία ανανεώνεται κάθε έτος. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 θα μελετηθούν κείμενα της Επαναστατικής, Καποδιστριακής και Οθωνικής περιόδου που θα διανεμηθούν από τον διδάσκοντα σε ηλεκτρονική μορφή. Οι φοιτήτριες και φοιτητές θα αξιολογηθούν με βάση τις εισηγήσεις τους κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, που θα καταθέσουν γραπτώς ή θα υποστηρίξουν προφορικά και κατά τις προβλεπόμενες εξεταστικές περιόδους.

110458	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΡ (19^{ος} – 20^{ος} ΑΙ.) Καθηγήτρια ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Γενικές τάσεις στην ιστοριογραφία των σπορ και του αθλητισμού. Ελληνική ιστοριογραφία του αθλητισμού και εθνική ιστορία. Η ιστορία των σπορ ως κοινωνική και πολιτισμική ιστορία. Σπορ και πολιτική. Η εξέλιξη των σύγχρονων μορφών άσκησης και άθλησης (19^{ος}-20^{ός} αι.). Αθλητικά σωματεία και νέες μορφές κοινωνικότητας. Σπορ και αστική τάξη. Ποδοσφαίρο και διάδοση των σπορ στα εργατικά και λαϊκά στρώματα. Η φυσική αγωγή ως μέσο στρατιωτικής προετοιμασίας την εποχή των εθνικισμών. Η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων και η δημιουργία ενός σύγχρονου αθλητικού θεσμού. Οι σύγχρονες Ολυμπιάδες στο πλαίσιο των διεθνών εξελίξεων του 20ού αιώνα (Παγκόσμιοι Πόλεμοι, ναζιστική ολυμπιάδα, Ψυχρός Πόλεμος, μπούκοτς). Το αθλητικό θέαμα και οι αθλητικοί ήρωες.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Χριστίνα Κουλούρη, *Αθλητισμός και όψεις της αστικής κοινωνικότητας. Γυμναστικά και αθλητικά σωματεία (1870-1922)*, Αθήνα, ΙΑΕΝ/ ΕΙΕ, 1997.
- Χριστίνα Κουλούρη (επιμ.), *Αθήνα, πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων (1896-1906)*, Αθήνα, Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία, 2004.
- Georges Vigarello, *Από το παιχνίδι στο αθλητικό θέαμα: η γέννηση ενός μύθου*, μετάφραση Λία Βουτσοπούλου, επιμέλεια Νάσια Ντινοπούλου, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2004.
- *Ιμερος*, τεύχος 5.1, 2005: Διεθνές Συνέδριο «Αθλητισμός, Κοινωνία και Ταυτότητα», Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.

110307	ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ -I- Καθηγητής ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Καλύπτεται κυρίως :

- η περίοδος που ακολουθεί της μάχης του Ματζικέρτ και της κατάληψης της Μ. Ασίας από τους Σελτζούκους Τούρκους.
- Η περίοδος των τουρκομενικών μπεηλικιών.
- Το οθωμανικό μπεηλίκι.
- Η πορεία από τη συνοριακή ηγεμονία στην αυτοκρατορία.
- Η περίοδος των μεγάλων κατακτήσεων.

Ειδικότερα θα εξεταστούν:

- Το σύστημα των Millet.
- Κοινωνική διαστρωμάτωση.
- Οι στρατιωτικοί και διοικητικοί οθωμανικοί θεσμοί.
- Το σύστημα δικαίου.
- Οι μουσουλμανικές θρησκευτικές ελίτ.
- Το οθωμανικό σύστημα χρήσης γης (Dirlik).
- Οι μηχανισμοί ενσωμάτωσης των πληθυσμών στο οθωμανικό σύστημα.
- Οι αλλόθρησκες κοινότητες.
- Αλλαξοπιστία και κρυπτοχριστιανισμός.
- Το σύστημα Dersirme.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Norman Izkowitz, *Οθωμανική Αυτοκρατορία και Ισλαμική Παράδοση*, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.
- Koprulu M. F., *Οι απαρχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001
- Kunt I.M., *Οι υπηρέτες του Σουλτάνου. Ο μετασχηματισμός της Οθωμανικής επαρχιακής διακυβέρνησης*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001

110453	ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΙΣΜΟΣ -I- Καθηγήτρια ΜΑΤΟΥΛΑ ΤΟΜΑΡΑ – ΣΙΔΕΡΗ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Ο 19^{ος} και οι αρχές του 20^{ου} αιώνα αποτελούν την «εποχή της αυτοκρατορίας», δηλαδή την παγκόσμια επέκταση του αποικιοκρατικού συστήματος με κέντρο τις δυτικές μητροπόλεις. Η δυναμική του και οι αντιφάσεις του κορυφώνονται και παίρνουν μορφές που οδηγούν στην κρίση

και διάλυση του εν λόγω συστήματος κατά τον « βραχύ εικοστό αιώνα » 1914 -1991.

Η λειτουργία του παροικιακού Ελληνισμού στην ιστορική αυτή περίοδο υπήρξε ουσιαστική, η δε επίπτωσή της τόσο στις τοπικές πραγματικότητες όσο και στη συγκρότηση του Νέου Ελληνισμού, ήταν καθοριστική.

Οι παραδόσεις του μαθήματος στη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου εστιάζονται στην πορεία εγκατάστασης των Ελλήνων στην Αίγυπτο και στη διαδικασία δημιουργίας και ανάπτυξης της εκεί Ελληνικής παροικίας. Επομένως, πέρα από τα ζητήματα που συνδέονται με την ιστορική και οικονομική διάσταση της αποδημίας, τίθενται και ζητήματα αναφορικά με τη θέση και τον λειτουργικό ρόλο των Ελλήνων παροίκων καθώς και των σχέσεων που ανέπτυξαν με τους δυτικούς αποίκους, στην πολυπολιτισμική Αίγυπτο εκείνης της εποχής.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο τρίπτυχο (παροικία – ιδιαίτερη πατρίδα - Εθνικό Κέντρο) της λειτουργίας των Ελλήνων ευεργετών και στην ιδεολογία του ευεργετισμού.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Γιαλουράκης Μ., Η Αίγυπτος των Ελλήνων, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα 2005.
- Πολίτης Αθ., Ο Ελληνισμός και η νεωτέρα Αίγυπτος, τόμοι Α'- Β', εκδ. Γράμματα, Αλεξάνδρεια – Αθήνα 1928 – 1930.
- Τομαρά – Σιδέρη Ματ., Αλεξανδρινές Οικογένειες. Χωρέμη – Μπενάκη – Σαλβάγου, εκδ. Κέρκυρα, Αθήνα 2004.
- Τομαρά – Σιδέρη Ματ., Ευεργετισμός και προσωπικότητα. Ευεργέτες Έλληνες του Καΐρου, (τόμος Α'), εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2002.
- Τομαρά – Σιδέρη Ματ., Το φαινόμενο του Ευεργετισμού στη Νεότερη Ελλάδα, Πρακτικά Ημερίδας Μουσείου Μπενάκη, Αθήνα 2004.
- Τσίρκας Στρ., Ο Καβάφης και η εποχή του, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1995, 9^η έκδοση.
- Richard Clogg, Η Ελληνική Διασπορά στον 20ό αιώνα, εκδ. Ελληνικά γράμματα, Αθήνα 2004.
- Eric Hobsbawm, Age of Empire (of) και Age of Extremes – The Short Twentieth Century 1914 – 1991, Abacus, London 1995.
- Journal of the Hellenic Diaspora

2. Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης

110295	ΑΝΑΘΕΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ –I– Επικουρη Καθηγήτρια ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΩ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στο πεδίο της συγκριτικής πολιτικής. Βασικός σκοπός αυτού του επιστημονικού πεδίου είναι η συστηματική μελέτη των πολιτικών συστημάτων μέσα από τη συγκριτική ανάλυση των χαρακτηριστικών και των διαφορών τους μεταξύ των κρατών. Το πρώτο μέρος του μαθήματος εξετάζει τις βασικές έννοιες που προσδιορίζουν το αντικείμενο και τους στόχους της συγκριτικής πολιτικής ανάλυσης, όπως πολιτικό σύστημα και κυβέρνηση, κράτος, δημοκρατία. Εξετάζει τους τρόπους με τους οποίους η κοινωνία επηρεάζει την πολιτική και τους θεσμούς διακυβέρνησης, τους επίσημους μηχανισμούς μέσα από τους οποίους επιτυγχάνεται η εκπροσώπηση και η συμμετοχή των κοινωνικών ομάδων στο πολιτικό σύστημα, όπως τις εκλογές, τις ομάδες συμφερόντων και τα πολιτικά κόμματα. Τέλος, εξετάζει τους βασικούς θεσμούς και τις δομές μέσα από τις οποίες διαμορφώνεται η πολιτική και ασκείται η εξουσία, όπως τα νομοθετικά σώματα, η εκτελεστική εξουσία και η δημόσια διοίκηση, καθώς και οι εδαφικές δομές ενός κράτους.

110357	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ Καθηγητής ΑΛΕΞΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο την παρουσίαση του κλάδου των Διεθνών Σχέσεων με κύρια έμφαση στη θεωρία και τους σύγχρονους θεωρητικούς προβληματισμούς του επιστημονικού αυτού κλάδου. Η εξέταση των θεωριών των Διεθνών Σχέσεων ξεκινάει από τις φιλοσοφικές παραδόσεις και ρίζες των Διεθνών Σχέσεων, δηλαδή κυρίως τον κλασικό ρεαλισμό (Θουκυδίδης, Μακιαβέλλι, κλπ.) και τον φιλελευθερισμό-διεθνισμό (Καντ, Ουίλσον, κλπ.). Στη συνέχεια εξετάζεται η πορεία των Διεθνών Σχέσεων από το 1919 (που ιδρύθηκε) μέχρι σήμερα, με τις γνωστές ως “μεγάλες θεωρητικές συζητήσεις” που σημάδεψαν τον κλάδο. Κατόπιν παρουσιάζονται οι σημερινές σχολές σκέψης, δηλαδή οι διάφορες εκφάνσεις του ρεαλισμού και του φιλελευθερισμού-πλουραλισμού, ο δομισμός και η πλέον πρόσφατη κριτική μεταθετικιστική (αναστοχαστική) προσέγγιση της τελευταίας δεκαετίας με τις διάφορες σχολές της (Κριτική Θεωρία, μεταμοντερνισμός, κανονιστική προσέγγιση, κ.λπ.). Ακολουθεί μια συνολική κριτική του άκαμπτου παραδοσιακού ρεαλισμού. Στη συνέχεια,

εξετάζονται με κριτική ματιά οι βασικές θεματικές και έννοιες που είναι κεντρικές στις Διεθνείς Σχέσεις, όπως η ισχύς, η ισορροπία ισχύος, η στρατηγική, η ασφάλεια, η αποτροπή, η γεωπολιτική, ο πόλεμος και τα αίτια του, οι πλέον σύγχρονες οπτικές της ανάλυσης εξωτερικής πολιτικής και της διεθνούς συμπεριφοράς (με βάση τον εθνοκεντρισμό, την ταυτότητα, κλπ.) καθώς και ο τελικός σκοπός των Διεθνών Σχέσεων, που δεν είναι άλλος από την εδραίωση της ειρήνης.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Baylis, John & Smith, Steve (επιμ.) *The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations* (Οξφόρδη: Oxford University Press, 2001).
- Booth, Ken & Smith, Steve (επιμ.), *International Relations Theory Today* (Κέιμπριτζ: Polity Press, 1995).
- Burchill, Scott & Linklater, Andrew (επιμ.) *Theories of International Relations* (Houndsmills: Macmillan, 1996).
- Dougherty, James E. & Pfaltzgraff, Robert L., *Ανταγωνιστικές θεωρίες Διεθνών Σχέσεων: μία συνολική αποτίμηση* (Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 1992), τόμοι 1-2.
- Groom, A.J.R. & Light, Margot (επιμ.), *Contemporary International Relations: A Guide to Theory* (Λονδίνο: Pinter, 1994).
- Nardin, Terry & Mapel, David R. (επιμ.) *Traditions of International Ethics* (Κέιμπριτζ: Cambridge University Press, 1992).
- Olson, William C. & Groom, A.J.R., *International Relations Then and Now: Origins and Trends in Interpretation* (Λονδίνο: Routledge, 1991).
- Smith, Steve, Booth, Ken & Zalewski, M. (επιμ.) *International Theory: Positivism and Beyond* (Κέιμπριτζ: Cambridge University Press, 1996).
- Vasquez, John A. (επιμ.) *Classics of International Relations* (Upper Saddle River: Prentice Hall, 1996) [1992].
- Viotti, Paul R. & Kauppi, Mark V., *International Relations Theory: Realism, Pluralism, Globalism* (Νέα Υόρκη: Macmillan, 1993).

110309	ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ Καθηγητής ΑΛΕΞΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Αναλύεται η έννοια και οι κύριες θεωρίες της σύγκρουσης ή διένεξης ως πολυεπιστημονικού προβλήματος που απασχολεί πλείονες επιστημονικούς κλάδους, από την Ψυχολογία έως τις Διεθνείς Σχέσεις. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην γνωστή ως υποκειμενική διάσταση των συγκρούσεων, δηλαδή

στις αντιλήψεις και στις “εικόνες του εχθρού” ως συστατικών στοιχείων των αντιπαράθεσεων και της δυσκολίας ειρηνικής επίλυσης. Άλλες θεματικές που εξετάζονται είναι οι ακόλουθες: οι αντιλήψεις για τον πόλεμο και την ειρήνη στο παρελθόν και σήμερα, οι κανονιστικές αντιλήψεις για τον πόλεμο ως το 1940, το σημερινό καθεστώς για τον πόλεμο, οι διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς τις συγκρούσεις και την αντιμετώπισή τους από τις διάφορες σχολές σκέψης (ρεαλισμός, πλουραλισμός-φιλελευθερισμός, δομισμός) και η ειρηνική επίλυση των διενέξεων.

Σε ό,τι αφορά το μεγάλο κεφάλαιο της ειρηνικής επίλυσης εξετάζονται κυρίως οι πολιτικές-διπλωματικές μέθοδοι επίλυσης καθώς και η ανεπίσημη μεσολάβηση-διευκόλυνση (η “διπλωματία 2^{ης} τροχιάς”) και η διαδικασία επίλυσης προβλήματος.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Arend, Anthony Clark & Beck, Robert J., *International Law and the Use of Force* (Λονδίνο: Routledge, 1993).
- Azar, Edward A. & John W. Burton (επιμ.), *International Conflict Resolution* (Brighton: Wheatsheaf, 1986).
- Bercovitch, Jacob (επιμ.), *Resolving International Conflicts* (Boulder: Lynne Rienner, 1996).
- Burton, John W., *Deviance, Terrorism and War: The Process of Resolving Unsolved Social and Political Problems* (Οξφόρδη: Martin Robertson, 1979).
- Jeong, H.W., *Peace and Conflict Studies: An Introduction* (Vermont: Ashgate, 2000).
- Mitchell, C.R., *The Structure of International Conflict* (Λονδίνο: Macmillan, 1981).
- Richmond, Oliver P., *The Transformation of Peace* (Basingstoke: Palgrave, 2005).
- Sandole, Dennis J.D & van den Merwe, Hugo (επιμ.) *Conflict Resolution Theory and Practice: Integration and Application* (Μάντσεστερ: Manchester University Press, 1993).
- Vasquez, John A. κ.ά (επιμ.), *Beyond Confrontation: Learning and Conflict Resolution in the Post-Cold War Era* (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1995).
- Zartman, I. William & Rasmussen, J. Lewis (επιμ.) *Peacemaking in International Conflict: Methods and Techniques* (Ουάσιγκτον: United States Institute of Peace, 1997).

110374	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΡΧΕΙΑΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Επίκουρος Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών σε μεθόδους και τεχνικές σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιοποίησης ηλεκτρονικών συστημάτων αρχειακών πληροφοριών, με έμφαση την οργάνωση ιστορικών αρχείων και την αξιοποίηση βάσεων δεδομένων στην επιστημονική έρευνα. Στόχοι είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν δεξιότητες χρήσης εφαρμογών ανάπτυξης βάσεων δεδομένων που θα τους επιτρέπουν να υλοποιούν με επάρκεια μια σχεσιακή βάση δεδομένων, να εξοικειωθούν με βασικές έννοιες και μεθόδους που αφορούν μετα-δεδομένα (metadata) και την αξιοποίησή τους στην ανάπτυξη ψηφιακών συλλογών, και να γνωρίσουν ευρύτερες επιπτώσεις της χρήσης συστημάτων αρχειακών πληροφοριών στις λεγόμενες «κοινωνίες της πληροφορίας» και «κοινωνίες της γνώσης».

Το μάθημα έχει καθαρά εργαστηριακό χαρακτήρα. Οι σημειώσεις του μαθήματος προσφέρονται ηλεκτρονικά.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Caplan, Priscilla. *Metadata fundamentals for all librarians*. Chicago: American Library Association, 2003.
- Harvey, Charles and Press, Jon. *Databases in Historical Research: Theory, Methods and Applications*. Palgrave Macmillan, 1996.

110319	ΤΟ ΚΟΣΜΟΣΥΣΤΗΜΑ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ -I- Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Βασική υπόθεση εργασίας του μαθήματος αυτού, που αναπτύσσεται σε δύο εξάμηνα, είναι ότι Ελλάδα και ελληνισμός συνθέτουν δύο διαφορετικές και εν πολλοίς ασύμβατες παραμέτρους: η Ελλάδα αποτέλεσε ιστορικά έναν γεωγραφικό προσδιορισμό με τον οποίο επιχειρήθηκε να εναρμονισθεί το ελληνικό “παράδειγμα” με τις προδιαγραφές του εθνοκεντρικού κανόνα. Ο ελληνισμός αντίθετα αποδίδει ένα πλήρες κοσμοσύστημα, το οποίο μάλιστα ταυτίσθηκε με την ανθρωποκεντρική ενόραση του κόσμου. Το ελληνικό ή ανθρωποκεντρικό κοσμοσύστημα αντιδιαστέλλεται ως εκ τούτου προς το δεσποτικό κοσμοσύστημα καθώςον το τελευταίο παράγει ουσιωδώς κοινωνίες υποκειμένων που δομούνται πολιτικά με μέτρο την ιδιοκτησία. Συνέχεται όμως με το νεότερο ανθρωποκεντρικό κοσμοσύστημα στο μέτρο που το τελευταίο προβάλλει ως τυπολογική προέκταση του ελληνικού στη μεγάλη κλίμακα. Η φύση και οι παράγοντες του ελληνικού κοσμοσυστήματος εξετάζονται σε συνάφεια με την εξέλιξη του στο χρόνο, που διαρκεί έως τις παρυφές του 20^{ου} αιώνα. Συστηματικά διακρίνουμε: α] την κρατοκεντρική περίοδο της πόλης, και β] την περίοδο της οικουμένης που θα αφομοιώσει τα θεμέλια της προηγούμενης περιόδου [την αυτόνομη πόλη, τη χρηματιστική οικονομία, το σύστημα των ελευθεριών και αξιών κλπ] και θα εκφρασθεί συνολικά ως κοσμοπολιτεία. Η κοσμοπολιτεία επομένως διαφοροποιείται από την αυτοκρατορία με την οποία

συγγέεται στις μέρες μας.

Οι δύο αυτές περίοδοι του ελληνικού κοσμοσυστήματος εμφανίζουν μια εξαιρετική συνοχή και ολοκλήρωση που αποτυπώνεται στο τυπολογικό πανόραμα των κοινωνικών και πολιτικών συστημάτων που ανέδειξαν: από τα ποικίλα όσα συστήματα εξουσίας στη δημοκρατία. Κατά τούτο το ελληνικό κοσμοσύστημα μας επιτρέπει να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα ως προς τη φύση και το περιεχόμενο των νεότερων εξελίξεων καθώς και σε ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις για σειρά παραδοχών της εποχής μας, όπως για το σώμα των ελευθεριών των “*αρχαίων*” και “*νεοτέρων*”, για τις πραγματικότητες και το αξιακό περιβάλλον της εργασίας, για την ιδιοκτησία της “*αρχαίας*” δημοκρατίας, η οποία τελικά όχι μόνον δεν είναι τόσο αρχαία όσο νομίζεται -αφού απαντάται αδιαλείπτως έως το τέλος του 19^{ου} αιώνα - αλλά και προαναγγέλλεται ως το μείζον διακύβευμα της τεχνολογικής εποχής που έρχεται. Υπό την έννοια αυτή, η μετάβαση από τον “*ελληνικό*” στον “*εθνικό*” ανθρωποκεντρισμό καταλαμβάνει ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Γ. Κοντογιώργης, *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*, Σιδέρης, Αθήνα 1998
- Γ. Κοντογιώργης, *Κοινωνική δυναμική και πολιτική αυτονομία. Οι ελληνικές κοινότητες της τουρκοκρατίας*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1980
- G. Contogeorgis, “la politique locale entre le tendance centralisatrice de l’Etat grec et la dynamique communautaire”, στο, *Pole Sud, Revue du Science Politique*, 3/1995
- Guy Haarscher – Mario Tello [επιμ.], *Μετά τον κομμουνισμό*, [ελλ. Μτφ], Παπαζήσης Αθήνα, 1997

110450	ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΦΟΥΝΤΕΔΑΚΗ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΝΕΔΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ [ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ]	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Ο όρος «Νοτιοανατολική Ευρώπη» αντικατέστησε σταδιακά, κατά την τελευταία δεκαετία, τον όρο «Βαλκάνια». Ο προσδιορισμός των κρατών που συμμετέχουν σε αυτή την υπερεθνική ενότητα, στην οποία ανήκει και η Ελλάδα γίνεται με πολιτικά κριτήρια.

Στο μάθημα επιλέγεται να εξετασθούν, υπό την σκοπιά του συγκριτικού δικαίου, τα εξής κράτη : Αλβανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Κροατία, Ρουμανία, Σλοβενία, Κύπρος.

Οι παραδόσεις εστιάζονται αφ’ ενός, στο ζήτημα της μετάβασης από τις αρχές κρατικής οργάνωσης βάσει του σοσιαλιστικού μοντέλου στο κρατικό μοντέλο των δυτικών δημοκρατιών, αφ’ ετέρου, στην εμβάθυνση των

Συνταγμάτων της Τουρκίας και της Κύπρου.

Η ανάλυση στηρίζεται στα κείμενα των Συνταγμάτων των κρατών αυτών και στον εντοπισμό των κοινών σημείων, αλλά και των ιδιαιτεροτήτων που καθένα παρουσιάζει.

110444	ΤΕΧΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ Αναπληρωτής Καθηγητής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το ιερό αποτελεί κατεξοχήν έμπνευση καλλιτεχνικής δημιουργίας και αιτία αριστουργημάτων στο χώρο όλων των τεχνών. Από την άλλη, στο όνομα θρησκευτικών κυρίως πεποιθήσεων, η ελευθερία της τέχνης έχει βάνουσα παραβιαστεί, τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα. Τα δύο αυτά μεγέθη – θρησκευτική ελευθερία και ελευθερία της τέχνης – καλείται να σταθμίσει κάθε κοινωνία. Η σύγκρουση τους είναι κατεξοχήν πολιτική υπόθεση και δεν αποτελεί θεολογικό ή αισθητικό ζήτημα.

Μπορούν οι ευαισθησίες των θρησκευτικών κοινοτήτων να περιορίσουν την ελευθερία του ανθρώπου να ορίζει ο ίδιος τι είναι τέχνη; Σε τι βαθμό η ελεύθερη τέχνη μπορεί να προκαλεί τις αντιλήψεις περί του θείου μιας θρησκευτικής κοινότητας; Υπάρχουν όρια και εάν ναι πώς τίθενται; Σε τελευταία ανάλυση, τι σταθμίσεις καλείται κάνει η δημοκρατία; Πώς εκδηλώνεται η λογοκρισία στο όνομα του θρησκευτικά ιερού, του εθνικά θέσφατου ή ακόμη και του πολιτικά ορθού; Πώς έχει διαμορφωθεί ιστορικά το πρόσωπο της λογοκρισίας στην τέχνη;

Νησίδες της παραδοσιακής μορφής καταστολής της ελευθερίας της τέχνης ή του τύπου από δημόσιες αρχές, επιβιώνουν ακόμη και σήμερα. Ωστόσο, αυτό που περισσότερο από ποτέ χαρακτηρίζει τη σύγχρονη συγκυρία, είναι οι λιγότερο ορατές, αλλά ενίοτε πιο δραστικές, εκδοχές αυτοπεριορισμού του ανθρώπινου λόγου, στο όνομα πολλαπλών και ετερόκλητων σκοπιμοτήτων. Το μάθημα επιχειρεί να δώσει μια διεπιστημονική, αναλυτική και βιωματική, απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα και θεματικές. Είναι ελεύθερης επιλογής και σεμιναριακού χαρακτήρα. Θα διδάξουν νομικοί, πολιτικοί επιστήμονες, κοινωνικοί ανθρωπολόγοι, πολιτικοί ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, και εικαστικοί καλλιτέχνες και σκιτσογράφοι ενώ θα επιχειρηθεί να υπάρξουν και προβολές εικαστικών ή άλλων έργων που κατά καιρούς έχουν λογοκριθεί στο όνομα θρησκευτικών ή άλλων δοξασιών.

Κορνήλιος Καστοριάδης (1922, Κωνσταντινούπολη – 1997, Παρίσι)
Πολιτικός Φιλόσοφος

3. Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας

110273	ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		
	Καθηγητής ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΠΑΣΑΚΟΣ	

Τα ερωτήματα που τίθενται κατά την διάρκεια αυτού του σεμιναριακού μαθήματος στρέφονται γύρω από τη φύση και τη χρησιμότητα μιας θεωρίας του επιχειρήματος. Κυρίως σκεφτόμαστε το επιχείρημα μέσα σε ένα διαλογικό ή/και αγωνιστικό πλαίσιο. Αντίστοιχα η σχετική θεωρία παρουσιάζεται είτε ως μια τεχνική σχηματισμού τεχνασμάτων που αποβλέπουν στην αντιμετώπιση ενός αντιπάλου, (αγωνιστική) είτε ως διερεύνηση της δύσκολης συνύπαρξης ορθολογικότητας και ετερότητας – ως αναλογιστούμε διαλόγους όπου οι μετέχοντες ξεκινούν ο καθένας τους από εντελώς διαφορετικές «κοσμοθεωρητικές» Αφετηρίες.

Σχηματίζεται έτσι μια αντιθετική μεταξύ της αγωνιστικής και της ορθολογικής εκδοχής του επιχειρήματος, η οποία και αποτελεί τον πυρήνα της σχετικής σύγχρονης συζήτησης, την οποία επιδιώκουμε να παρουσιάσουμε στο μάθημα αυτό. Στο πλαίσιο αυτό θα παρουσιαστούν έργα των J. F. Lyotard, Ch. Perelman, S. Toulmin, J. Habermas.

Για λόγους που έχουν να κάνουν με την ίδια τη συγκρότηση της θεωρίας, αυτή δεν μπορεί να εκτεθεί χωρίς αναφορά στην ιστορία της, δηλαδή κατά κύριο λόγο α) την αριστοτελική θεωρία της διαλεκτικής, όπως αυτή διατυπώνεται στα *Τοπικά*, και β) την ελληνιστική θεωρία του δικανικού επιχειρήματος (Ερμαγόρας, θεωρία των στάσεων).

Αναλυτική, ελληνική και ξενόγλωσση, βιβλιογραφία θα δοθεί με την έναρξη του μαθήματος.

110427	ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ Καθηγητής ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Οι ποικίλες προσεγγίσεις με αφετηρία διαφορετικές ιδεολογίες, κοινωνικές επιστήμες και διαφορετικές ερμηνευτικές σχολές θα απασχολήσουν τις παραδόσεις και τις συζητήσεις του μαθήματος. Πρόκειται για μάθημα –επισκόπηση των θεωριών, ιδεολογιών ή/και των ιδεών περί έθνους και εθνικισμού (& της γενεαλογίας τους) . Οι βασικές θεματικές ενότητες που βρίσκονται άμεσα ή έμμεσα σε συνάρτηση με τις έννοιες έθνος και εθνικισμός και που θα εξεταστούν ολιγότερο ή περισσότερο είναι οι ακόλουθες:

Εθνική ταυτότητα - εθνική χαρακτηρισολογία, Μνήμη, λήθη και νόστος, γλώσσα, θρησκεία· γεωγραφία, χαρτογραφία τόπος και τοπίο (τοπογραφία)· σύνορα και ‘ο άλλος’ (εξωτερικός & εσωτερικός –μειονότητες, μετανάστες)· κουλτούρα, πολιτισμός και παράδοση· καταγωγή και ρίζες (περιούσιοι λαοί 7 Χρυσοί Αιώνες & ‘γη της Επαγγελίας’)· εκπαίδευση, διανοήση - λογισσύνη· ο ρόλος βιβλίου τυπογραφίας και ΜΜΕ στην συγκρότηση του εθνικού εμείς· οικονομία και κοινωνία & επίταση του ‘εθνικού’ σε εποχή κρίσης· μύθοι και θρύλοι (εθνική μυθολογία), εθνικοί εορτασμοί (Arzū για Τουρκία), ύμνοι, σημαίες, ήρωες (Borges)· Δημοκρατία, Ευρώπη & Έθνος Κράτος.

Τα παραδείγματα θα προέρχονται κυρίως από Ευρώπη. Σταθερός στόχος η παρακολούθηση της σχέσης των ποικίλων θεωριών με τις ιστορικές συγκυρίες που τις γέννησαν. Το σεμιναριακό μάθημα ούτε καθαρά στο επίπεδο της θεωρίας ούτε στο επίπεδο της ιστορίας· τοποθετείται υβριδικά και στα δύο πεδία.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Λέκκας Παντελής, *Η Εθνικιστική Ιδεολογία. Πέντε υποθέσεις εργασίας στην Ιστορική Κοινωνιολογία*, ΕΜΝΕ - Μνήμων, 1992, 188 σελ.
- Özkirimi, Umut, *Θεωρίες του Εθνικισμού. Μια Κριτική προσέγγιση*, μτφρ. Ιουλία Πεντάζου, επιμ. & προλεγόμενα Αλ. Ηρακλείδης, εκδ. Ι. Σιδέρης, 2011 [2000 στα Αγγλικά], 317 σελ
- Smith D. Antony, *Εθνική Ταυτότητα*, εκδ. Οδυσσέας, 2000 [αγγλ.έκδ.1991], 280σ.
- *Φάκελλος* άρθρων & κεφαλαίων από βιβλία & επιστ. επιθεωρήσεις.

110268	ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ. ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ Καθηγητής ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η ‘Αρχαιότητα’, όπως μια σειρά σύγχρονων μελετών έχουν τεκμηριώσει, γίνεται σε μια συγκεκριμένη ιστορική συγκυρία αναγκαία συνέπεια ‘της Νεωτερικότητας’ μια που τα διαμορφούμενα έθνη – κράτη επιζητούν και επινοούν ‘τις ρίζες’ και ‘την κληρονομιά’ τους. Η Πολιτική της Αρχαιότητας, ή η Διπλωματία του Παρελθόντος παίζει έναν όλο και σημαντικότερο ρόλο στις διεθνείς σχέσεις ενός κόσμου εθνών-κρατών. Το παρελθόν βαραίνει αποφασιστικά στην διαμόρφωση της σύγχρονης ιδεολογίας και στην χάραξη εξωτερικής πολιτικής σε όλη την Μεσόγειο. Συγκεκριμένες στιγμές και ολόκληρες εποχές δημιουργικής παρουσίας περιθωριοποιούνται (Ρωμαϊκή) άλλες αποσιωπούνται (Οθωμανική) και άλλες πάλι αναδεικνύονται στο έπακρον. Στην κατεύθυνση αυτή ενδιαφέρει ο ρόλος που έπαιξαν επιστημονικοί κλάδοι (Ιστορία, Αρχαιολογία, Γραμματολογία, Γλωσσολογία, Λαογραφία) αλλά και οι τέχνες. Πολιτισμικά Ιδρύματα συγκροτούνται με στόχο την προώθηση στο εξωτερικό επιλεκτικά και μόνο κάποια παρελθόντα εις βάρος κάποιων άλλων –όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη. Επομένως ζητούμενο πρώτο πόσο είναι δυνατό και επιθυμητό χρονικές περίοδοι και εποχές να κρίνονται αποκλειστικά και μόνο με πύλη μια θεωρούμενη υπέρτατη εποχή βάσει της οποίας αξιοδοτούνται όλες οι άλλες και όχι κατά περίπτωση από τις στοχεύσεις, τις συναρτήσεις και τους πολιτισμικούς, νοητικούς περιορισμούς τους;

Το μάθημα επικεντρώνεται στην Ελληνική περίπτωση και τους τρόπους θέασης των παρελθουσών εποχών όπως μεταλλάσσονται ως συνάρτηση των ιστορικών περιόδων και των Ευρωπαϊκών ιδεολογικών και φιλοσοφικών ρευμάτων: Εξετάζεται η πολιτικο-ιδεολογική χρήση ‘της Αρχαιότητας’, ‘του Βυζαντίου’ και οι τρόποι θέασης διπολικών καταστάσεων: Τρώες-Αχαιοί, Έλληνες – Πέρσες (Λεωνίδας, Θεμιστοκλής κατά Ξέρξη), Βυζάντιο & Ορθοδοξία (ευρύτερα Ευρώπη-Χριστιανισμός) – Άραβες & Ισλάμ. Ζητούμενο δεύτερο: Πώς και γιατί το χαμηλό επίπεδο αρχαιο-γνωσίας & η ανυπαρξία συγκροτημένης θεσμικά έρευνας αποκαλύπτει την κενή περιεχομένου πατριδοκαπηλική αρχαιο-μανία & αρχαιολατρεία; Ενδιαφέρει ακόμη να συζητηθούν οι τρόποι που κατασκευάζονται ‘χρυσές εποχές’ όπως και ο ρόλος της Ευρώπης στην διαμεσολάβηση και διασύνδεση των σύγχρονων με τους αρχαίους. Έμφαση θα δοθεί σε παραδείγματα πολύ σύγχρονων εκδόσεων από την Δυτική Πολιτική Θεωρία, Ιστορία και Λογοτεχνία και τους τρόπους χρήσης της Αρχαιότητας. Ειδικότερο ζητούμενο τρίτο: Ποιες συσχετίσεις έχουν προταθεί ανάμεσα στην Αρχαία και την Σύγχρονη Δημοκρατία; Πως και γιατί το συνεχώς ανανεούμενο ενδιαφέρον για την ‘Πρώτη Δημοκρατία’ σε σχέση με την εκάστοτε σύγχρονική Δημοκρατία.

Βιβλία εναλλακτικά: Θα υπάρχει ψηφιακά διαθέσιμος ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΡΘΡΩΝ

110468	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Καθηγητής ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΡΑΓΓΑΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα θα κινηθεί σε δύο άξονες:

- Εν πρώτοις θα επιχειρηθεί να προσδιορισθεί η συστηματική θέση της Φιλοσοφίας του Δικαίου εις το καθόλου φιλοσοφικό οικοδόμημα, με βάση τις διάφορες διαιρέσεις της εννοίας της φιλοσοφίας και προεχόντως την διάκριση μεταξύ θεωρητικής και πρακτικής φιλοσοφίας.
- Κατά δεύτερον θα επιχειρηθεί –με αφετηρία την καντιανή υποδιαίρεση κάθε πεδίου του επιστητού σε στοιχειολογία και μεθοδολογία– πραγμάτευση βασικών ζητημάτων της στοιχειολογίας του δικαίου (με επικέντρωση στις θεμελιώδεις αρχές του δικαίου, όπως είναι η δικαιοσύνη, η ελευθερία, η ασφάλεια δικαίου, η επιείκεια κ.λπ.). Ας σημειωθεί, τέλος, χάριν πληρότητας, ότι το έτερον μέρος του πεδίου της φιλοσοφίας του δικαίου –ήτοι η μεθοδολογία του δικαίου– αποτελεί αντικείμενο ομωνύμου μαθήματος ελεύθερης επιλογής του εαρινού εξαμήνου 2014.

110462	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ Επίκουρος Καθηγητής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΤΣΩΝΗΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα εξετάζει τους βασικούς πολιτικούς θεσμούς της Λ. Αμερικής μετά το β' παγκόσμιο πόλεμο, τις σημαντικότερες καμπές και τις ιδιομορφίες τους. Εξοικειώνει τους φοιτητές με τις θεμελιώδεις συνταγματικές επιλογές, το ρόλο του προεδρικού συστήματος, των κοινοβουλίων, τα προβλήματα εμπέδωσης της δημοκρατίας, το ρόλο των ενόπλων δυνάμεων και τις εναλλακτικές πολιτειακές αναζητήσεις στη σύγχρονη Λατινική Αμερική.

Εστιάζει στους συνταγματικούς και πολιτικούς θεσμούς της Βενεζουέλας, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν μετά την υιοθέτηση του Συντάγματος του 1999. Παρουσιάζει επίσης το κύμα νέου συνταγματισμού και τους θεμελιώδεις πολιτικούς θεσμούς που εμφανίστηκαν την τελευταία δεκαετία στις γειτονικές χώρες.

Συγγράμματα:

Δ. Καλτσώνης, Το δίλημμα της Μπολιβαριανής Δημοκρατίας (κράτος και δίκαιο στη Βενεζουέλα του Ούγκο Τσάβες), Αθήνα, εκδ. Ξιφαράς, 2010
Φάκελος Σημειώσεων: Δ. Καλτσώνης, Η κυβέρνηση της «Λαϊκής Ενότητας» στη Χιλή 1970-1973, ηλεκτρονική έκδοση, Εργατικός Αγώνας

110369	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ PHILOSOPHIE POLITIQUE Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΚΛΑΣ Professeur GEORGE FARACLAS [Το μάθημα προσφέρεται και στη γαλλική γλώσσα]	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Θεματική εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία με σκοπό της προσέγγιση της ιστορικής αλλαγής από το αρχαίο στο νεώτερο εννοιολογικό πλαίσιο. Ενώ ο Αριστοτέλης θεωρεί τη δουλεία νόμιμη επειδή υπάρχει φυσική ανισότητα, ο Ρουσσώ θεωρεί ότι είμαστε ίσοι δια του νόμου ως μέλη της κοινωνίας, όσο κι αν είμαστε άνισοι από τη φύση μας. Πώς εξηγείται αυτή η αντιστροφή του τρόπου με τον οποίο σχετίζουν οι αρχαίοι και οι νεώτεροι το τι είναι νόμιμο με το τι είναι φυσικό;

Θέματα:

- φύσει/νόμω·
- οίκος/πόλις·
- πλούτος/ιδιότητα πολίτη·
- ιστορικό/κανονιστικό·
- έκπτωση/πρόοδος·
- ουτοπία/ρεαλισμός·
- κοινωνία πολιτών και πολιτική οικονομία·
- αστός/πολίτης·
- εμπόριο/πόλεμος·
- πολιτική επανάσταση/ εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας (δεν αναπτύσσονται όλα τα θέματα κάθε χρόνο).

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Πλάτων, *Πολιτεία*, Πόλις, Αθήνα 2002.
- Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, Ζαχαρόπουλος, Αθήνα χ.χ.
- Μακιαβέλλι, *Έργα*, Κάλβος, Αθήνα 1972.
- Μόρους, *Η ουτοπία*, Κάλβος, Αθήνα 1984.
- Λοκ, *Δεύτερη πραγματεία περί κυβερνήσεως*, Γνώση, Αθήνα 1990.
- Χομπς, *Λεβιάθαν*, Γνώση, Αθήνα 1989.
- Σπινόζα, *Πολιτική πραγματεία*, Πατάκης, Αθήνα 1996.
- Ρουσσώ, *Κοινωνικό συμβόλαιο*, Πόλις, Αθήνα 2004.
- Καντ, *Η διένεξη των σχολών*, Σαββάλας, Αθήνα 2004.
- Χέγκελ, *Βασικές κατευθύνσεις της φιλοσοφίας του δικαίου*, Δωδώνη, Αθήνα 2004.

- Γ. Φαράκλας, *Νόημα και κυριαρχία*, Εστία, Αθήνα 2007 (διανέμεται)
- Κ. Ψυχοπαίδης, *Κανόνες και αντινομίες*, Πόλις, Αθήνα 1999 (διανέμεται).

Les hommes doivent-ils être égaux dans la cité en raison de leur égalité naturelle ou bien en dépit de leur inégalité naturelle? Un changement politique est-il justifié dans la mesure où il rétablit la communauté originelle ou bien en tant qu'il instaure une nouvelle origine? L'économie politique étudie-t-elle la gestion de la maison (*oikonomia*) ou celle de l'État (*politikè*)? Ce cours propose une approche *thématique* de l'histoire de la philosophie politique et s'intéresse à l'évolution de certains concepts tels que: **nature** et **convention**, changement politique et histoire, l'apparition de la société civile entre la famille et l'État.

Nous lirons et commenterons en cours des passages de:

Platon, *République*, *Politique*

Aristote, *Politiques*

Machiavel, *Le prince*, *Discours sur la première décade de Tite-Live*

Hobbes, *Léviathan*, *Le citoyen*

Spinoza, *Traité politique*

Locke, *Discours du gouvernement civil*

Rousseau, *Discours sur l'origine de l'inégalité*, *Contrat social*

Kant, *Projet de paix perpétuelle*

Hegel, *Philosophie du droit*, *La raison dans l'histoire*.

Bibliographie indicative

- M. Abensour, *La démocratie contre l'État. Marx et le moment machiavélien*, PUF, Paris 1997.
- H. Arendt, *Condition de l'homme moderne*, Calmann-Lévy, "Agora", Paris 1983.
- —, *Qu'est-ce que la politique?*, Seuil, "Point", Paris 1995.
- Caillé-M. Senellart-Chr. Lazzeri (dir.), *Histoire raisonnée de la philosophie morale et politique*, Flammarion, "Champs", Paris 2001, 2 tomes.
- G. Faraklas, *Machiavel. Le pouvoir du prince*, PUF, "Philosophies", Paris 1997.
- F. Heidenreich-G. Schaal, *Introduction à la philosophie politique*, CNRS, "Biblis", Paris 2012.
- J.-Fr. Kervégan, *L'effectif et le rationnel. Hegel et l'esprit objectif*, Vrin, Paris 2007.
- Bl. Kriegel, *Cours de philosophie politique*, LGF, "Le livre de poche", Paris 1996.
- Cl. Lefort, *Écrire à l'épreuve du politique*, Calmann-Lévy, "Agora", Paris 1992.
- P. Manent, *Cours familial de philosophie politique*, Gallimard, "Tel", Paris 2001.
- J. Rancière, *Aux bords du politique*, La Fabrique, "Folio", Paris 1998.

110375	ΥΠΕΡΒΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΚΛΑΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Αναδρομή στις φιλοσοφικές προϋποθέσεις της διαφοράς μεθόδου μεταξύ του Καρλ Μαρξ (1818-1883) και του Μαξ Βέμπερ (1864-1920). Μελετώνται οι φιλοσοφίες του Καντ (1724-1804), του Έγκελ (1770-1831) και του Νίτσε (1844-1900). Υπάρχουν δύο τύποι κριτικής οικειοποίησης της ιδέας του Καντ ότι το αντικείμενο συγκροτείται βάσει των κατηγοριών. Ο Έγκελ και ο Μαρξ θεωρούν ότι το σύστημα κατηγοριών αλλάζει ανά την ιστορία με ορθολογικά κατανοητό τρόπο, ο Νίτσε και ο Βέμπερ ότι το ίδιο διαφοροποιείται σε προοπτικές μη αναγώγιμες η μία στην άλλη. Η πρώτη προοπτική επιλύει μεθοδολογικά προβλήματα που προκύπτουν στη δεύτερη.

Ενότητες:

- Αιτιότητα/τελεολογία·
- Συγκροτητικό/ρυθμιστικό·
- Αξίες και προοπτικές·
- Το πρόβλημα της αναδρομικής εξήγησης·
- Διαλεκτική θεωρία της γνώσης·
- Κατηγορίες και συλλογισμός·
- Διαλεκτική συγκρότηση.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Καντ, *Κριτική του καθαρού λόγου*, α' μέρος, Παπαζήσης, 2 τ., 1977-1979.
- Έγκελ, *Φαινομενολογία του νου*, Εστία, Αθήνα 2007.
- Χέγκελ, *Η επιστήμη της λογικής*, Δωδώνη, Αθήνα 1991.
- Νίτσε, *Περί αληθείας και ψεύδους υπό εξωθητική έννοια*, Εκκρεμές, Αθήνα 2009.
- Μαρξ, *Βασικές γραμμές της κριτικής της πολιτικής οικονομίας*, τ. Α', Στοχαστής, Αθήνα 1989.
- Βέμπερ, *Δοκίμια επί της θεωρίας των κοινωνικών επιστημών*, ΕΚΚΕ, Αθήνα 1972.
- —, *Οικονομία και κοινωνία*, τ. Α', Σαββάλας, Αθήνα 2005.
- Κ. Ψυχोπαίδης, *Ο Μαξ Βέμπερ και η κατασκευή εννοιών στις κοινωνικές επιστήμες*, Κένταυρος, Αθήνα 1993.

110451	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ -I- Επίκουρος Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΟΥΡΤΟΥΝΗΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα θα επιχειρήσει μια κατά βάση ιστορική ανασυγκρότηση της αγγλοσαξονικής Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (History and Philosophy of Science: HPS) κατά τον 20^ο αιώνα. Αρχικώς θα συζητηθεί η προβληματική του Λογικού Θετικισμού, η οποία θεμελιώθηκε με τη φιλοσοφική δραστηριότητα του λεγόμενου Κύκλου της Βιέννης (κυρίως), στον μεσοπόλεμο, για να μεταναστεύσει, με τον ναζισμό και τον πόλεμο, στα βρετανικά και αμερικανικά πανεπιστήμια. Η προβληματική αυτή (Carnap, Neurath, Schlick, Hempel κ.ά) θα αποτελέσει τη βάση του μαθήματος, επειδή, λόγω της κυριαρχίας της στο αγγλο-αμερικανικό ακαδημαϊκό τοπίο για αρκετές δεκαετίες, κάθε διακριτή θεωρητική κατάθεση εκεί αρθρώθηκε ως επεξεργασία, τροποποίηση, κριτική ή και ανατροπή της εν λόγω προβληματικής. Το μάθημα θα επιχειρήσει να διατρέξει αυτήν την πορεία, με πλέον ευδιάκριτους σταθμούς αυτούς που σηματοδοτούν τα ονόματα των Popper, Quine και Hanson, η οποία θα ολοκληρωθεί με την κομβική παρέμβαση του Kuhn, που θα αποτελέσει και το σταυροδρόμι προς το αντικείμενο του δεύτερου συναφούς μαθήματος.

110450	ΘΕΩΡΙΕΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ Επίκουρος Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΟΥΡΤΟΥΝΗΣ	ΕΕ
ΧΕΙΜ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα θα διερευνήσει επιλεκτικά ορισμένους σταθμούς από την προϊστορία και την ιστορία μιας από τις πλέον πολύσημες έννοιες της πολιτικής θεωρίας και φιλοσοφίας: αυτήν την *ιδεολογίας*. Θα γίνει μια αρχική αναζήτηση των πρόδρομων εννοιολογήσεων της ιδεολογίας στις πηγές του δυτικού πολιτισμού (κλασική αρχαιότητα και βιβλική μονοθεϊστική παράδοση). Στη συνέχεια, η συζήτηση θα επικεντρωθεί στη νεώτερη προβληματική περί ανθρώπινου υποκειμένου και κοινωνικών, ατομικών και συλλογικών, (ανα)παραστάσεων, με σταθμούς τον Machiavelli, τον Descartes, τον Spinoza, τον πρώιμο βρετανικό εμπειρισμό (Bacon, Hobbes, Locke), τον γαλλικό Διαφωτισμό (Helvetius, Holbach, Condillac), και ειδικότερα τον de Tracy και την ομάδα των «ιδεολόγων» (που επινόησαν και τον όρο «ιδεολογία», με ένα νόημα τελείως διαφορετικό από αυτό που θα καταλήξει να ισχύει), με κατάληξη τη θεωρητική επεξεργασία της ιδεολογίας από τον Marx και την εκ νέου επεξεργασία της από τον Althusser και τη Σχολή της Φραγκφούρτης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Πέραν των ανωτέρω μπορούν να δηλωθούν: 12 οφειλομενες
Διδακτικές Μονάδες μαθημάτων κάθε κατηγορίας (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ)

Κοσμάς Ψυχοπαίδης [Αθήνα, 1944 – Αθήνα, 2004]
Πολιτικός Επιστήμονας

Β. ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Τομέας Νεότερης Ιστορίας

110426	ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ – II – Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Σε αυτό το μάθημα μελετάται η σύγχρονη Ιστορία της Τουρκίας από την έναρξη του πολυκομματισμού (1945) μέχρι την άνοδο στην εξουσία του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (2002). *Περιοδολόγηση και κύριες θεματικές του μαθήματος:* Άνοδος στην εξουσία του Δημοκρατικού Κόμματος (1950-1960), διεύρυνση των κοινωνικών συμμαχιών και πρώτη ενεργοποίηση του Ισλάμ. Δεκαετία του '60, πρώτο στρατιωτικό πραξικόπημα (1960), φιλελευθερισμός του Συντάγματος, τομή «Δεξιάς-Αριστεράς» με την εμφάνιση νέων κομμάτων και οργανώσεων: ο πλουραλισμός του κεμαλισμού. Δεκαετία του '70, πραξικόπημα του 1971, πόλωση στο πολιτικό επίπεδο και τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα αυτής της περιόδου που οδηγούν στο τρίτο στρατιωτικό πραξικόπημα (1980): ο συντηρητισμός του κεμαλισμού. Δεκαετία του '80, εμφάνιση του Κόμματος της Μητέρας Πατρίδας, κοινωνικό και οικονομικό πρόγραμμα, ενίσχυση του ρόλου του Ισλάμ, τα άλλα κόμματα.

Από τον κεμαλισμό στον ατατουρκισμό. Δεκαετία του '90, κουρδικό πρόβλημα και πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα που από την αντιμετώπισή του προκύπτουν, οικονομική κρίση και πολιτικά αδιέξοδα. Ο κεμαλισμός σε κρίση, η Τουρκία σε αναζήτηση νέας ταυτότητας.

110168	HISTORIOGRAPHY IN CRISIS? DEBATES, POLEMICS AND CONVERSATIONS Επικουρη Καθηγήτρια ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΑΚΑΙΝΑ Assistant Professor HELEN ADRIAKAINA [το μάθημα προσφέρεται στην αγγλική γλώσσα]	EE
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

This course is an invitation to explore some key issues about the “crisis in humanities and social/ cultural sciences” that are of direct concern to the members of the academic community nowadays.

The selected texts for discussion, centered chiefly around the relevant discourses in the field of historiography, will introduce us to a number of questions, problems and anxieties regarding the value and worth of our common interdisciplinary culture, namely, the significance of historical understanding and critical reflection.

This English speaking course is designed as an extension and further development of intellectual pursuits accommodated in two undergraduate courses -introductory surveys of the history and theory of Historiography: *Historiography. Schools and Methods I.* (110300-Winter Semester) and *II.* (110322-Spring Semester).

According to the schedule below, each thematic area will be covered in two sessions.

That '70s Coming Crisis

The critical understanding of our past and present cannot be divorced from self-criticism, from the critical approach of our theories and every day academic practices; this is the call of Alvin Gouldner’s radical, reflexive sociology that is proposed as a way out of the crisis caused by the dominance of instrumental thinking and utilitarian culture in the postwar era. Stating that “sociology is suffering an unprecedented crisis of self-doubt” Charles Lemert reviews five works which offer some insights on the state of the discipline in the 90’s.

- Gouldner, Alvin. “Towards a Reflexive Sociology”, in Alvin Gouldner, *The Coming Crisis of Western Sociology*, New York: Basic Books 1970.
- Lemert, Charles. “Representations of the Sociologist: Getting Over the Crisis”, *Sociological Forum*, Vol. 11, No. 2 (Jun., 1996) 379-393.

The Rhetoric of Crisis

There is no crisis in history, this is Joan Scott's reply to a number of American historians who claim the opposite. Scott speaks in favour of a new "democratic history" and challenges the arguments of the "conservative" historians who, according to her, are threatened by the agents of renewal and change. Written in the same period, in the late 90's, James Vernon's article maps out the discourses about the crisis of history in Britain, scrutinizes the changes in the culture of historical research and teaching brought about by the dominance of the managerial spirit, and urges us to consider the crisis not only as an institutional, but as an epistemological problem as well.

- Scott, Joan. "History in Crisis? The other's side of the story", *The American Historical Review*, 94: 3, Jun., 1989, 680-692.
- -----, "Border Patrol," contribution to "Forum" A Crisis in History? On Gérard Noiriel's *Sur la Crise de l'Histoire*, *French Historical Studies* 21:3, Summer 1998, 383-397.
- Vernon, James. "Thoughts on the Present 'Crisis of History' in Britain", *History in Focus*, 2, 2001.

Who is Mr Everyman?

Who is this *Mr Everyman* whom the American historians are especially fond of and to whom they often refer? The lay person, the general public or the privileged and highly esteemed audience of historians –however we define him, the certain thing is that the relation between the professional historian and Mr Everyman is of great interest today. By reading and discussing the relevant articles below and some extracts from John Tosh's book *Why History Matters* we will gain an understanding of the rationale for the practical relevance of historiography and of the dangers that spring from an unreflexive advocacy of "a gross and direct utility" of history.

- Tosh, John. *Why History Matters*, Palgrave Macmillan, 2008.
- Jordanova, Ludmilla. "Public history", *History Today*, 50: 5, 2000.
- Becker, Carl. "Everyman His own Historian", AHA Presidential Addresses/ December 29, 1931.
- Ulrich, Laurel Thatcher. "Mr. Everyman Buys Coal", From the President Column -Perspectives on History, AHA 2009.

Stories of *Becoming a historian*

"I don't think I knew, in those days, what intellectual passion meant; ... I began to see the importance of ideas ... the pleasure finding of pursuing them. Alice following the rabbit into unknown, unforeseen territory. Thrilled" –this is an excerpt from Joan Scott's account of how she became a historian. In an era of rapid extensive bureaucratization of academic life where the entrepreneurial spirit subverts the foundations of humanities and social/cultural sciences, the personal memories of two prominent historians acquire a special significance. Scott's and Gordon's life stories on how they became historians will give us the opportunity to follow their intellectual

adventures and to consider passion, cognitive curiosity, love for learning, academic friendships, mutual admiration between teachers and students as motivating forces for engagement in scholarship and as antidotes to technocracy and scientism.

- Gordon, Linda. "History Constructs a Historian", in James Banner - John Gillis (ed.), *Becoming historians*, The University of Chicago Press, London 2009, 76-100.
- Scott, Joan. "Finding Critical History", in James M. Banner, Jr., - John R. Gillis (ed.), *Becoming historians*, The University of Chicago Press, London 2009, 26-53.

Style Matters: on Polemics and Conversations

"Isn't television doomed to never have anything but fast-thinkers, thinkers who think faster than a speeding bullet ...?". Lately there is a lot of talk about the need for a *Slow Science Manifesto* that will protect humanities and social/cultural sciences from the speed pressures of the market and the media. Under the guidance of Pierre Bourdieu's writings on television we'll familiarize ourselves with some questions and problems regarding: the temporality of researching, studying, writing, re-writing and revising; the differences between the journalist and the academic culture; the connection between time pressures and critical thinking. Michael Foucault's interview on polemics will give us the opportunity to reflect on our conversational style, its difference from political rhetoric and public debates, the values of doubt and uncertainty, the need to postpone hasty decisions and to avoid ill-considered final statements.

- Bourdieu, Pierre. *On Television*, The New Press, New York 1996.
- Foucault, Michael. "Polemics, Politics and Problematizations", in Paul Rabinow (ed.), *Essential Works of Foucault*, Vol. 1 "Ethics", The New Press, New York 1998.

Writing, Thinking and Learning

Can one become a competent cook by reading recipes, learning the rules of cooking and consuming cookery books? Before we rush to our favourite tavern and ask the publican, we'll spend the last sessions in two prominent scholars who, drawing from their personal practical experience, share their thoughts on academic research and writing.

- Hunt, Lynn. "How Writing leads to Thinking (And not the other way around)", *The Art of History / Perspectives on History*, American Historical Association, February 2010.
- Chakrabarti, Dipesh. "Crafting Histories: For Whom Does One Write?", *The Art of History / Perspectives on History*, American Historical Association, March 2010.

"Something ineffable happens when you write down a thought" Lynn Hunt writes. So, let's fathom the mystery. Students who choose to attend this course and participate in the discussions undertake to write a short review essay (approximately 3.000 words) on the works discussed during

the course. The reading material will be at their disposal by the second week of the term.

110463	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Καθηγήτρια ΚΑΙΤΗ ΑΡΩΝΗ – ΤΣΙΧΛΗ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος της 17-7-2013, η Πρακτική Άσκηση από το Ακαδημαϊκό Έτος 2013-14 έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Μαθημάτων του Τμήματος και εμφανίζεται στον Οδηγό Σπουδών ως μάθημα ελεύθερης επιλογής (ΕΕ). Ο φοιτητής που πραγματοποιεί Πρακτική Άσκηση απαλλάσσεται από 1 μάθημα ΕΕ, στο οποίο δεν θα λαμβάνει βαθμό (99), ενώ θα λαμβάνει 3 Δ.Μ. και 5 ECTS. Ο φοιτητής που επιλέγεται για την πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης θα δηλώνεται στην Μηχ/ση πριν από την έναρξη των δηλώσεων μαθημάτων. Η Πρακτική Άσκηση εμφανίζεται ως μάθημα έτους και ο φοιτητής έχει δικαίωμα επιλογής μιας Πρακτικής Άσκησης (χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου).

Βασικός στόχος της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματός είναι η γνωριμία και η εξοικείωση των φοιτητών με τους όρους λειτουργίας ενός ερευνητικού κέντρου ή οργανισμού, υπουργείου, ενός αρχείου, μιας βιβλιοθήκης καθώς και η εκπαίδευση τους και η συμμετοχή τους στις επιστημονικές δραστηριότητες και στα ερευνητικά προγράμματα των φορέων υποδοχής, π.χ. αποδελτίωση και ευρετηρίαση αρχειακών εγγράφων, περιοδικών εκδόσεων και εφημερίδων, καταγραφή, ταξινόμηση αρχειοθέτηση, καθώς και αναπαραγωγή του αρχειοθετημένου υλικού σε ψηφιακό περιβάλλον. Εκτός από την εμπειρία που παρέχει η Πρακτική Άσκηση στους φοιτητές, θεωρείται ένα σημαντικό βήμα για την ομαλή τους ένταξη στην αγορά εργασίας, καθώς και για την επιλογή της κατάλληλης κατεύθυνσης στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

110426	ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Καθηγητής ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ Δρ ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΠΑΛΤΣΙΩΤΗΣ [Συνεργασία]	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Κάποιος άγγλος περιηγητής είχε γράψει ότι στα Βαλκάνια οι αιώνες δεν διαδέχονται ο ένας τον άλλον, αλλά συνυπάρχουν. Κάτι τέτοιο θα ταίριαζε αρκετά στην Αλβανία. Την πιο «βαλκανική» ίσως, από όλες τις χώρες των

Βαλκανίων.

Εδώ συγκατοικούν, δίπλα δίπλα, όλες οι εποχές και οι μάρτυρες τους: τα «μαραζωμένα» μπουνκερ και οι αναγεννημένοι θρησκευτικοί ναοί. Οι διαφημίσεις του κράτους για την παράδοση των όπλων και τα internet καφέ. Οι δορυφορικές κεραίες και ο νόμος του αίματος. Η νυν μαφία και ο τέως βασιλιάς. Το Δυτικό όνειρο και το νεκροταφείο των Πνιγμένων του Οτράντο... Υπάρχουν το ένα μέσα στο άλλο, το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Το καθένα όμως με το δικό του πρόσωπο, και είναι πολλά τα πρόσωπα της Αλβανίας. Μιας χώρας που απελπίζει, ενώ η ίδια, ταυτόχρονα, και ίσως όχι άδικα, ελπίζει. Μιας χώρας που είναι εντελώς άγνωστη στην Ελλάδα και, κατά κάποιον τρόπο, πολύ γνωστή. Γνωστή κυρίως μέσα από μια σειρά αρνητικών στερεοτύπων.

Στόχος του μαθήματος - που μάλλον θα έπρεπε να είχε ξεκινήσει εδώ και αρκετά χρόνια, και να μην διδάσκεται μόνο στο Πάντειο Πανεπιστήμιο - είναι η προώθηση της επιστημονικής έρευνας με σκοπό την ουσιαστική γνώση της ιστορίας και του πολιτισμού της νεώτερης Αλβανίας. Η θεματική του περιλαμβάνει την εγκατάσταση των «αρβανιτών» στην «παλιά Ελλάδα» και την κάτω Ιταλία, την ιστορία των Σουλιωτών, την ανάπτυξη της αλβανικής εθνικής συνείδησης κατά τον 19° αιώνα, το εκκλησιαστικό ζήτημα, μετά τη δημιουργία του αλβανικού κράτους και τη συνάφειά του με τις ελληνο-αλβανικές διακρατικές σχέσεις, το *βορειοηπειρωτικό* ζήτημα και το ζήτημα των Τσάμηδων, τις γλωσσικές και θρησκευτικές μειονότητες στην Αλβανία και την ιστορία, τους, τη σχέση θρησκείας και αλβανικής εθνικής ταυτότητας, την αλβανική τέχνη και λογοτεχνία, την εικόνα των Ελλήνων και της Ελλάδας στην Αλβανία, την εικόνα των Αλβανών στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία, την κοινωνική και πολιτική κατάσταση στη σημερινή Αλβανία, κ.α.

Το μάθημα θα έχει μορφή σεμιναριακή με πολλούς εισηγητές/επισκέπτες και θα υπάρχει πάντοτε χρόνος για την ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων. Μεταξύ άλλων, έχει προγραμματιστεί ειδική συζήτηση με γνωστούς Έλληνες λογοτέχνες, με τον κ. Φατμίρ Κότσι, τον αλβανό σκηνοθέτη της βραβευμένης ταινίας «Τίρανα, ώρα μηδέν» (Πρώτο Βραβείο στο Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, 2002) και με τους πρωταγωνιστές της τηλεοπτικής σειράς «Η αγάπη ήρθε από μακριά» (ANTENA).

Θα υπάρξει, επίσης, η δυνατότητα (ανάλογα με το θέμα και το κατά πόσον είναι άμεσα προσβάσιμη η σχετική με αυτό βιβλιογραφία) εκπόνησης ενός ορισμένου αριθμού απαλλακτικών εργασιών.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Vickers Miranda, *Οι Αλβανοί*, Οδυσσέας, Αθήνα 1998 – διανέμεται
- Γιανουλόπουλος Γιάννης, *“Έχω μια αδελφή κουκλίτσα αληθινή...”*. *Οι ελληνικές εδαφικές διεκδικήσεις στο Συνέδριο Ειρήνης (1946) και η προ ιστορία τους*», Βιβλιόραμα, Αθήνα 2004.
- Ψιμούλη Βάσω, *Σούλι και Σουλιώτες*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1998
- Κοκολάκης Μιχάλης, *Το ύστερο Γιαννιώτικο Πασαλίκι (1820-1913)*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003
- Hasluck Margaret, *Ο άγραφος Νόμος στην Αλβανία*, Ισνάφι, Ιωάννινα

2003

- Fischer Bemd, J., *Albania at War*, Hurst, Λονδίνο 1999
- Schazandner-Sievers S. & Fischer B. J. (επιμ.), *Albanian Identities, Myth and History*, Hurst. Λονδίνο 2002
- Clayer Nathalie & Bougarel Xavier, *Le nouvel islam balkanique*, Maisonneuve et Laros, Παρίσι 2001
- Pollo, S - Puto, A., *Ιστορία της Αλβανίας*, εκδοτική Ομάδα, Θεσσαλονίκη χ.χ
- Κανταρέ Ισμαίλ, *Το χρονικό της πέτρινης πόλης*, εκδ. του Εικοστού Πρώτου, Αθήνα 1991.
- Κογκόλη Φατός, *Το πτώμα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2001
- Συρίγου - Ρήγου Ελένη, *Συζητώντας με τη Λίντα*, Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών, Αθήνα 2000
- Γράτσι Βιριόν, *Τρελαμένοι στον Παράδεισο*, Πατάκης, Αθήνα 2001
- Λαμπριανίδης Λόης & Λυμπεράκη Αντιγόνη, *Αλβανοί μετανάστες στη Θεσσαλονίκη*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 2001
- Νιτσιάκος Βασίλης, *Μαρτυρίες Αλβανών μεταναστών*, Οδυσσέας, Αθήνα 2003

110460	ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ Καθηγήτρια ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Σχέση ιστοριογραφίας και δημόσιας ιστορίας. Ο ρόλος της ιστορίας στη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας. Μνήμη και ιστορία. Πόλεμοι για την ιστορία, νόμοι της μνήμης. Ποινικοποίηση της άρνησης του Ολοκαυτώματος και των γενοκτονιών. Σχέση ιστορίας και πολιτικής. Η έννοια της ιστορικής κουλτούρας. Εθνικές επέτειοι και εορτές. Ανάλυση του παραδείγματος του ελληνικού έθνους-κράτους (1830-1930): ιστοριογραφία και λαογραφία, παγίωση του πανθέου των εθνικών ηρώων, αναπαραστάσεις του παρελθόντος στο παρόν, ιδεολογική σχέση της νεότερης Ελλάδας με την αρχαία Ελλάδα και το Βυζάντιο. Η αντιφατική πρόσληψη ενός εθνικού ήρωα: οι τύχες της μνήμης του Καποδίστρια ως πολιτικού ηγέτη.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Eric Hobsbawm – Terence Ranger, *Η επινόηση της παράδοσης*, Αθήνα, Θεμέλιο, 2004.
- Αλέξης Πολίτης, *Ρομαντικά χρόνια. Ιδεολογίες και Νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, Αθήνα, Μνήμων, 1998.
- Χριστίνα Κουλούρη-Χρήστος Λούκος, *Τα πρόσωπα του Καποδίστρια. Ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας και η νεοελληνική ιδεολογία 1831-1996*, Αθήνα, Πορεία, 1996.
- Χάγκεν Φλάισερ, *Οι πόλεμοι της μνήμης. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος στη*

δημόσια ιστορία, Αθήνα, Νεφέλη, 2008.

- Χριστίνα Κουλούρη, *Μύθοι και σύμβολα μιας εθνικής επετείου. Πανηγυρικός Λόγος στον επίσημο εορτασμό της 25ης Μαρτίου*, Κομοτηνή 1995.

110426	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (1830-1930) Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΟΥΒΗ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος εξετάζονται οι προσπάθειες του νεαρού ελληνικού βασιλείου να επεκτείνει τα σύνορά του. Η αντίφαση ανάμεσα στις διεκδικήσεις των «ιστορικών ορίων» του ελληνισμού και στις πραγματικές δυνατότητες του ελληνικού κράτους να ασκήσει αυτόνομη εξωτερική πολιτική. Δίνεται έμφαση στο ρόλο των Μεγάλων Δυνάμεων και στις κρίσεις του Ανατολικού Ζητήματος, οι οποίες έδωσαν την ευκαιρία στην Ελλάδα να επιδιώξει την εδαφική της επέκταση, αλλά και στα διλήμματα που δημιούργησε στην ελληνική εξωτερική πολιτική η εμφάνιση του σλαβικού παράγοντα και του Μακεδονικού Ζητήματος. Εξετάζονται επίσης οι προσανατολισμοί της πολιτικής του Βενιζέλου και η νέα διάσταση της Μεγάλης Ιδέας. Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, οι χειρισμοί και οι διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στη διεκδίκηση και, τελικά, στην απώλεια της Μικράς Ασίας. Η απομόνωση της Ελλάδας μετά τη συνθήκη της Λωζάννης, η πολιτική της στην Κοινωνία των Εθνών, οι αποτυχημένες και επιτυχημένες προσεγγίσεις με τα γειτονικά της κράτη.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γιανουλόπουλος Γ., «*Η ευγενής μας τύφλωση...*» *Εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή*, Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999.
- Dakin D., *Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1984.
- Driault Ed. *Το Ανατολικό Ζήτημα. Από τις αρχές έως τη συνθήκη των Σεβρών*, Ιστορητής, Αθήνα 1997.
- Δερτιλής Γ., «Διεθνείς οικονομικές σχέσεις και πολιτική εξάρτηση: η ελληνική περίπτωση, 1824-1878», *Τα Ιστορικά*, τ. 1, Σεπτέμβριος 1983.
- Hering G., *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936*, τ. Α-Β, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2004.
- Κιτρομηλίδης Π., «Το ελληνικό κράτος ως εθνικό κέντρο», *Σύγχρονα Θέματα*, τ. 13, 1980.
- Κωφός Ευ., *Η Ελλάδα και το Ανατολικό Ζήτημα 1875-1881*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2001.
- Λάσκαρις Μ. Θ., *Το Ανατολικόν Ζήτημα 1800-1923*, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2006.

- Λάσκαρις Σ.Θ., *Διπλωματική Ιστορία της Ελλάδος 1821-1914*, Αθήνα 1947.
- Λούβη Λίνα, *Περιγέλωτος Βασιλείων. Οι σατιρικές εφημερίδες και το εθνικό ζήτημα 1875-1886*, Εστία, Αθήνα 2002.
- Μαρωνίτη Νίκη, *Πολιτική εξουσία και εθνικό ζήτημα στην Ελλάδα. 1880-1910*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2009.
- Παναγιωτόπουλος, Βασ. (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τ. 4, 5, 6, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003.
- Πετρόπουλος Ι., *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο*, τ. Α'-Β', ΜΙΕΤ, Αθήνα 1986.
- Πολίτης Αλ., *Ρομαντικά χρόνια. Ιδεολογίες και νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, ΕΜΝΕ/Μνήμων, Αθήνα 1993.
- Σβολόπουλος Κων/ίνος, *Η ελληνική εξωτερική πολιτική από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα ως το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο*, Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη 1983¹.
- Σκοπετέα Έλλη, *«Το Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Πολύτυπο, Αθήνα 1988¹.
- Χατζηιωσήφ, Χρ. (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα*, τ. Α², Β², Βιβλιόραμα, Αθήνα, 1999-2002.
- *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977.

110454	ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ & ΕΥΕΡΓΕΤΙΣΜΟΣ -II- Καθηγήτρια ΜΑΤΟΥΛΑ ΤΟΜΑΡΑ-ΣΙΔΕΡΗ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Εποποιία και ευποιία είναι τα δύο εμβληματικά σημαίνοντα που συνοψίζουν το ιστορικό αποτύπωμα του περάσματος των Ελλήνων από τη χώρα του Νείλου στο πλαίσιο της συγκρότησης, ανάπτυξης, ακμής και παρακμής του Αιγυπτιώτη Ελληνισμού. Μια πορεία, που οδηγός της και δεσπόζουσα πτυχή της – μεταξύ άλλων - ήταν και «ο δρόμος του βαμβακιού». Αυτός ο δρόμος ένωνε τη βιομηχανική κυριαρχική Ευρώπη με την αγροτική αποικιοκρατούμενη Μέση Ανατολή, μέσα από δίκτυα και μηχανισμούς όπου οι Αιγυπτιώτες Έλληνες αποτελούσαν αποφασιστικό κρίκο στην αλυσίδα των αλληλεξαρτήσεων, αλληλεπιδράσεων, αντιφάσεων, συγκρούσεων, συνθέσεων και τραγωδιών που διέτρεχαν την παγκόσμια οικονομική, πολιτική και ιδεολογική σκηνή στην ιστορική της εξέλιξη: εδώ εντοπίζεται η διάσταση της εποποιίας. Παράλληλα, οι ιδέες και οι πολιτισμοί που πλαισιώναν τις τροχιές και τις συναντήσεις στους δρόμους του βαμβακιού, διαμόρφωσαν και υποστήριξαν ένα στοιχείο αποφασιστικό για την πολιτισμική, κοινωνική και θεσμική συγκρότηση του σύγχρονου Ελληνισμού: Την ιδεολογία και πρακτική του ευεργετισμού, όπου ακριβώς εδράζεται η διάσταση της ευποιίας.

Η θεσμική συγκρότηση, η κοινωνική και η οικονομική δραστηριότητα του παροικιακού Ελληνισμού της Αιγύπτου, η διαμόρφωση ιδιαίτερης ταυτότητας μαζί με την ανάδειξη της αστικής ιδεολογίας του ευεργετισμού, πού εγκαλεί τα άτομα ως «χρηματοφόρα υποκείμενα» ικανά να αναλάβουν με όρους ατομικού έργου αντικείμενα «συλλογικά», αποτελούν τα κυριότερα σημεία πού εστιάζεται το μάθημα .

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Τομαρά – Σιδέρη Ματ., Οι Έλληνες του Καίρου, εκδ. Κέρκυρα, Αθήνα 2007.
- Τομαρά – Σιδέρη Ματ., Ο Αιγυπτιώτης Ελληνισμός στους δρόμους του βαμβακιού, εκδ. Κέρκυρα , Αθήνα 2011.
- Τομαρά–Σιδέρη Ματ., Ευεργετισμός και προσωπικότητα. Ευεργέτες Έλληνες του Καίρου (τόμος Β'), εκδ. Παπαζήση , Αθήνα 2002.
- Χασιώτης Ι.Κ., Επισκόπηση της Ιστορίας της Νεοελληνικής Διασποράς , εκδ. Βάνιας , Θεσσαλονίκη 1993
- Owen E.R.J., Cotton and the Egyptian Economy 1820 – 1914 ,Oxford 1969.
- Matoula Tomara – Sideris , Women's Status in the Greek Colonies of Egypt ,στο συλλογικό “Women,Gender,and Diasporic Lives”, Lexington Books 2009.
- *Journal of the Hellenic Diaspora*

Φίλιππος Ηλιού [1931. Μυτιλήνη – 2004, Αθήνα]
Ιστορικός

2. Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης

110448	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ Καθηγητής ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα εξετάζει τις αλλαγές της Πολιτικής στην εποχή των σύγχρονων μεγάλων κοινωνικών μετασχηματισμών και της πολυδιάστατης παγκοσμιοποίησης. Το ερώτημα γύρω από το οποίο περιστρέφεται είναι πώς μεταβάλλεται, πώς ανακατανέμεται η εξουσία και η ισχύς στον σύγχρονο Κόσμο και στις εθνικές κοινωνίες. Θα πραγματευτούμε το θέμα υπό δύο οπτικές: (α) την ιστορική ανάλυση των κοινωνικοπολιτικών μετασχηματισμών, (β) την αλλαγή των θεωρητικών εννοιών που διαμορφώθηκαν στη Νεωτερικότητα σε συνάρτηση με το κράτος-έθνος. Θα εξετάσουμε έτσι, τους μετασχηματισμούς που εκδηλώθηκαν στο επίπεδο της πολιτικής και του κράτους, των οικονομικών-κοινωνικών δομών, του πολιτισμού και των πολιτικών ιδεολογικών. Επίσης, θα μελετήσουμε τις μεταβολές βασικών εννοιών της πολιτικής κοινωνιολογίας, όπως η κυριαρχία, η πολιτική κοινότητα, η κυβέρνηση και η διακυβέρνηση, οι πολιτισμικές αντιλήψεις και ταυτίσεις. Έμφαση θα δοθεί στις αλλαγές του διεθνούς κρατικού συστήματος που σηματοδοτούν «την μετάβαση από τις διεθνείς σχέσεις στην παγκόσμια πολιτική», όπως επίσης και στο πρόβλημα της δημοκρατικής διακυβέρνησης της παγκοσμιοποίησης. Η όλη ανάπτυξη θα γίνει υπό το πρίσμα της πρόσφατης παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, ή όπως αποκλήθηκε, της πρώτης παγκόσμιας κρίσης της παγκοσμιοποίησης.

☞

110386	THE GREEK – TURKISH CONFLICT Καθηγητής ΑΛΕΞΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ Professor: ALEXIS HERACLIDES [Το μάθημα προσφέρεται στην αγγλική γλώσσα]	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

This course examines the protracted Greek-Turkish conflict with emphasis on the Aegean dispute, the main bilateral difference between the two neighbouring states. The following themes will be examined in detail: (1) the historical dimension and the respective national historical narratives which regard the clash perennial, our main aim being to deconstruct the

perennial imagination; the modernist imagination (1821-1910) and its limitations; and the contemporary approach (the conflict a century old, 1912-today); (2) the trajectory of the Aegean dispute, with detailed presentation of the legal dimension and the talks aimed at a settlement (1975-today); and (3) the essence of the Greek-Turkish conflict, namely national narratives, identity and mutual demonization, that have not permitted a true rapprochement between the two neighbours.

Reading book:

- Alexis Heraclides, *The Greek-Turkish Conflict in the Aegean: Imagined Enemies* (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010).

Supplementary book for Greek-speakers with limited knowledge of English:

- Αλέξης Ηρακλείδης, *Άσπονδοι γείτονες. Ελλάδα-Τουρκία: Η διένεξη του Αιγαίου* (Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2007).

English and Greek Bibliography:

- Aydin, Mustafa & Kostas Ifantis (eds), *Turkish-Greek Relations: The Security Dilemma in the Aegean* (London: Routledge, 2004).
- Bahcheli, Tozun, *Greek-Turkish Relations since 1955* (Boulder: Westview, 1990).
- Bertrand, Gilles, *Le conflit hellino-turc: la confrontation des deux nationalismes à l'aube du XXIe siècle* (Paris: Maisonneuve & Larose, 2003).
- Firat, Melek, *Οι τουρκο-ελληνικές σχέσεις και το Κυπριακό* (Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2012).
- Θεοδωρόπουλος, Βύρων, *Οι Τούρκοι και εμείς* (Αθήνα: Φυτράκης, 1988).
- Μήλλας, Ηρακλής, *Εικόνες Ελλήνων και Τούρκων* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2000).
- Φακίριμλι, Umut & Spyros A. Sofos, *Tormented by History: Nationalism in Greece and Turkey* (London: Hurst & Company, 2008). A Greek translation of the book exists.

110396	ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ Καθηγητής ΑΛΕΞΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται το Κυπριακό ως κλασικό παράδειγμα άλυτης εθνοτικής και διεθνούς διένεξης, με έμφαση στις προσπάθειες επίλυσης από το 1947 έως το 2004. Πιο συγκεκριμένα μελετώνται τα ακόλουθα:

- Οι ιδιομορφίες του Κυπριακού σε σχέση με άλλες εθνοτικές συγκρούσεις.
- Επτά ερμηνείες για τη σύγκρουση και τη μη επίλυση.

- Επισκόπηση της ιστορίας της Κύπρου έως το 1945.
- Οι ιστορικές φάσεις του Κυπριακού, από το 1947 έως το 1974, με έμφαση στη Διασκεπτική (1948), στη διεθνοποίηση (1954), στις Συνομιλίες Χάρντιγκ-Μακαρίου (1955-1956), στις Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου (1959), στην περίοδο του ενωμένου κράτους (1960-1963), στα “13 Σημεία” του Μακαρίου (1963), στη μεσολάβηση Άτσεσον, στις Διακοινοτικές Συνομιλίες (1968-1974) και στη Διάσκεψη της Γενεύης (1974).
- Η διεθνής διάσταση του Κυπριακού: ο ρόλος της Βρετανίας, της Ελλάδας, της Τουρκίας και των ΗΠΑ.
- Το Κυπριακό από το 1974 μέχρι το 1999: οι διεθνείς μεσολαβήσεις με στόχο την επίλυση.
- Η πρόσφατη διεθνής προσπάθεια μη διχοτομικής επίλυσης (μεσολάβηση Ανάν, συνομιλίες Κληριδη-Ντενκτάς), 2000-2004.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- “Το Κυπριακό” αφιέρωμα στα *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 68-69-70 (Ιούλιος 1998-Μάρτιος 1999)
- Calotychos, Vangelis (επιμ.), *Cyprus and its People: Nation, Identity and Experience in an Unimaginable Community, 1955-1997*, Boulder: Westview Press, 1998
- Holland, Robert, *Britain and the Revolt in Cyprus*, (Οξφόρδη: Clarendon Press, 1998)
- Ιεροδιακόνου, Λεόντιος, *Το Κυπριακό πρόβλημα (Πορεία προς τη χρεωκοπία)*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1975
- Κιζιλγιουρέκ, Νιαζί, *Κύπρος: Το αδιέξοδο των εθνικισμών*, Μαύρη Λίστα, Αθήνα, 1999
- Mc Donald, Peter, *The Problem of Cyprus*, Adelphi Papers (International Institute of Strategic Studies, χειμώνας 1989/1989)
- Μαυράτσας, Κάισαρ Β., *Όψεις του ελληνικού εθνικισμού στη Κύπρο*, Κατάρτι, Αθήνα, 1998
- Mirbagheri, Farid, *Cyprus and International Peacekeeping*, Hurst & Co, Λονδίνο 1998
- Richmond, Oliver P., *Mediating in Cyprus: The Cypriot Communities and the United Nations*, Frank Cass, Λονδίνο 1998
- Salem, Norma (επιμ.), *Cyprus: A Regional Conflict and its Resolution*, St. Martin's Press, Νέα Υόρκη 1992
- Stefanidis, Ioannis, *Isle of Discord: Nationalism, Imperialism and the Making of the Cyprus Problem*, Hurst, London 1999
- Τερλεξής, Πανταζής, *Διπλωματία και πολιτική του Κυπριακού*, Ράππας, Αθήνα 1971
- Ριζάς Σ., *Ένωση, Διχοτόμηση, Ανεξαρτησία, 1963-1967*, Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2000
- Ριζάς Σ., *Ηνωμένες, Πολιτείες. Η Δικτατορία των Συνταγματαρχών και το Κυπριακό, 1967-1974*, Πατάκη, Αθήνα, 2002

110433	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Επίκουρος Καθηγητής ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Πρώτη ενότητα. Τα βασικά μεγέθη της οικονομίας και η εξέλιξή τους: ΑΕΠ, ΑΕΠ κατά κεφαλή και διανομή του εισοδήματος. Ανεργία. Πληθωρισμός. Εξέλιξη της κατανάλωσης, των επενδύσεων και των εξωτερικών συναλλαγών της χώρας.

Δεύτερη ενότητα. Οι τρεις μείζονες τομείς της οικονομίας: αγροτικός, βιομηχανικός τομέας και υπηρεσίες.

Τρίτη ενότητα. Αγορά εργασίας και χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Τέταρτη ενότητα. Η εξέλιξη της κρατικής οικονομικής πολιτικής: δημόσια οικονομικά και δημοσιονομική πολιτική. Νομισματική - συναλλαγματική πολιτική. Επιδράσεις της ένταξης και της συμμετοχής της Ελλάδας στην ΕΕ.

Πέμπτη ενότητα: σύνθεση όλων των προηγούμενων και ερμηνεία. Η σχέση ανάμεσα στις επιδόσεις της οικονομίας από τη μια μεριά και τους θεσμούς και τις αποφάσεις πολιτικής από την άλλη. α) Η περίοδος της ανάπτυξης, 1954-73. β) Επιβράδυνση των ρυθμών μεγέθυνσης και στασιμότητα της οικονομίας, 1974-94. γ) Πορεία προς την ΟΝΕ, σταθεροποίηση και ανάκαμψη της οικονομίας (1991-2003).

- Δίνονται λεπτομερείς σημειώσεις που περιλαμβάνουν εκτεταμένη βιβλιογραφία.]

©

110377	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ -II- Επίκουρος Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η διδασκαλία αποτελεί συνέχεια του μαθήματος «Εφαρμογές στατιστικών αναλύσεων στην κοινωνική έρευνα -I- : Αρχές και μέθοδοι» και ο βασικός της σκοπός είναι η εμβάθυνση στις μεθόδους και τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Οι φοιτητές που θα παρακολουθήσουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα θα πρέπει να είναι ικανοί, με βάση δεδομένα που θα οργανώσουν με τη χρήση κατάλληλου λογισμικού, να απαντούν τεκμηριωμένα σε ερωτήματα του τύπου: • ποιο είναι το «προφίλ» των πολιτών που έχουν θετική στάση (ή αρνητική) στην ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ, όπως προκύπτει από την ανάλυση δεδομένων μιας σχετικής έρευνας; • πώς μεταβάλλονται οι απόψεις μιας ομάδας πολιτών γύρω από ένα θέμα όπως προκύπτει από την μελέτη αυτής ομάδας σε διαφορετικές χρονικές περιόδους; • ποιοί υποκείμενοι παράγοντες φαίνεται να ασκούν σημαντική επίδραση στη διαμόρφωση των στάσεων νέων ηλικίας 15-18 ετών απέναντι στο φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης; • ποιά ήταν η έκταση και ένταση του δικτύου των εμπορικών σχέσεων που αναπτύχθηκαν

στην περιοχή Α κατά την περίοδο Β και ποιά πρόσωπα έπαιξαν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη, διατήρηση και επέκταση αυτού του δικτύου, όπως προκύπτει από την ανάλυση των επιστολών μεταξύ των μελών αυτού του δικτύου;

Για την διατύπωση και απάντηση τέτοιου είδους ερευνητικών ερωτημάτων θα ασχοληθούμε συστηματικά με μια σειρά στατιστικών αναλύσεων και την εφαρμογή τους όπως: • Παραγοντική ανάλυση (factor analysis). • Χρονοσειρές (Time series analysis). • Ανάλυση κοινωνικών δικτύων (Social network analysis). • Παραγοντική ανάλυση αντιστοιχιών (Correspondence analysis). • Ιεραρχική ανάλυση κατά συστάδες (Hierarchical cluster analysis). • Ανάλυση ιστορικών συμβάντων (Event history analysis) κá.

Το μάθημα έχει καθαρά εργαστηριακό χαρακτήρα. Οι σημειώσεις του μαθήματος προσφέρονται ηλεκτρονικά.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Box-Steffensmeier, Janet M., Jones, Bradford S., *Event History Modeling : A Guide for Social Scientists (Analytical Methods for Social Research)*, Cambridge University Press, Κέιμπριτζ MAS 2004.
- Meulman, Jacqueline J., Heiser, Willem J., *Spss Categories 11.0*, Σικάγο IL: Spss Inc.
- Μπεχράκης, Θεόδωρος Ε., *Πολυδιάστατη ανάλυση δεδομένων: μέθοδοι και εφαρμογές*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1999.
- Tacq, Jacques. *Multivariate Analysis Techniques in Social Science Research: from problem to analysis*. Λονδίνο: Sage 1997.
- Wasserman, Stanley and Faust, Katherine. *Social network analysis: Methods and Applications*. New York and Cambridge, ENG: Cambridge University Press, 1994.

ΩΣΟ

110383	ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΗΓΩΝ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Επίκουρος Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Σκοπός του μαθήματος είναι η οικείωση των φοιτητών με συστήματα νέων τεχνολογιών που επιτρέπουν την εφαρμογή ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων ανάλυσης περιεχομένου επικοινωνίας. Συνεπώς στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού θα γίνει συστηματική παρουσίαση των γενικότερων θεωρητικών-μεθοδολογικών ζητημάτων που αφορούν μεθόδους ανάλυσης περιεχομένου κειμένων και θα προχωρήσουμε σε μια εφαρμογή συγκεκριμένων λογισμικών ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης. Η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου θα εφαρμοστεί στο λογισμικό NVivo ενώ η ποσοτική σε μια σειρά από τέτοιου είδους συστήματα, όπως το TextQuest και το VBPro. Επίσης θα χρησιμοποιήσουμε το SPSS για να εφαρμόσουμε

στατιστικές αναλύσεις όπως η ανάλυση αντιστοιχιών και άλλες πολυδιάστατες μεθόδους.

Το μάθημα έχει καθαρά εργαστηριακό χαρακτήρα. Οι σημειώσεις προσφέρονται ηλεκτρονικά.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Bardin, Laurence, *L'analyse de contenu*. Σειρά: Le Psychologue , 69, 4^η έκδ., Παρίσι: Presses Universitaires de France, 1986.
- Berelson, Bernard, *Content analysis in communication research*, Glencoe: Free Press, 1952.
- Holsti, Ole R., *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*, Reading, Mass: Addison-Wesley, 1969.
- Krippendorff, Klaus, *Content analysis: an introduction to its methodology*, Beverly Hills, Calif.: Sage, 1989.
- Lebart, Ludovic και Salem, A., *Statistique textuelle*, πρόλ. Christian Baudelot, Παρίσι: Dunod, 1994.
- Neuendorf, Kimberly A., *The content analysis guidebook*, Thousand Oaks, CA: Sage, 2002.
- Pool, Ithiel de Sola, *The prestige press: a comparative study of political symbols*, Σειρά: M.I.T. studies in comparative politics, Cambridge, Mass.: M.I.T. Press, 1970.
- Weber, Robert Philip, *Basic content analysis*, 2^η έκδ., Newbury Park, Calif.: Sage, 1990.

110336	ΤΟ ΚΟΣΜΟΣΥΣΤΗΜΑ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ -II- Καθηγητής Γιώργος ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Βασική υπόθεση εργασίας του μαθήματος αυτού, που αναπτύσσεται σε δύο εξάμηνα, είναι ότι Ελλάδα και ελληνισμός συνθέτουν δύο διαφορετικές και εν πολλοίς ασύμβατες παραμέτρους: η Ελλάδα αποτέλεσε ιστορικά έναν γεωγραφικό προσδιορισμό με τον οποίο επιχειρήθηκε να εναρμονισθεί το ελληνικό “παράδειγμα” με τις προδιαγραφές του εθνοκεντρικού κανόνα. Ο ελληνισμός αντίθετα αποδίδει ένα πλήρες κοσμοσύστημα, το οποίο μάλιστα ταυτίσθηκε με την ανθρωποκεντρική ενόραση του κόσμου. Το ελληνικό ή ανθρωποκεντρικό κοσμοσύστημα αντιδιαστέλλεται ως εκ τούτου προς το δεσποτικό κοσμοσύστημα καθόσον το τελευταίο παράγει ουσιαστικές κοινωνίες υποκειμένων που δομούνται πολιτικά με μέτρο την ιδιοκτησία. Συνέχεται όμως με το νεότερο ανθρωποκεντρικό κοσμοσύστημα στο μέτρο που το τελευταίο προβάλλει ως τυπολογική προέκταση του ελληνικού στη μεγάλη κλίμακα. Η φύση και οι παράγοντες του ελληνικού κοσμοσυστήματος εξετάζονται σε συνάφεια με την εξέλιξη του στο χρόνο, που διαρκεί έως τις παρυφές του 20^{ου}

αιώνα. Συστηματικά διακρίνουμε: α] την κρατοκεντρική περίοδο της πόλης, και β] την περίοδο της οικουμένης που θα αφομοιώσει τα θεμέλια της προηγούμενης περιόδου [την αυτόνομη πόλη, τη χρηματιστική οικονομία, το σύστημα των ελευθεριών και αξιών κλπ] και θα εκφρασθεί συνολικά ως κοσμοπολιτεία. Η κοσμοπολιτεία επομένως διαφοροποιείται από την αυτοκρατορία με την οποία συγχέεται στις μέρες μας.

Οι δύο αυτές περιόδους του ελληνικού κοσμοσυστήματος εμφανίζουν μια εξαιρετική συνοχή και ολοκλήρωση που αποτυπώνεται στο τυπολογικό πανόραμα των κοινωνικών και πολιτικών συστημάτων που ανέδειξαν: από τα ποικίλα όσα συστήματα εξουσίας στη δημοκρατία. Κατά τούτο το ελληνικό κοσμοσύστημα μας επιτρέπει να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα ως προς τη φύση και το περιεχόμενο των νεότερων εξελίξεων καθώς και σε ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις για σειρά παραδοχών της εποχής μας, όπως για το σώμα των ελευθεριών των “*αρχαίων*” και “*νεοτέρων*”, για τις πραγματικότητες και το αξιακό περιβάλλον της εργασίας, για την ιδιοκτησία της “*αρχαίας*” δημοκρατίας, η οποία τελικά όχι μόνον δεν είναι τόσο αρχαία όσο νομίζεται -αφού απαντάται αδιαλείπτως έως το τέλος του 19^{ου} αιώνα - αλλά και προαναγγέλλεται ως το μείζον διακύβευμα της τεχνολογικής εποχής που έρχεται. Υπό την έννοια αυτή, η μετάβαση από τον “*ελληνικό*” στον “*εθνικό*” ανθρωποκεντρισμό καταλαμβάνει ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Γ. Κοντογιώργης, *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*, Σιδέρης, Αθήνα 1998
- Γ. Κοντογιώργης, *Κοινωνική δυναμική και πολιτική αυτονομία. Οι ελληνικές κοινότητες της τουρκοκρατίας*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1980
- G. Contogeorgis, “la politique locale entre le tendance centralisatrice de l’ Etat grec et la dynamique communautaire”, στο, *Pole Sud, Revue du Science Politique*, 3/1995
- Guy Haarscher – Mario Tello [επιμ.], *Μετά τον κομμουνισμό*, [ελλ. Μτφ], Παπαζήσης Αθήνα, 1997.

110467	Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ Επίκουρη Καθηγήτρια ΦΑΝΗ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση των διαδικασιών ανάδειξης των δημόσιων προβλημάτων μέσα από τη συνάρθρωση διαφορετικών ερευνητικών παραδόσεων που εγγράφονται στα αντικείμενα των δημόσιων πολιτικών, της κοινωνιολογίας των ΜΜΕ, της πολιτικής κοινωνιολογίας των ομάδων συμφερόντων και των κοινωνικών κινημάτων. Το σεμινάριο θα διερευνήσει πιο ειδικά τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες ορισμένα μόνο από τα γεγονότα ή τα θέματα που ανακύπτουν στο δημόσιο χώρο συγκροτούνται σε προβλήματα, δημοσιοποιούνται από τα ΜΜΕ και αξιολογούνται από ειδικούς, αποτελούν μέρος του πολιτικού ανταγωνισμού και τελικά γίνονται

αντικείμενο πολιτικών αποφάσεων και επεξεργασίας δημόσιων πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν ζητήματα που σχετίζονται με τους φορείς που εμπλέκονται στη διαπραγμάτευση των δημόσιων προβλημάτων (δημόσιοι φορείς, κοινωνικά κινήματα, ΜΜΕ), τους τρόπους που χρησιμοποιούν για να εννοιολογήσουν ή να «πλαισιώσουν» τα προβλήματα, τις ρητορικές και τα σχήματα αιτιολόγησης που χρησιμοποιούν για να αναδείξουν όψεις των προβλημάτων αυτών αλλά και τις πολιτικές λύσεις που τελικά επιλέγονται. Παράλληλα θα εξεταστούν ορισμένα παραδείγματα διαδικασιών συγκρότησης και εξέλιξης δημόσιων προβλημάτων από τον ελληνικό χώρο όπως η μετανάστευση, οι πυρκαγιές, διατροφικά σκάνδαλα, εκπαιδευτικά ζητήματα κ.α.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- P. Muller, Y. Surel, *Η ανάλυση των πολιτικών του Κράτους*, εκδ. τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα: 2002.
- J. W. Dearing, E.M.Rogers, *Ορίζοντας τα θέματα. Τα ΜΜΕ, οι πολιτικοί και το κοινό*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα: 2005.

110398	KOMMATIKES ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΟΣΧΟΝΑΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των σημαντικών κομματικών οικογενειών που προσδιορίζουν τον ιδεολογικό και εκλογικό ανταγωνισμό στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Εμφαση θα δοθεί στα κεντροδεξιά (συντηρητικά και φιλελεύθερα) και στα κεντροαριστερά κόμματα, καθώς και στη δυναμική των πράσινων και ακροδεξιών κομμάτων.

Ιδιαίτερα, για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, η διδασκαλία θα εστιαστεί στη μελέτη των σοσιαλιστικών/σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων. Οι μεγάλες αλλαγές της φυσιογνωμίας του ευρωπαϊκού σοσιαλισμού κατά τα τελευταία 30 χρόνια θα είναι το κύριο αντικείμενο του μαθήματος. Θα μελετηθούν: το ιδεολογικο-προγραμματικό προφίλ, η εκλογική κοινωνιολογία (με έμφαση στην εκλογική συμπεριφορά της εργατικής τάξης και των μεσαίων τάξεων), το οργανωτικό μοντέλο και οι κυβερνητικές πολιτικές των σημερινών σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων. Οι επιμέρους αναλύσεις θα ενταχθούν στο πλαίσιο μιας γενικής ερμηνείας του μετασχηματισμού της μεγάλης κεντροαριστερής κομματικής οικογένειας.

110446	ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ : ΘΕΩΡΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ Αναπληρωτής Καθηγητής ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΠΑΣΣΑΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση του φαινομένου της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στον ιστορικό χρόνο, η εξοικείωση των φοιτητών με τα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του πολιτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η διαρκής ενημέρωση ως προς τις σύγχρονες εξελίξεις (λ.χ. Συνθήκη της Λισσαβόνας). Το μάθημα πραγματεύεται:

- *Ιστορικά προλεγόμενα και θεωρίες της ολοκλήρωσης:* Από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στόχοι σκοποί και μέθοδος της ενοποιητικής διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
- *Οργάνωση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:* όργανα της Ένωσης, η Ενωσιακή πολιτική διαδικασία (αρχές, φάσεις, παράγοντες και διαδικασίες λήψης των αποφάσεων), το δίκαιο της Ένωσης (αρχές, πηγές, σχέσεις εθνικού και Ενωσιακού δικαίου), τα οικονομικά της Ένωσης.
- *Σχέσεις κράτους και Ευρωπαϊκής Ένωσης:* οργάνωση του κράτους στην εκπροσώπηση στα όργανα της Ε.Ε. και στη διαμόρφωση των Ενωσιακών πολιτικών, υλοποίηση των Ενωσιακών πολιτικών, επιλογή παραδειγμάτων πολιτικής με επίκεντρο το Ελληνικό παράδειγμα.

©380

110351	CONTENTIOUS POLITICS, COLLECTIVE ACTION, SOCIAL MOVEMENTS Επίκουρος Καθηγητής ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ Assistant Professor SERAPHIM SEFERIADES [Το μάθημα προσφέρεται στην αγγλική γλώσσα]	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Compared to other sociopolitical institutions, *social movements* possess and deploy forms of power which, though less readily visible, are no less important or consequential. Placing their study within a broader context of *contentious politics* (i.e. politics undertaken outside normal institutional channels with the aim of bringing about political change), this course introduces students to the basic concepts and theories of collective action, whilst also discussing concrete cases. *Why* and *when* people accustomed to their categorical roles in society rise up to engage in the

uncertainties of collective action? If we consider material deprivation to be a necessary condition for such action to be undertaken, is it also sufficient? And, if not, which other factors do we need to take into account for a satisfactory explication? Considering protest to be a standard (and normal) aspect of social and political life, however, emphasis is also placed on the *ways* in which materializes (the *hows* of protest): the mechanisms through which collective-action tendencies and –often latent- predispositions are transformed into tangible realities. As is also the case with the booming field of Contentious Politics, the class is organized around a number of key themes: *Political opportunities and threats* (environmental conditions facilitating or obstructing the emergence of movements); *contentious repertoires* (forms of collective action movement-actors employ in order to further their goals); *framing processes* (political discourse and symbolism seeking to effect cognitive liberation and communicate the movements' message to broader audiences); *organizational structures* movements employ to maximize their effectiveness. Besides taking the final exam, students are expected to actively participate in class and produce a 5-6.000-long research paper.

Basic Bibliography

- Buechler, S. E. (2000) *Social Movements in Advanced Capitalism: The Political Economy and Cultural Construction of Social Activism*, New York: Oxford University Press. [303.484 BUE Avt.: 1]
- DellaPorta, D., M. Diani (2006) *Social Movements: An Introduction*, Oxford: Blackwell Publishing.
- Goodwin, J., J. M. Jasper (επιμ.) (2003) *The Social Movements Reader: Cases and Concepts*, Oxford: Blackwell Publishing. [303.484 SOC Avt.: 1]
- McAdam, D., J. D. McCarthy, M. Zald (επιμ.) (1996) *Comparative Perspectives on Social Movements: Political Opportunities, Mobilizing Structures, and Cultural Framings*, Cambridge/ New York: Cambridge University Press [303.484 COM Avt.: 1].
- McAdam, D., S. Tarrow, C. Tilly (2001) *Dynamics of Contention*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Meyer, D. S., N. Whittier, B. Robnett (2002) (επιμ.) *Social Movements: Identity, Culture, and the State*, Oxford: Oxford University Press.[303.484 SOC Avt.: 1]
- Snow, D. A., S. Soule, H. Kriesi (επιμ.) (2004) *The Blackwell Companion to Social Movements*, Oxford: Blackwell Publishing. [303.484 SOC Avt.: 1]
- Tarrow, S. (1998) *Power in Movement: Social Movements and Contentious Politics*, 2η έκδοση, Cambridge/Νέα Υόρκη: Cambridge University Press. [303.48409 TAR Avt.: 1]
- Tilly, C. (2004) *Social Movements, 1768-2004*, Boulder/ London: Paradigm Publishers.
- Tilly, C., S. Tarrow (2007) *Contentious Politics*, Boulder/London: Paradigm Press.

110417	ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ Αναπληρωτής Καθηγητής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η ιδιότητα του πολίτη, άλλως ιθαγένεια ή υπηκόοτητα, είναι ο δημοσίου δικαίου δεσμός ενός ανθρώπου με το κράτος στον λαό του οποίου ανήκει. Η ιδιότητα του πολίτη, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου κτήσης της και του τρόπου αφαίρεσής της, είναι κυριαρχική πρακτική και δικαίωμα των σύγχρονων κρατών. Η παρουσίασή της ξεδιπλώνει τα θεμελιώδη συγκρουσιακά στιγμιότυπα της νεώτερης ιστορίας τους. Οι κρίσιμότερες στιγμές και μνήμες του ελληνικού πολιτεύματος, από τη σύσταση του ελληνικού κράτους έως σήμερα, «διαβάζονται» μέσα από τις περιπέτειες της ελληνικής ιθαγένειας (αυτόχθονες-ετερόχθονες, ελληνικές μειονότητες στα Βαλκάνια, έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες και οικονομικοί μετανάστες). Η ιδιότητα του πολίτη αναδεικνύεται λοιπόν σε μείζονα μηχανισμό κοινωνικής ένταξης και, ταυτόχρονα, πολιτικού αποκλεισμού αυτών που το κράτος θεωρεί ανάξιους (πρβλ. επικίνδυνους) να τη φέρουν. Στις μέρες μας, οι πολιτικές ιθαγένειας στον ευρωπαϊκό κόσμο βρίσκονται αντιμέτωπες με την πρόκληση της μετανάστευσης. Η πρόθεση μόνιμης εγκατάστασης και η ένταξη των μεταναστών/τριών στον καταμερισμό εργασίας της χώρας κράτους υποδοχής καθιστά απαραίτητο τον στρατηγικό επαναπροσανατολισμό των πολιτικών ιθαγένειας με πολιτογραφήσεις αλλοδαπών.

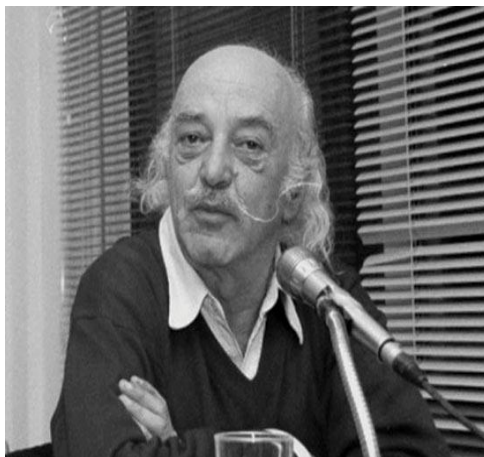
Το μάθημα θα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα. Θα διδάξουν συνάδελφοι ερευνητές/τριες, ειδικοί σε πτυχές του αντικειμένου. Η συμμετοχή στο μάθημα θα αξιολογείται μέσω εργασιών. Συνίσταται ωστόσο ως προαπαιτούμενη η οικείωση των φοιτητών/τριών με την ύλη και την βιβλιογραφία του μαθήματος «Το κράτος και το δίκαιο στην Ευρώπη: εισαγωγή».

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γιαννούλη Χ., «Ο Ευρωπαίος πολίτης. Διαστάσεις της «ευρωπαϊκής ιθαγένειας» και εμβέλεια της Ευρώπης των Πολιτών», *Το Σύνταγμα*, 2 (1996).
- Γιαννούλη Χ., «Η Ευρώπη των πολιτών ως μεταβατική έννοια», *Θέσεις*, 61 (1997).
- Μπαλιμπάρ Ε., Βαλλερστάιν Ε., *Φυλή Έθνος Τάξη-Οι διαφορούμενες ταυτότητες*, Ο Πολίτης, Αθήνα 1992.
- *Μετανάστες, ρατσισμός και ξενοφοβία – Από τη θεωρία στην πράξη*, Πρακτικά συνεδρίου του ΕΚΕΜΕ σε συνεργασία με το ΙΜΔΑ και την ΕΕΔΑΠ, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2001.
- Ναζάκης Χ., Χλέτσος Μ., (επιμ.) *Μετανάστες και Μετανάστευση – Οικονομικές, Πολιτικές και Κοινωνικές Πτυχές*, Πατάκης, Αθήνα 2001.
- Χριστόπουλος Δ., «Η Ελλάδα της ομογένειας: από μητέρα-πατρίδα, καπιταλιστική μητρόπολη», *Ο Πολίτης*, 106/12 (2002).
- Χριστόπουλος Δ., «Περιπέτειες της ελληνικής ιθαγένειας. Ποιος (δεν)

έχει τα προσόντα να είναι έλληνας», *Θέσεις* 87/10 (2003).

- Παύλου Μ., Χριστόπουλος Δ. (επιμέλεια) *Η Ελλάδα της μετανάστευσης: κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη*, Σειρά Μελετών ΚΕΜΟ 8, Κριτική, Αθήνα 2004.

Άγγελος Ελεφάντης, [1936, Νεοχώρι Ευρυτανίας – 2008, Αθήνα]
Ιστορικός, Κοινωνιολόγος, εκδότης-διευθυντής περ. «Ο Πολίτης»

3. Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας

110441	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΑΣΤΕΣ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑΣ POLITICAL THINKERS OF MODERNITY Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΝΑΝΙΑΔΗΣ Associate Professor GRIGORIS ANANIADES [το μάθημα προσφέρεται και στην αγγλική γλώσσα]	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αυτό αποτελεί μian εισαγωγή στην πολιτική θεωρία των νεωτέρων χρόνων (16ος –19ος αιώνας). Μέσω του έργου ορισμένων από τους κορυφαίους εκπροσώπους του, εξετάζεται πώς ο δυτικοευρωπαϊκός πολιτικός στοχασμός αντιμετώπισε τα κρίσιμα ζητήματα που έθεσε η εμφάνιση του σύγχρονου συγκεντρωτικού κράτους και της οικονομίας της αγοράς. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διαμόρφωση της παράδοσης του φιλελευθερισμού και στις εντάσεις που προκάλεσε η διασταύρωσή της με δημοκρατικές ιδεολογίες. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με βασικές έννοιες της πολιτικής θεωρίας της νεωτερικότητας και η ανάδειξη της ιστορικότητάς τους.

**Αναλυτικός Οδηγός και βιβλιογραφία του μαθήματος
διανέμονται στην αρχή του εξαμήνου.**

This course is an author-based introduction to the political theory of modernity (16th – 19th century). It focuses on the ways Western European political thought came to terms with the issues arising from the development of the centralized state and the market economy. Particular attention is paid to the formation of the liberal tradition and the tensions caused by its encounter with democratic ideologies. The course aims at familiarizing students with central concepts of modern political theory in historical context.

110439	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΝΑΝΙΑΔΗΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Το μάθημα αποτελεί μια γενική εισαγωγή στη φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών, ή μάλλον στη σχέση μεταξύ “φιλοσοφίας” και κοινωνικών επιστημών. Στόχος του μαθήματος είναι να αναδειχθεί η φιλοσοφική διάσταση ορισμένων κεντρικών προβλημάτων που απασχολούν τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Υπό το πρίσμα αυτό εξετάζονται η θετικιστική παράδοση και οι επικριτές της, η ερμηνευτική παράδοση, η γλωσσική στροφή, ο δορισμός και ο μεταδορισμός.

**Αναλυτικός Οδηγός και βιβλιογραφία του μαθήματος
διανέμονται στην αρχή του εξαμήνου**

110418	ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΤΡΕΜΙΣΤΙΚΗ ΔΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στο μάθημα αναλύεται το φαινόμενο της άκρας δεξιάς στην Ελλάδα και την Ευρώπη από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι σήμερα. Οι παραδόσεις διαρθρώνονται σε τέσσερα μέρη:

- Στο πρώτο μέρος, το ενδιαφέρον μας θα στραφεί α) στην αποσαφήνιση του περιεχομένου ορισμένων εννοιών που είναι κεντρικές στη μελέτη του αντικειμένου. «Άκρα δεξιά» και «ακραία δεξιά», «παλιά» και «νέα άκρα δεξιά», «ριζοσπαστική», «λαϊκιστική»

και «εξτρεμιστική δεξιά», «νεοφασιστική» και «μεταφασιστική άκραδεξιά» είναι ορισμένες από τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση του φαινομένου. β) Αφού αποσαφηνίσουμε τις έννοιες το γνωστικό ενδιαφέρον μας θα επικεντρωθεί στη μελέτη της πολιτικής και ιδεολογικής φυσιογνωμίας της άκρας δεξιάς: Τι πρεσβεύει; Διατηρεί εκλεκτικές συγγένειες ή δεσμούς με τις ολοκληρωτικές ιδεολογίες της δεκαετίας του 1930; Είναι δημοκρατική και πώς οικοδομεί τις σχέσεις της με τα δημοκρατικά καθεστώτα του μεταπολεμικού κόσμου; Γιατί υπερασπίζεται τις δημοψηφισματικές διαδικασίες και πώς λειτουργεί στο πλαίσιο του κοινοβουλευτισμού και των θεσμών του (κόμματα); Είναι «αντισυστημική», βρίσκεται εντός ή εκτός του λεγόμενου συνταγματικού τόξου; Αναλαμβάνει το ρόλο «συλλέκτη» της πολιτικής διαμαρτυρίας ή/και του αναδευτή και πολλαπλασιαστή των συναισθημάτων δυσaréσκειας των πολιτών; Ποια είναι τα μέσα της πολιτικής δράσης που χρησιμοποιεί και πώς τοποθετείται απέναντι στην πολιτική βία.

- Στο δεύτερο μέρος, το ενδιαφέρον μας μεταφέρεται α) στις μορφολογικές παραλλαγές με τις οποίες εμφανίζεται η άκρα δεξιά από την πρώτη μεταπολεμική περίοδο («πρώτο κύμα»), έως την περίοδο του μεταβιομηχανισμού («δεύτερο κύμα») και, τέλος, μέχρι την μεταψυχροπολεμική εποχή και την εποχή της παγκοσμιοποίησης («τρίτο κύμα»). Θα εξηγήσουμε τη σημασία της «κυματοειδούς» ανάπτυξης της άκρας δεξιάς, θα παρουσιάσουμε τα χαρακτηριστικά των τριών κυμάτων και θα αναδείξουμε τους λόγους που προκαλούν τη μετεξέλιξη του ακροδεξιού φαινομένου από το τέλος του Β' ΠΠ μέχρι σήμερα και τη μετατροπή της άκρας δεξιάς από «πομφόλυγα» σε παράγοντα της πολιτικής σκηνής. Βρισκόμαστε ενώπιον ενός νέου, «τέταρτου κύματος» της άκρας δεξιάς που κινείται προς μια αντιευρωπαϊκή κατεύθυνση; β) Επιπλέον θα εξετάζουμε τις αιτίες που προκαλούν την άνοδο του ακροδεξιού φαινομένου. Αναφορά θα γίνει στο «κοινωνικο-ψυχολογικό επιχείρημα»: η άνοδος της άκρας δεξιάς διασυνδέεται με τις κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές που επέρχονται όταν εμφανίζονται κοινωνικοί μετασχηματισμοί και κρίσεις, καθώς και με τους φόβους, αλλά και τις δυσκολίες της κοινωνικής προσαρμογής στις αλλαγές αυτές. Έμφαση θα δοθεί, επίσης, στο «πολιτικο-θεσμικό επιχείρημα»: η ποιότητα του κομματικού ανταγωνισμού και τα ανταγωνιστικά ή τα συναινετικά γνωρίσματα των συστημάτων διακυβέρνησης δημιουργούν λιγότερο ή περισσότερο ευνοϊκές προϋποθέσεις για την άνοδο της άκρας δεξιάς. Τέλος, η ισχύς της άκρας δεξιάς εξετάζεται με βάση το «επιχείρημα της πολιτικής στρατηγικής»: η στάση που τηρούν τα πολιτικά κόμματα και οι πολιτικές δυνάμεις της παραδοσιακής δεξιάς έναντι των δυνάμεων της άκρας δεξιάς αποδεικνύεται καθοριστικής σημασίας για την ισχύ του ακροδεξιού φαινομένου.
- Στο τρίτο μέρος θα ασχοληθούμε με την εκλογική κοινωνιολογία της ακροδεξιάς ψήφου και θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε και να εξηγήσουμε την εκλογική επιρροή της άκρας δεξιάς στην Ευρώπη των τελευταίων δεκαετιών μέχρι σήμερα. Συγκεκριμένα θα

διερευνήσουμε σε ποιους αυτή απευθύνεται, καθώς και ποιοι εκλογείς την ψηφίζουν αλλά και για ποιους λόγους. Θα εξετάσουμε αν η εκλογική επιλογή της άκρας δεξιάς από τους ψηφοφόρους είναι κυρίως ευκαιριακή ή εάν εμφανίζονται ήδη σημάδια σταθεροποίησης της επιρροής της στους εκλογείς. Τέλος θα επιχειρήσουμε να καταδείξουμε πιθανές συσχετίσεις μεταξύ της κοινωνικο-οικονομικής συγκυρίας (κρίση, μετανάστευση, παγκοσμιοποίηση) και της αυξανόμενης εκλογικής επιρροής της άκρας δεξιάς σήμερα.

- Στο τέταρτο μέρος το ενδιαφέρον θα στραφεί στα κόμματα της άκρας δεξιάς των χωρών της κεντρικής, της νότιας και της βόρειας Ευρώπης. α) Ειδικότερα θα αναφερθούμε στην κομματική σκηνή της άκρας δεξιάς σε χώρες όπως η Αυστρία, η Ολλανδία, η Ελβετία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Γερμανία, η Δανία, η Νορβηγία και η Σουηδία, αλλά και σε κόμματα της άκρας δεξιάς των νέων ευρωπαϊκών δημοκρατιών (Ρουμανία, Βουλγαρία, Ουγγαρία). β) Ξεχωριστή αναφορά θα γίνει στην Ελλάδα και στα κόμματα του εν τη ευρεία εννοία ακροδεξιού χώρου που κάνουν την εμφάνισή τους κατά τη Μεταπολίτευση από το 1974 μέχρι σήμερα. Η θέση των κομμάτων της άκρας δεξιάς στο κομματικό σύστημα της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, οι ιστορικο-πολιτικές συνθήκες που τα ανέδειξαν, η ιδεολογία τους και οι πολιτικές θέσεις που προεσβεύουν, οι συγκλίσεις και οι διαφορές τους, ο πολιτικός λόγος που χρησιμοποιούν, οι στρατηγικές τους όπως και οι στρατηγικές των άλλων κομμάτων απέναντί τους είναι ζητήματα που θα μας απασχολήσουν στο πλαίσιο αυτής της ενότητας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Betz, Hans-Georg, *Radical right-wing populism in Western Europe*. Basingstoke: MacMillan 1994.
- Betz, Hans-Georg, Stefan Immerfall (eds.), *The new politics of the right. Neo-populist parties and movements in established democracies*. Basingstoke: MacMillan, 1998.
- Γεωργιάδου, Βασιλική, «Πως γεμίζει η δεξαμενή της άκρας δεξιάς: στρατηγικές αντιμετώπισης του ΛΑ.Ο.Σ. και ψήφος διαμαρτυρίας», στο Κωνσταντινίδης, Γ., Μαραντζίδης, Ν. & Παππάς, Τ. (επιμ.), *Κόμματα και πολιτική στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική, 2009.
- Γεωργιάδου, Βασιλική, «Ψηφίζοντας την άκρα δεξιά. Η εκλογική επιλογή του ΛΑ.Ο.Σ.», *ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ*, τεύχος 19, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 2009.
- Έλληνας, Αντώνης, *Τα μέσα ενημέρωσης και η Άκρα Δεξιά στη Δυτική Ευρώπη*. εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα 2012 (Cambridge 2010).
- Ignazi, Piero, *Extreme Right Parties in Western Europe*, New York: Oxford University Press, 2003.
- Kitschelt, Herbert, Anthony J. McGann, *The radical right in Western Europe. A comparative analysis*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1995.

- Mény, Yves, Ynes Surel (eds.), *Democracies and the populist challenge*. Palgrave, 2002.
- Mouffe, Chantal, *Το δημοκρατικό παράδοξο*, προλ.-επιμ. Γιάννης Σταυρακάκης, εκδ. Πόλις, Αθήνα, 2004.
- Mudde, Cas, *The Ideology of the extreme right*, Manchester: Manchester University Press.
- Mudde, Cas, *Populist radical right parties in Europe*, Cambridge University Press 2007.
- Norris, Pippa, *Radical Right. Voters and parties in the electoral market*, Cambridge University Press 2005.
- Taggart, Paul, *Populism*, Open University Press, Buckingham-Philadelphia, 2000.
- Τσιράς, Στάθης, *Έθνος και Λαός. Νέα Άκρα Δεξιά και λαϊκισμός*, εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα 2012.
- Ψαρράς, Δημήτρης, *Το κρυφό χέρι του Καρατζαφέρη. Η τηλεοπτική αναγέννηση της ελληνικής Ακροδεξιάς*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010.
- Ψαρράς, Δημήτρης, *Η μαύρη βίβλος της Χρυσής Αυγής*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2012.

Περιοδικά με αφιερωματικά τεύχη για την Άκρα Δεξιά:

- *ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ*, τεύχος 12/2004, «Νεο-λαϊκισμός».
- *ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ*, τεύχος 1827/2009, «Η ακροδεξιά σήμερα».
- *West European Politics*, τεύχος 2/1998, Right-Wing Extremism in Western Europe.
- *European Journal of Political Research*, τεύχος 1/1992, Extreme Right-Wing Parties in Europe.

110316	ΡΗΤΟΡΙΚΗ Καθηγητής ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΠΑΣΑΚΟΣ	ΕΕ
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στο σεμιναριακό αυτό μάθημα,

- εξετάζουμε το σχηματισμό, ή τη γενεαλογία, της νεωτερικής έννοιας της ρητορικής. Ως σημείο αναφοράς λαμβάνουμε τη φιλοσοφία του Th. Hobbes, (οριστική αποσύνδεση της ρητορικής από τη πολιτική επιστήμη).
- έχοντας, με τη βοήθεια της ‘γενεαλογίας’ αυτής, ιχνογραφήσει τα όρια της νεωτερικής έννοιας, θα εξετάσουμε τις απόπειρες υπέρβασής της προς τη ρητορική του επιχειρήματος (Ch. Perelman, *Νέα Ρητορική, θεωρία του επιχειρήματος*, 1958) και προς τη διαλογική ρητορική, (σύγχρονη αμερικανική σχολή).

Βιβλιογραφία θα δοθεί με την έναρξη του μαθήματος.

110332	ΝΕΟΤΕΡΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Καθηγητής ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΠΑΣΑΚΟΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η νεότερη φιλοσοφία είναι σεμινάριο Ιστορίας της φιλοσοφίας και ανάγνωσης κειμένων. Αυτή τη χρονιά, κεντρικό σημείο αναφοράς είναι ο Καρτέσιος, (Λόγος περί τη Μεθόδου, Στοχασμοί περί της πρώτης φιλοσοφίας).

110361	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΚΥΡΙΑ Καθηγητής ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Στο μάθημα αυτό, επιλέγονται θέματα από την επικαιρότητα και δοκιμάζονται ποικίλες θεωρήσεις. Εξετάζονται οι ποικίλες μορφές βίας σε σχέση με τα ενδεχόμενα αίτια που τις προκαλούν και σε συνάρτηση με αξίες και αρχές (δίκαιο, ηθική και πόλεμος, κυριαρχία, ασφάλεια και ανθρώπινα δικαιώματα). Ποικίλες ερμηνευτικές θεωρήσεις και προεκτάσεις παρουσιάζονται πάντα σε συνάρτηση με την συγκεκριμένη ανάλυση και κατανόηση των συμβάντων στην συγκεκριμένη πρόσφατη συγκυρία. Στο παρελθόν εξετάστηκαν η διαλεκτική των τρομοκρατικών ενεργειών και των στρατιωτικών επεμβάσεων: Μεσανατολικό, γενικότερα 'Ισλάμ' και 'Ευρώπη' - ειδικότερα Πόλεμος του Κόλπου (1991), Κόσοβο-Σερβία (1999), 11/9 (2001), Αφγανιστάν (2002), Ιράκ 2003, Δεκέμβριος 2008. Πέρυσι (2011) εξετάστηκαν οι προσεγγίσεις για τις εξεγέρσεις στην Μέση Ανατολή Τυνησία, Αίγυπτος, Λιβύη (για την τελευταία και η έξωθεν επέμβαση). Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα (ενίοτε καλούνται εισηγητές/τριες).

Αναλυτική βιβλιογραφία διανέμεται στην διάρκεια του μαθήματος.

110469	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Καθηγητής ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΡΑΓΓΑΣ	ΕΕ
ΕΑΡ		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Η Μεθοδολογία του Δικαίου περιλαμβάνει, κατ' αλήθειαν, τρεις θεματικές:

- Πραγματεύεται τα μεθοδολογικά μέσα που κατατείνουν στον

παραμερισμό των εμποδίων για την ορθή γνώση του δικαίου. Η πραγμάτευση δε αυτή συμβάλλει στην εξοικείωση με τη νομική σκέψη. Κεντρικό ζήτημα αποτελεί εδώ το πρόβλημα της ερμηνείας του δικαίου η οποία, πάντως, κριτικώς θεωρούμενη συνιστά ειδικότερο πεδίο του κλάδου της Φιλοσοφίας που καλείται «ερμηνευτική».

- Πραγματεύεται τα μεθοδολογικά μέσα που κατατείνουν στον παραμερισμό των εμποδίων για την ορθή εμπέδωση του δικαίου. Η θεματική δε αυτή εκτείνεται μέχρι των παρυφών της Πολιτικής Επιστήμης ή και τελεί σε λογική σχέση συναλληλίας προς αυτήν.
- Πραγματεύεται την σύντηξη μεθοδολογικών μέσων του πρώτου άνω αναφερθέντος είδους και μεθοδολογικών μέσων του δευτέρου αναφερθέντος είδους, η οποία πραγματώνεται με τη θεσμοθέτηση διαδικασιών. Σημειωτέον δε, ότι η έννοια της διαδικασίας –ιδίως μέσω των εργασιών του N. Luhman– έχει πλέον αναγορευτεί σε γενική έννοια της επιστημολογίας των Κοινωνικών Επιστημών.

Το μάθημα θα επιχειρήσει να καλύψει και τις τρεις ως άνω θεματικές. ΑΛΛ' εκ των πραγμάτων θα υπεισέλθει διεξοδικότερα στην πρώτη αναφερθείσα θεματική, δεδομένου ότι τα πλείστα διαθέσιμα συγγράμματα «Μεθοδολογίας του Δικαίου» αφορούν σ' αυτήν (επειδή κατά μίαν παγίαν –πλην μονομερή– αντίληψη της παραδεδομένης Νομικής Επιστήμης η μεθοδολογία του δικαίου εξαντλείται σε μόνην αυτήν την θεματική.

ΩΣΘ

110471	EINFÜHRUNG IN DIE PRAKTISCHE PHILOSOPHIE Καθηγητής ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΡΑΓΓΑΣ Professor IOANNIS STRANGAS [το μάθημα προσφέρεται στη γερμανική γλώσσα]	EE
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Eine "Einführung in die praktische Philosophie" hat drei Aufgaben zu erfüllen:

- i) Sie soll die Gegenüberstellung zwischen theoretischer und praktischer Philosophie -in ihrer verschiedenen, in der Geschichte der philosophischen Reflexion aufgetretenen Varianten- thematisieren. Eine zentrale Rolle kommt hierbei vor allem den philosophischen Lehren von Aristoteles, Kant, Fichte und J. Habermas zu.
- ii) Mit der soeben erstgenannten Aufgabe unzertrennlich verbunden ist die weitere Aufgabe, die in der Erörterung der Frage nach der Grundlegung der praktischen Philosophie bzw. nach der Ableitung der Prinzipien derselben besteht. Ein prägnantes Beispiel hierfür bildet die Frage nach dem Geltungsgrund der sog. allgemeinen Rechtsprinzipien.
- iii) Schließlich sollen die verschiedenen Einteilungen des Begriffs der

praktischen Philosophie erörtert werden. Hierbei sollen u.a. Begriffe wie Moralphilosophie, Rechtsphilosophie, Sozialphilosophie, Politische Philosophie etc. in deren systematischem Verhältnis zueinander untersucht, nämlich gegeneinander abgegrenzt, werden.

Alle obigen Punkte sollen in dieser Vorlesung besprochen werden

110452	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ –II– Επίκουρος Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΟΥΡΤΟΥΝΗΣ	ΕΕ
EAP		
3 ΔΜ		
5 ECTS		

Με αφετηρία την τομή που απετέλεσε η θεωρητική παρέμβαση του Kuhn, θα διερευνηθεί το εναλλακτικό ως προς την Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης ρεύμα των Σπουδών Επιστήμης και Τεχνολογίας (Science and Technology Studies: STS), όπως αναπτύχθηκε στον αγγλο-αμερικανικό ακαδημαϊκό χώρο από τη δεκαετία του 1970 και μετά. Θα συζητηθεί αρχικά το αίτημα της νέας κοινωνιολογίας της επιστημονικής γνώσης, όπως τέθηκε από τη Σχολή του Εδιμβούργου (Bloor, Barnes, MacKenzie, κ.ά.), που έδωσε λαβή για τη διατύπωση του συναφούς Ισχυρού Προγράμματος (Strong Program). Στη συνέχεια θα εξετασθούν ορισμένες χαρακτηριστικές τάσεις στο εσωτερικό αυτού του ευρύτερου ρεύματος, με έμφαση στην κοινωνική κατασκευασιοκρατία, στην ανθρωπολογική προσέγγιση, στις μελέτες εργαστηρίου κ.λ.π. (Latour, Woolgar, Knorr Cetina, Galison κ.ά.). Αντιστικτικά προς αυτό το ρεύμα, θα διερευνηθεί στη συνέχεια η σχολή της γαλλικής Ιστορικής Επιστημολογίας (Bachelard, Canguilhem, Althusser, Foucault κ.ά), η οποία αναπτύχθηκε παράλληλα προς την αγγλοσαξονική θεωρία επιστήμης, συχνά πρωτοπορώντας αποφασιστικά, και η οποία έχει να προσφέρει κρίσιμες διαισθήσεις επί των προβλημάτων και αδιεξόδων της δεύτερης.

ΠΡΟΣΟΧΗ : Πέραν των ανωτέρω μπορούν να δηλωθούν 12 οφειλόμενες Διδακτικές Μονάδες μαθημάτων κάθε κατηγορίας [ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ]

Πρόγραμμα ERASMUS

Τμηματικός συντονιστής *προγραμμάτων Erasmus*:
Ομότιμος Καθηγητής, Προκόπης Παπαστράτης

MET

Desiderius Erasmus [1498 – 1543]
Ολλανδός ανθρωπιστής και κλασικός λόγιος
[Hans Holbein, ελαιογραφία, 1523]

Στο πλαίσιο της ανταλλαγής φοιτητών μέσω του προγράμματος **ERASMUS**, είναι δυνατή η υποδοχή φοιτητών του Τμήματος σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια με τα οποία συνεργάζεται το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Στις συγκεκριμένες ανταλλαγές φοιτητών μπορούν να συμμετέχουν *προπτυχιακοί φοιτητές (μετά το δεύτερο έτος σπουδών), μεταπτυχιακοί φοιτητές καθώς και υποψήφιοι διδάκτορες όλων των τμημάτων του Πανεπιστημίου*. Ο αριθμός των φοιτητών που μπορεί να συμμετέχει στο πρόγραμμα αυτό αλλά και η διάρκεια σπουδών είναι καθορισμένα από τις διμερείς συμφωνίες που έχουν υπογραφεί από το Πανεπιστήμιό μας και τα αντίστοιχα Πανεπιστήμια στο πλαίσιο του προγράμματος Socrates. Η επιλογή των φοιτητών που θα συμμετέχουν στο Socrates- Erasmus θα γίνει μετά από *συνέντευξη* των ενδιαφερομένων από τους αντίστοιχους υπεύθυνους των προγραμμάτων και *μετά από εξέταση στη γλώσσα της χώρας υποδοχής*. Αιτήσεις συμμετοχής, αρχικά για τη διαδικασία των συνεντεύξεων, μπορείτε να προμηθευτείτε και να καταθέσετε στο *Γραφείο Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Οι αιτήσεις συμμετοχής θα πρέπει να συνοδεύονται από: 1) σύντομο βιογραφικό σημείωμα 2) αναλυτική βαθμολογία και 3) αποδεικτικά γνώσης της γλώσσας που απαιτείται από το Ίδρυμα υποδοχής. Στην επιλογή των υποτρόφων θα ληφθούν υπόψη η επίδοση στις σπουδές τους και το επίπεδο γλωσσομάθειας.

Μετά την επιλογή, ο φοιτητής θα ενημερωθεί για τη *χρηματική ενίσχυση* που θα λάβει από το Πανεπιστήμιο, η οποία θα πρέπει να σημειωθεί ότι είναι

χαμηλή, καθώς και για τον *τρόπο στέγασης, η οποία δεν είναι εξασφαλισμένη εκ των προτέρων*. Στο πλαίσιο του προγράμματος *Socrates-Erasmus*, το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας συνεργάζεται με τα εξής Πανεπιστήμια ανά χώρα:

Αυστρία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης.

- **Johannes Kepler Universitat – LINZ, (14.0) ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**

Βέλγιο Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης.

- **University of GHENT, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτητής, 9 μήνες)**
- **Université Libre de BRUXELLES, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (4 φοιτητές, 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Université Catholique de LOUVAIN, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτητής, 4,5 μήνες/φοιτητή), ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (2 φοιτητές, 5 μήνες/φοιτητή)**

Γαλλία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης.

- **Université de MONTPELLIER, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτητής, 9 μήνες)**
- **Université de CAEN, ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ (1 φοιτητής, 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Université de PARIS - DAUPHINE (συνεργασία με την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μαριάννα Ψύλλα, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Institut d' Études Politiques de PARIS, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Université de la ROCHELLE, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**
- **Institut d' Études Politiques de Bordeaux, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**
- **Institut d' Études Politiques de Toulouse, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**
- **Institut d' Études Politiques de Lille, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 9 μήνες/φοιτ.)**

Γαλλία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης.

- **Université Robert Schuman de Strasbourg (14.1) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτητής, 9 μήνες)**

Γαλλία Ακαδημαϊκή υπεύθυνος: Καθηγήτρια Χριστίνα Κουλούρη

- **Université Paris 1-Panthéon-Sorbonne, ΙΣΤΟΡΙΑ (1 διδάσκων)**

Γερμανία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης

- **Friedrich Schiller Universitat, JENA, (14.0) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 5 μήνες/φοιτητή)**

- **Justus-Liebig Universitat Giessen, (14.1) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 10 μήνες/φοιτητή)**
- **Leibniz Universitat Hannover, (14.1) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**

Ηνωμένο Βασίλειο Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης

- **University of Central England (*BIRMINGHAM*), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτητής, 5 μήνες), ΔΙΚΑΙΟ (2 φοιτητές, 5 μήνες/φοιτητή)**

Ηνωμένο Βασίλειο Ακαδημαϊκή υπεύθυνος: Καθηγήτρια Χριστίνα Κουλούρη

- **University of Reading, ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ (2 διδάσκοντες)**

Ισπανία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης

- **Universita Autnoma de Barcelona (02), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**

Ισπανία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης.

- **Universitat Jaume I de Castellon, (08.0) ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (3 φοιτητές, 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Universitat Jaume I de Castellon, (14.4) ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (2 φοιτητές 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Universidad de Salamanca, (14.1) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές 10 μήνες/φοιτητή)**
- **Universidad de Salamanca (14.4) ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (2 φοιτητές, 9μήνες/φοιτητή Προπτυχιακό), (1 φοιτητή, 10 μήνες Μεταπτυχιακό)**
- **Universidad de Valencia, (08.1) ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**
- **Universidad de Granada, (08.3) ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**
- **Universidad de Granada, (14.1) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές 6 μήνες/φοιτητή)**

Ιταλία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης

- **Universita degli studi di Macerata, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (3 φοιτητές, 9 μήνες/φοιτητή)**
- **Universita degli studi di Messina, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (4 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**
- **Universita degli studi di Firenze, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)**

Ιταλία Ακαδημαϊκή υπεύθυνος: Καθηγήτρια Αικατερίνη Αρώνη-Τσίχλη

- **Universita di Catania Facolta di Lettere, ΙΣΤΟΡΙΑ (5 φοιτητές, 3 μήνες/φοιτητή)**

Ιταλία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Στέφανος Παπαγεωργίου

- **Università di Catania. Facoltà di Storia, ΙΣΤΟΡΙΑ** (1 φοιτητής και ένας διδάσκων, 6 μήνες)

Ιταλία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης

- **Università degli studi di Firenze, (14.6) ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ** (1 φοιτητής, 6 μήνες)
- **Università degli studi di Perugia, (08.3/14.2) ΙΣΤΟΡΙΑ/ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)
- **Università degli studi de Sienna, (14.1/08.3) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ / ΙΣΤΟΡΙΑ** (3 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)

Κύπρος Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Αναπλ. Καθηγήτρια Σία Αναγνωστοπούλου

- **Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)

Πορτογαλία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης

- **Universidade de Coimbra, (08.3) ΙΣΤΟΡΙΑ** (1 φοιτητής, 9 μήνες)
- **Universidade de Coimbra, (14.7) ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)
- **Universidade Nova de Lisboa, (08.3) ΙΣΤΟΡΙΑ** (Προπτυχ./Μεταπτυχ./Διδασκ. 4 φοιτητές, 5 μήνες/φοιτητή)
- **Universidade dos Azores, (14.1) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ** (1 φοιτητή, 9 μήνες)

Πολωνία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Προκόπης Παπαστράτης

- **University of Jagiellonski, (08.3/14.1/14.6) ΙΣΤΟΡΙΑ/ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ/ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ** (Προπτυχ./Μεταπτυχ. 2 φοιτητές 9 μήνες/φοιτητή)
- **Polish Naval Academy, (08.3/14.0) ΙΣΟΡΙΑ/ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ** (Προπτυχ./Μεταπτυχ./Διδασκ. 2 φοιτητές, 5 μήνες/φοιτητή)

Τουρκία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Αναπλ. Καθηγήτρια Σία Αναγνωστοπούλου

- **Πανεπιστήμιο Βοσπόρου, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ,** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)
- **Πανεπιστήμιο Bilgi, ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)
- **Πανεπιστήμιο Άγκυρας, ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)

Φινλανδία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης

- **University of Tampere, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ** (2 φοιτητές, 6 μήνες/φοιτητή)

Φινλανδία Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καθηγητής Γιώργος Κοντογεώργης

- **University of Helsinki.**

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ERASMUS

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας όταν θα φύγουν για την πρακτική άσκηση (όχι κατά την υποβολή της αίτησης):

Να είναι φοιτητές από το 3ο έτος φοίτησής τους και μετά (5ο εξαμήνο- 6ο εξαμήνο και 7ο και 8ο εξαμήνο)

Να έχουν περάσει τα μισά μαθήματα ανά κατηγορία

6 ΥΠ (Υποχρεωτικά)

4 ΥΕ (Υποχρεωτικά Επιλογής)

11 ΕΕ (Ελεύθερης Επιλογής)

21 Σύνολο επιτυχημένων μαθημάτων

- **Να έχουν άριστη γνώση της γλώσσας του φορέα που θα απασχοληθούν**
- **Στους φοιτητές που θα συμμετάσχουν στην πρακτική άσκηση και θα απασχολούνται 5 τουλάχιστον ώρες ημερησίως θα χορηγηθούν:**
 - 3 ECTS για πρακτική διάρκειας 3 μηνών**
 - 5 ECTS για πρακτική διάρκειας 6 μηνών**
 - 10 ECTS για πρακτική διάρκειας 12 μηνών**

Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας όταν θα φύγουν για την πρακτική άσκηση (όχι κατά την υποβολή της αίτησης):

- **Να έχουν περάσει όλα τα μαθήματα του 1ου και 2ου εξαμήνου**
- **Να έχουν άριστη γνώση της γλώσσας του φορέα που θα απασχοληθούν**
- **Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης θα είναι από 3 μήνες και μέχρι 6 μήνες και δεν θα προσμετράται στο χρόνο φοίτησης**
- **Στους φοιτητές που θα συμμετάσχουν στην πρακτική άσκηση και θα απασχολούνται 5 τουλάχιστον ώρες ημερησίως θα χορηγηθούν**
 - 3 ECTS για πρακτική διάρκειας 3 μηνών**
 - 5 ECTS για πρακτική διάρκειας 6 μηνών**

Για τους υποψήφιους διδάκτορες

Οι Προϋποθέσεις θα καθορίζονται από τον επιβλέποντα καθηγητή του

Η τελική επιλογή θα γίνει από τον υπεύθυνο ERASMUS του Τμήματος, ομότιμο καθηγητή κ. Πρ. Παπαστράτη.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕ&Ι

1. eps Net

European Political Science Network

Το *Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτικής Επιστήμης* (Ε.Δ.Π.Ε.) γεννήθηκε ως θεσμός το 1996. Υπήρξε αποτέλεσμα μακράς σκέψης και διεργασιών που καλλιεργήθηκαν με αφετηρία το *Ινστιτούτο Πολιτικής Επιστήμης* του Παρισιού. Αποστολή του Ε.Δ.Π.Ε. είναι η προαγωγή της πολιτικής επιστήμης στην Ευρώπη με ειδικότερο ενδιαφέρον στην ανάπτυξη της δια-πανεπιστημιακής συνεργασίας στους τομείς των προγραμμάτων σπουδών, των μεθόδων και μέσων διδασκαλίας, της χρήσεως νέων τεχνολογιών και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, των μεταπτυχιακών σπουδών κ.λπ., στη δημιουργία θεσμών επικοινωνίας για την επιστήμη και το επάγγελμα, στην ενίσχυση της ανταλλαγής και της κινητικότητας των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ πολιτικής επιστήμης, στη διευκόλυνση του διαλόγου ανάμεσα στις Εθνικές Εταιρίες Πολιτικής Επιστήμης, στην προαγωγή της επιστήμης και του επαγγέλματος και, τέλος, στην καλλιέργεια μιας ευρωπαϊκής διάστασης της πολιτικής επιστήμης κ.λ.π.

Το Ε.Δ.Π.Ε. περιλαμβάνει 200 περίπου μέλη (Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα κ.λπ.) και όλες τις Εθνικές Εταιρίες Πολιτικής Επιστήμης. Είναι επίσημος συνομιλητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία χρηματοδοτεί τη λειτουργία του και σειρά μελετών όπως: αξιολόγηση προγραμμάτων σπουδών πολιτικής επιστήμης, δημιουργία τράπεζας δεδομένων και επικοινωνίας στο τεχνοδίκτυο (*internet*), διδασκαλία της “Ευρώπης” στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, καθεστώς υποψηφίων διδασκόντων στην ΕΕ, δημιουργία καταλόγου (*directory*) ακαδημαϊκών θεσμών των πολιτικών επιστημόνων στην Ευρώπη, κατάσταση της πολιτικής επιστήμης στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου), χρήσεις νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία της πολιτικής επιστήμης κ.ά. Το Ε.Δ.Π.Ε. διατηρεί στο τεχνοδίκτυο (*internet*) μια εξαιρετικά πλούσια “σελίδα”, όπου υπάρχουν πληροφορίες για την ευρωπαϊκή και διεθνή πολιτική επιστήμη (<http://www.thema.sciences-po.fr>). Το Ε.Δ.Π.Ε. διοικείται από εξαμελή Επιτροπή των ιδρυτικών μελών, στα οποία περιλαμβάνεται και το Πάντειο Πανεπιστήμιο μέσω του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας.

2.ecpr

European consortium for political research

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας επαναδραστηριοποιεί από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος τη συνεργασία του με το *Ευρωπαϊκό Consortium Πολιτικής Έρευνας*, το οποίο ιδρύθηκε το 1970.

Στόχος του είναι να συγκροτήσει και αναπτύξει ισχυρές βάσεις και την αντίστοιχη υποδομή ώστε να προωθήσει την εκπαίδευση και την έρευνα στο χώρο της Πολιτικής Επιστήμης. Για το λόγο αυτό έχει δημιουργήσει ένα εκτεταμένο διεθνές δίκτυο πολιτικών επιστημόνων. Στις δραστηριότητές του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η οργάνωση σεμιναρίων εργασίας, συνεδρίων, θερινών κύκλων σπουδών, η έκδοση περιοδικών, βιβλίων, άρθρων και ενημερωτικών δελτίων. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η συγκριτική έρευνα και η διεθνής συνεργασία. Στον τομέα αυτό συνεργάζεται με την *Αμερικανική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης* (A.P.S.A.), τη *Διεθνή Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης* (I.P.S.A.) καθώς και τις αντίστοιχες Εταιρείες των ευρωπαϊκών κρατών - 251 Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα είναι μέλη του E.C.P.R. ενώ παράλληλα λειτουργεί ως κέντρο ενός δικτύου που υπερβαίνει τους 5.000 πολιτικούς επιστήμονες. Το E.C.P.R. χρηματοδοτεί τη μετακίνηση μεταπτυχιακών φοιτητών και νέων επιστημόνων που επιθυμούν να λάβουν μέρος στις δραστηριότητές του και διαθέτει τράπεζα πληροφοριών που αναφέρεται σε Ιδρύματα που χρηματοδοτούν έρευνα στον τομέα της πολιτικής επιστήμης. Οι κεντρικές υπηρεσίες στεγάζονται στο *Department of Government* [Univ. of Essex].

Louis Althusser [1918 – 1990]
Γάλλος πολιτικός φιλόσοφος

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕ&Ι

I. ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (Κ.Π.Ε.)

Ιδρύθηκε με την από 19.4.1989 απόφαση της Συγκλήτου του Παντείου Πανεπιστημίου, υπό την επωνυμία «Ελληνικό Κέντρο Πολιτικών Ερευνών και το 2006 μετονομάσθηκε σε «Κέντρο Πολιτικών Ερευνών».

Η αποστολή του ΚΠΕ είναι η προαγωγή της έρευνας στα πεδία της πολιτικής επιστήμης και κοινωνιολογίας και η συνεργασία πάνω σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος με εκπαιδευτικά και ερευνητικά Ιδρύματα και Οργανισμούς (του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα) στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στρατηγικοί στόχοι του ΚΠΕ είναι η συμμετοχή του σε ευρύτερα ερευνητικά δίκτυα και σε βάσεις δεδομένων κοινωνικο-πολιτικών στοιχείων.

Το ΚΠΕ διοικείται από πενταμελή επιτροπή που απαρτίζεται από 4 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και έναν διδάκτορα του Τμήματος. Με το Κέντρο συνεργάζονται (εκτός από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος) και ένας σημαντικός αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, το ΚΠΕ συνεργάζεται με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), την European Social Survey (ESS) και το Council of European Social Science Data Archives (CESSDA). Ο σκοπός των συνεργασιών είναι η αξιοποίηση της Ελληνικής Τράπεζας Κοινωνικών Δεδομένων του ΕΚΚΕ καθώς και των αντίστοιχων Τραπεζών Κοινωνικών δεδομένων των άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Προς υλοποίηση του σκοπού αυτού το ΚΠΕ διοργάνωσε σεμινάριο με τίτλο SOCIALDATANET από το οποίο προέκυψαν ενδιαφέρουσες εργασίες και χρήσιμοι πίνακες που αναφέρονται σε μεταβλητές σχετικές με την πολιτική συμπεριφορά και ορισμένες κοινωνικές τάσεις στην Ελλάδα.

Η συνεργασία του ΚΠΕ με το ΕΚΚΕ και το CESSDA συνεχίζεται στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος για την ανάπτυξη και την αξιοποίηση της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής CESSDA_RI από το 2010 έως σήμερα. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος διοργανώθηκε από το ΚΠΕ τον Οκτώβριο του 2010 ημερίδα με τίτλο, Οργανώνοντας ένα Εθνικό Σύστημα Τεκμηρίωσης των Εμπειρικών Κοινωνικών Ερευνών.

Επίσης, το ΚΠΕ έχει οργανώσει το ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο, Η Θέση της Ελλάδας στο Σημερινό Κόσμο. Συγκριτικοί δείκτες στα πεδία: Κοινωνία, Οικονομία, Πολιτική, Ανθρώπινο Δυναμικό. Το πρόγραμμα είχε

στόχο τη συγκέντρωση βασικών δεικτών από διεθνείς οργανισμούς έτσι ώστε να διαπιστωθεί η συνύπαρξη στην περίπτωση της Ελλάδας στοιχείων που ευνοούν την προοπτική του εκσυγχρονισμού και στοιχείων που λειτουργούν ανασταλτικά ως προς αυτήν. Το πρόγραμμα εκπονήθηκε το 2010. (αναλυτικά τα αποτελέσματα και τα δεδομένα του προγράμματος στο <http://elladadeiktes.blogspot.gr/>)

Διοίκηση:

Το ΚΠ.Ε. διοικείται από 5μελή Διοικούσα Επιτροπή, στην οποία μετέχει εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών.

- Καθηγητής Γιάννης Βούλγαρης (διευθυντής)
- Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βασιλική Γεωργιάδου
- Επίκουρος καθηγητής Χρυσάφης Ιορδάνογλου
- Αναπληρωτής Καθηγητής Γεράσιμος Μοσχονάς
- Δρ Λουβοδίκος Κωτσονόπουλος

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Ελληνικό Κέντρο Πολιτικών Ερευνών, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Λ. Συγγρού 136, Αθήνα 17671, τηλ. 210 9201599, fax 210 9213142.

II. ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (Κ.Ε.Ν.Ι.)

- Το ΚΕΝΙ ιδρύθηκε με απόφαση της 30/4/2001 της Συγκλήτου, ανήκει στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και έχει διοικητική αυτοτέλεια. Διοικείται από πενταμελή Διοικούσα Επιτροπή (Δ.Ε.), η οποία ορίζεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου, έχει τριετή θητεία και αποτελείται από τέσσερα μέλη ΔΕΠ και μία υποψήφια διδάκτορα.
- Σκοπός του είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων ιστορικών ερευνών, σε συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά, ερευνητικά και εν γένει επιστημονικά ιδρύματα και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς από την Ελλάδα και το εξωτερικό, η οργάνωση συνεδρίων, ημερίδων, διαλέξεων και επιμορφωτικών σεμιναρίων καθώς και η συγκρότηση Βιβλιοθήκης και Αρχείου Πρωτογενούς

Υλικού (Συμβατικού και Ηλεκτρονικού) σε θέματα Νεότερης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

- **Στο πλαίσιο του ΚΕΝΙ λειτουργούν τέσσερα εργαστήρια: Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ελληνικής Επανάστασης, Μελέτης της Ιστορικής Κουλτούρας, Οθωμανικών, αποικιακών και μεταποικιακών μελετών και Τεκμηρίωσης και Μελέτης του Ελληνικού Τύπου.**

Διοίκηση:

Το ΚΕΝΙ διοικείται από πενταμελή Διοικούσα Επιτροπή (4 μέλη ΔΕΠ και ένας εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών)

Διοικούσα Επιτροπή:

- **Καθηγήτρια Χριστίνα Κουλούρη [διευθύντρια]**
- **Καθηγήτρια Καίτη Αρώνη – Τσίχλη**
- **Καθηγητής Νίκος Θεοτοκάς**
- **Καθηγητής Στέφανος Παπαγεωργίου**
- **Ευδοξία Παπαδοπούλου (εκπρόσωπος μεταπτυχιακών φοιτητών)**

Γραμματέας ΔΕ: δρ. Κώστας Κατσάπης [ΕΤΕΠ]

Στο πλαίσιο του Κ.Ε.Ν.Ι. λειτουργούν τέσσερα εργαστήρια:

- 1. Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ελληνικής Επανάστασης (ΕΤΜΕΛΕΠ)**
διευθυντής: καθηγητής Στέφανος Παπαγεωργίου

Το Ε.Τ.Μ.ΕΛ.ΕΠ, επικεντρώνεται στην έρευνα θεματικών πεδίων σχετικών με την ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης.

Ερευνητικό έργο μέχρι σήμερα:

- **σύνταξη Ηλεκτρονικού Λεξικού της Ελληνικής Επανάστασης, στο οποίο μέχρι σήμερα έχουν ενταχθεί περί τα 200 λήμματα σχετικά με πολιτικούς διοικητικούς και στρατιωτικούς θεσμούς, διπλωματικές πράξεις πρόσωπα, τόπους κλπ.**
- **συγκέντρωση, μεταγραφή και ψηφιοποίηση πρωτογενούς υλικού της περιόδου (αρχεία, ανέκδοτα κείμενα, καταγραμμένες προφορικές αφηγήσεις και συνεντεύξεις κλπ).**

- 2. Μελέτης της Ιστορικής Κουλτούρας (Ε.Μ.Ι.Κ.)**
διευθύντρια: καθηγήτρια Χριστίνα Κουλούρη

Το Ε.Μ.Ι.Κ., επικεντρώνεται στη μελέτη της σχέσης ιστοριογραφίας και δημόσιας ιστορίας, μνήμης και ιστορίας, καθώς και του ρόλου της ιστορίας στη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας, με έμφαση στην ανάδειξη των ποικίλων όψεων της σύγχρονης ιστορικής κουλτούρας στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες

- 3. Οθωμανικών, αποικιακών και μεταποικιακών μελετών (Ε.ΟΘ.ΑΜ.)**
διευθύντρια: αναπλ. καθηγήτρια Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου,

Το Ε.ΟΘ.Α.Μ. επικεντρώνεται σε έρευνες που αφορούν στην Κύπρο σε τρεις διαφορετικές περιόδους (οθωμανική επαρχία, βρετανική αποικία, περίοδος της Ανεξαρτησίας).

Βασικοί στόχοι του Εργαστηρίου είναι:

- η μελέτη του ζητήματος των δικοινοτικών συγκρούσεων αλλά και του εθνικισμού, ως ζητημάτων τόσο σε αποικιακό όσο και σε μεταποικιακό πλαίσιο και
- τη συγκριτική προσέγγιση της ελληνικής (ελληνοκυπριακής) και τουρκικής (τουρκοκυπριακής) βιβλιογραφίας, κυρίως σε ό,τι αφορά το κυπριακό πρόβλημα, καθώς και την ανάλυσή τους με εργαλείο τις αποικιακές και μεταποικιακές σπουδές

4. Τεκμηρίωσης και Μελέτης του Ελληνικού Τύπου (ΕΤΜΕΤ)

διευθύντρια, δρ. Γιούλα Κουτσοπανάγου

Το Ε.Τ.Μ.Ε.Τ. έχει ως βασικό στόχο τη συνθετική ιστοριογράφηση του ελληνικού Τύπου από τα τέλη του 18ου αιώνα έως σήμερα και τη συγκριτική θεώρησή του σε σχέση με άλλες εθνικές ιστορίες του Τύπου.

Για το σκοπό αυτό, το Εργαστήριο συγκροτεί δύο ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για τον ελλαδικό και τον εξωελλαδικό Τύπο:

- **Τράπεζα Δεδομένων Ελληνικού Τύπου**, όπου συγκεντρώνεται πρωτογενές και δευτερογενές υλικό (εφημερίδες, περιοδικά, προφορικές μαρτυρίες, φωτογραφικά τεκμήρια, κλπ.) και
- **Μητρώο Δημοσιογράφων, Εκδοτών και Ανθρώπων του Τύπου της Ελλαδικής και Εξωελλαδικής Δημοσιογραφίας**, όπου συγκεντρώνονται βιογραφικά και εργογραφικά στοιχεία, προσωπικές συνεντεύξεις, προσωπικά αρχεία και δημοσίευτα έργα ανθρώπων του Τύπου.

Το επιστημονικό προσωπικό του ΚΕΝΙ απαρτίζουν

- **21 Ερευνητές**, εκ των οποίων οι εννέα είναι μέλη ΔΕΠ του Παντείου Πανεπιστημίου, τέσσερις μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων του εξωτερικού, τρεις εντεταλμένοι διδασκαλίας ΠΜΣ του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, καθώς και μία μεταδιδάκτορας και τέσσερις κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος από την Ελλάδα.
- **9 Βοηθοί Ερευνητές**, κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και υποψήφιοι διδάκτορες,
- **και 5 Συνεργάτες**, εκ των οποίων οι 4 μεταπτυχιακοί φοιτητές και ένας πτυχιούχος του Παντείου Πανεπιστημίου.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Κέντρο Έρευνας Νεότερης Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Λ. Συγγρού 136, Αθήνα 17671, τηλ. 210 9201865.

Ιστοσελίδα:<http://polhist.panteion.gr/keni/index.php/el/>

Max Horkheimer [1895 – 1973]
Γερμανός φιλόσοφος και κοινωνιολόγος

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Υπεύθυνη προγράμματος: καθηγήτρια Καίτη Αρώνη – Τσίχλη

Στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 έχει θεσμοθετηθεί και πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση φοιτητών προαιρετική, όπως αναφέρεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Από τότε και στο εξής οι φοιτητές του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης που διεξάγεται στο πλαίσιο Ερευνητικού Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια για Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση των φοιτητών (ΕΠΕΑΕΚ II- Μέτρο 2.4: «Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Σύνδεση με την αγορά εργασίας. Ενέργεια 2.4.2-Πρακτική Άσκηση Ανώτατης Εκπαίδευσης).

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας διοργανώνει σειρά πρακτικών ασκήσεων σε Βιβλιοθήκες, σε Αρχεία, σε Ερευνητικά Κέντρα, σε Υπουργεία και σε άλλους Φορείς για τους τεταρτοετείς φοιτητές και τους επί πτυχίω φοιτητές. Σκοπός της Πρακτικής Άσκησης - διάρκειας τριών (3) μηνών για κάθε φοιτητή, η οποία είναι αμειβόμενη - είναι η αξιοποίηση της ακαδημαϊκής γνώσης που αποκτήθηκε κατά την διάρκεια των σπουδών των φοιτητών, η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας καθώς και η δημιουργία διασυνδέσεων ανάμεσα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και τους Φορείς Υποδοχής, ώστε με τις αποκτηθείσες γνώσεις να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την καλύτερη απορρόφηση των μελλοντικών πτυχιούχων στην αγορά εργασίας.

Οι ασκούμενοι φοιτητές, μετά την περάτωση της Πρακτικής τους Άσκησης λαμβάνουν βεβαίωση υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης από τον Φορέα στον οποίο απασχολήθηκαν καθώς και από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας.

Η Πράξη με τίτλο «Πρακτική Άσκησης Παντείου και με MIS 299955, που υλοποιείται κατά την τρέχουσα περίοδο στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5: «Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας στις 3 περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου», της κατηγορίας πράξεων 05.72.31.01.01 «Πρακτική Άσκηση Ανώτατης», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

- **Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος της 17-7-2013, η Πρακτική Άσκηση από το Ακαδημαϊκό Έτος 2013-14 έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Μαθημάτων του Τμήματος και εμφανίζεται στον Οδηγό Σπουδών ως μάθημα ελεύθερης επιλογής (ΕΕ). Ο φοιτητής που πραγματοποιεί Πρακτική Άσκηση απαλλάσσεται από 1 μάθημα ΕΕ, στο οποίο δεν θα λαμβάνει βαθμό (99), ενώ θα λαμβάνει 3 Δ.Μ. και 5 ECTS. Ο φοιτητής που επιλέγεται για την πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης θα δηλώνεται στην Μηχ/ση πριν από την έναρξη των δηλώσεων μαθημάτων. Η Πρακτική Άσκηση εμφανίζεται ως μάθημα έτους και ο φοιτητής έχει δικαίωμα επιλογής μιας Πρακτικής Άσκησης (χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου).**

Βασικός στόχος της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματός είναι η γνωριμία και η εξοικείωση των φοιτητών με τους όρους λειτουργίας ενός ερευνητικού κέντρου ή οργανισμού, υπουργείου, ενός αρχείου, μιας βιβλιοθήκης καθώς και η εκπαίδευση τους και η συμμετοχή τους στις επιστημονικές δραστηριότητες και στα ερευνητικά προγράμματα των φορέων υποδοχής, π.χ. αποδελτίωση και ευρετηρίαση αρχειακών εγγράφων, περιοδικών εκδόσεων και εφημερίδων, καταγραφή, ταξινόμηση αρχειοθέτηση, καθώς και αναπαραγωγή του αρχειοθετημένου υλικού σε ψηφιακό περιβάλλον. Εκτός από την εμπειρία που παρέχει η Πρακτική Άσκηση στους φοιτητές, θεωρείται ένα σημαντικό βήμα για την ομαλή τους ένταξη στην αγορά εργασίας, καθώς και για την επιλογή της κατάλληλης κατεύθυνσης στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Η Πρακτική Άσκηση του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας από το 2002 που ξεκίνησε και σύμφωνα με τους τριετείς κύκλους υλοποίησής της: 2002-2005, 2006-2008, 2009-2012, κατά την τρέχουσα περίοδο 2013-2014, καθώς και κατά την επέκταση του έργου για το 2014-2015, πραγματοποιείται σε Φορείς όπως: Βιβλιοθήκες (Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων, Μπενάκειος Βιβλιοθήκη), Αρχεία (Γενικά Αρχεία του Κράτους, Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας, Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας), Υπουργεία (Διπλωματική Ακαδημία του Υπ. Εξωτερικών), Ερευνητικά Κέντρα, Ιδρύματα και Μουσεία (Κέντρο Έρευνας Ιστορίας Νεώτερης Ελλάδος της Ακαδημίας Αθηνών, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, Εταιρεία Μελέτης της Ιστορίας της Αριστερής Νεολαίας, Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος, Ινστιτούτο Ν. Πουλαντζάς, Ίδρυμα Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών, Ναυτικό Μουσείο Ελλάδος, Εθνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες).

Από την έναρξη του Προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης (2002) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας και κατά πρώτη τριετία της υλοποίησής της, 2002-2005, η Πρακτική Άσκηση ήταν συνδεδεμένη με μάθημα επιλογής του χειμερινού/εαρινού εξαμήνου, το οποίο δίδασκε η υπεύθυνη του Προγράμματος καθ. Αικατερίνη Αρώνη-Τσίχλη. Στην συνέχεια κατά τους κύκλους της Πρακτικής Άσκησης 2006-2008 και 2009-2012 το Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος λειτουργούσε ανεξάρτητα, χωρίς δηλαδή να συνδέεται με κάποιο μάθημα ελεύθερης επιλογής, και υλοποιείτο σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα που αναγράφονταν στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και στον Οδηγό Σπουδών.

Επισημαίνεται η επιτυχία του προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης, που εμφανίζεται από τη μεγάλη ζήτηση για συμμετοχή εκ μέρους των φοιτητών, παρά το γεγονός ότι είναι πάντα προαιρετική, καθώς και από τον αριθμό των ιδιαίτερα αξιόλογων συνεργαζόμενων Φορέων Υποδοχής Φοιτητών τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2010-2012 πραγματοποιήθηκαν 4 Κύκλοι Πρακτικής Άσκησης που απασχόλησαν 144 φοιτητές και το Πρόγραμμα πήρε επέκταση για τα ακαδημαϊκά έτη 2013-2015, κατά τη διάρκεια των οποίων θα πραγματοποιηθούν άλλοι 4 Κύκλοι που θα απασχολήσουν 120 φοιτητές.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Παντείου Πανεπιστημίου ιδρύθηκε βάσει της από 26/10/94 απόφασης της Συγκλήτου. Έχει πιστοποιηθεί από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης ως Κ.Ε.Κ. Περιφερειακής Εμβέλειας στα θεματικά πεδία των επαγγελματιών Περιβάλλοντος, Υγείας και Πρόνοιας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Μ.Μ.Ε. και Επικοινωνιών, Οικονομίας και Διοίκησης, Πληροφορικής, Τουρισμού και παροχής Υπηρεσιών.

Αποκλειστικός σκοπός του Κ.Ε.Κ. είναι η υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Απευθύνονται είτε σε άνεργους πτυχιούχους του Παν/μίου μας καθώς και άλλων Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. είτε σε εργαζόμενους –στελέχη επιχειρήσεων καθώς και συναφών ή υποστηρικτικών ως προς το αντικείμενο αυτό δραστηριοτήτων (έρευνες, μελέτες, συνέδρια, ημερίδες) στα γνωστικά πεδία που καλύπτονται ερευνητικά και διδακτικά από όλα τα τμήματα του Πανεπιστημίου μας. Το ΚΕΚ μπορεί να αναλαμβάνει τον σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης που ανατίθενται από τρίτους φορείς στο Πανεπιστήμιο.

